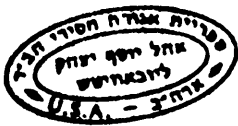

ספר חנוך

תרגם משפת הכושים לשפת העברים והוסיף עליו מבוא הערות ובאורים

אליעזר גולדשמידט.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י היום תשס"ט

ברלין

MDCCCXCII.

בהצאת בית מסחר הספרים של ריכארד היינריך.

DAS BUCH HENOCH

aus dem Aethiopischen in die ursprünglich hebräische Abfassungssprache zurückübersetzt, mit einer Einleitung und Noten versehen

von

LAZARUS GOLDSCHMIDT.

BERLIN

1892

Verlag von Richard Heinrich.

Druck von Josef Fischer, Krakau u. Zahn & Baendel, Kirchhain.—1892.

זכר

לנשמת דודתי היקרה בנשים

מרת חיה בת הרב רבי זאב זצ"ל.

אליך נפש זכה נשמה מודה
את הספר הזה עתה אקריבה
את גבולתי לתעודה ולתורה
לבן תודה קמנה עתה אשיבה:

אליעזר בר גבריאל בר מאיר גולדשמידט

אמר שלום אל הקורא.

פתח דברי, וראשית אמרי, יתנו תהלה, לנורא עלילה, שחיל אורני, ובידו אמצני, לגמור הענין, ולכלות הבנין, בנין אכרים, וסדור מאמרים, ולגמור המלאכה, מלאכת ההעתיקה, משפת כוש, הוא חבוש, ללשון היקרה, הצחה וברה, הלשון העברית, הטהרה והנקיה, המצחף הזה, מתנוך החווה, שבקדושה הורתו, ובטהרה לידתו, וגדולי הראשונים, חכמים ונבונים, בעלי קבירה, שרי מעלה, המקובלים הקדושים, אילי תרשישים, כלם בתבורים, שבו מזכירים, ומביאים דברים, והרבה מאמרים, שבו נמצאים, וממנו טובאים. ואני תולעת, עני סמעש, קנאתי קנאה, לחכמה ובינה, בראותי הספרים, ההביבים והיקרים, שישראל חולליהם, ויעקב מחבריהם, יצאו מאתנו, ולזרים נתנו, ומשפה עבריה, נעתקו לנכריה, ושנסתי סתנים, ואורתי חלצים, להשיב החבורים, האבדים והפזורים, והיקרים כמטמונים, לבעליהם הראשונים, ולא אהלל, ואליז אפלל, כי יחנני, ובחסדו יוכני, לעסוק בתורה, הקדושה והטהרה, ולשכר מצותיו, חקיו ותורתיו, בלב תמים, כל הימים, אמן.

ועתה אלך אישי הקורא אשים דברתי. הספר הזה אשר הנני שם עתה לפניך, נודע למדי בספרות העברית העתיקה, עד כי כמעט למותר הוא לדבר ממנו, ואנכי לא אדבר עתה רק ע"ד התרגום העברי, ומעט מן הקורות את הספר; כי את כל פרטי עניני הספר, כמו זמן חבורו, הזמן אשר נאבד מאתנו, עת התגלותו לנו, העתקותיו והוצאותיו ועוד ועוד, כתבתי במבא הספר בלשון גרמנית, ושמה ימצאם הקורא. הספר הזה נתגלה לנו — אחרי אשר כפרו חכמים גדולים, כאיוב לודולף ואחרים, במציאותו — ע"י הנוסע האנגלי הנודע דיוסס ברוס, הוא מצא את הספר הזה בארץ כוש איטיופיה בלעז, בין יתר ספרי קדש, ומ"כ בין ספר משלי ובין ספר איוב; והחכם החוא, אם גם לעג לתוכן הספר, ויאמר כי דבר אין לו עם המלאכים אשר בשמים והנפילים אשר בארץ, מכל זאת ידע גם הוא את תפארת הספר הזה ויקר ערכו, ויבא אותו לאירופה ויתנהו מתנה למלך גליה. ויהי כאשר שמעו חכמי הקדם, אוריינטליסטיים בלעז, את שמע הספר הזה, אשר רק את שמו ידעו עד הנה, ויבואו רבים מהם לעיר פריס, לראות אותו ולנסות את תכנו, ולהוכיח האם הוא באמת הספר הנפלא אשר הרבו לדבר ממנו בספרי אבות הכנסייה. הראשון אשר בקר אותו היה החכם קרל גוטי-פריד ווידה, אשר עשה לו שם עולם ע"י חקירותיו הרבות בספרות הניפסית, ואחריו עוד חכמים אחרים, ויבצאו כי הוא הספר הנפלא הנודע אל הראשונים בשם ספרא דהנוך והמוכא באגרת יהודה (י"ד) בשם חנוך הנביא. אכן ידיעת החכמים האלה את השפה הכושית היתה מעטה בסאד, ולכן לא יכלו להוציאו לאור וגם לא לתרגמו לשפה אחרת, וינוח הכני בשלום בין יתר כתיב בית אוצר הספרים, אכן בראשית המאה הנכחית (1821) קם החכם הנודע פרופיסור ריכארד לאורינצה ארכיבישוף בעיר קאשיל, ויתרגמהו אנגלית ואחר זה הוציא אותו לאור גם בשפת כוש, אכן גם האי"ש הזה לא ידע היטב את השפה הכושית, ולכן תרגמו מלא שבושים, וההוצאה הכושית שהחיל מלאה שגיאות ומעוות. וגם כל המתרגמים אחריו, הופסאן גפריריר וקלימינס, כלם השאירו את השגיאות והשבושים, כי תרגמו ע"פ הנוסח שהחיל לאורינצה. אולם בימים האחרונים קם החכם הגדול, הוא מויר אוגוסטושו די למאן מורה בביהמ"ד בבירלין, והוא הראש והראשון לכל יודעי שפת כוש, אשר מספרם לא יעלה לעשרה במלא רחבי ארץ,

VIII.

ויחמול על הספר הזה, בראותו את יקר ערכו וחשיבותו לתולדות הדימונולוגייה והאנגילוגייה; ויתקן אותו ע"פ חמשה כ"י אשר מצא, ויוציאו לאור מתוקן ומנוקה מכל שגיאות וחסרונות וטעויות. וע"פ ההוצאה הזאת תרגם אותו לשפת גרמניה, וגם מצא גדול ובאור רחב הוסיף עליו. אין לכהד כי גם עתה מלא הספר שבושים וטעויות הרבה במאד, חלוקת הפרשיות והפסקים נתחלפו ואין בו מוקדם ומאוחר, וענינים רבים אין להם מובן כלל, אכן כל אלה המה באשמת המתרגם הכושי או היווני, ואין רשות למתרגם וקצ' וחומר למויל לתקן שגיאות כאלה, כל קורא יוכל לתקן את השגיאות האלה לפי רוחו, ועל המויל או על המתרגם לתת לפני הקורא את אשר מצא בנוסח אשר לפניו, ולא לעשות בו כאדם העושה בתוך שלו. גם אנכי תרגמתי מלה במלה מן הנוסח הכושי, ולא נטיתי ימין ושמאל אפילו במקום שראיתי טעות מוחלט, רק הערתי על זה בהערות אשר נתתי בסוף הספר. אכן שמות האישים והמקומות שניתי מעט, במקום שהיה לשנות, לפי סגנון הלשון העברית, ומה גם כי הרבה מן השמות האלה נמצאים בכתבי קדש, והשויתי אותם ע"פ התרגום הכושי על התורה; וזוה ראיתי להעיר גם את המתרגמים אשר לא יקפידו על זה, ועיזו יהיו דברים רבים אל הקורא העברי כספר החתום*.)

ומאת הקורא הנכון אבקש לדון אותי לכף זכות במצאו מקום קשה ההבנה, כי הנוסח הכושי משובש במאד, ורבה עבודת תרגום ספר כזה. אכן הכתובים היותר משובשים, וכן המלים הזרות אשר יהדתי אותן, וגם המלים אשר לא נמצאו בכתבי קדש, ואנכי בראתי אותן בהשוואת יתר שפות בני שם, בארתי בהערותי בסוף הספר, אשר שמה נתתי דין וחשבון על כל התרגום ועל כל מלה אשר נטיתי בתרגומי מן הנוסח הכושי.

וכתבתי את המבא ואת ההערות בשפת גרמניה, בשביל החכמים הנוצרים אשר לא יבינו את שפת עבר החדשה; והקורא העברי הפשוט, לא הבין את רוב ההערות גם לו נכתבו עברית, מפני ששפת כוש ויתר הלשונות העתיקות זרות הנה לו, וחוקרי לשונות הקדם מעטים המה בין בני ישראל במאד. ואני תקוה כי יהיה הספר הזה לתועלת רבה אל כל חוקרי קדמוניות ישראל ודורשי הספרות העתיקה; ואם אועיל לאנשי מדע ותבונה, והיה זה שכרי.

כליתי את מלאכת התרגום ביום י"ג שבט, יום מלאו לי א"ך שנה, ואת כל עבודת הספר ביום כיג תמוז ה' תרנ"ב למב"י, פה ברלין קמ"ר.

(* המכס ר"ש רובין מעתיק צספר היובליס אשר הנכס עברית את הטקס ארתרה אזה כזהו כפי אשר מלא בתרגום האשכנזי של דילמאן, שמתנו העתיק; ואנכי אדמה כי הטקס ארתרה זר הוא אל רוב הקוראים העברים (הפשוטים), אולם לוח ידע הריש רובין לקרוא את התרגום הכושי על הטורה, אז ידע כי הנחל שיחורר לו היס סוף יקרא צפי הכושי צסס ארתרה. כן הוא מעתיק את הטקס שילו ומעיר כי הוא צילה שבהורה, ואנכי הטקס שילו ולא אדע, למה לו לכתב שילי ולהעיר כי הוא שילי, וכתב שילי צפטיס הטקס, והטקס למה ל?—

EINLEITUNG.

Es ist nicht unsere Absicht, hier eine vollständige Einleitung in das Henochbuch zu geben; diese Arbeit wäre ganz überflüssig, da viele Gelehrte dieses wie auch des vorigen Jahrhunderts über das Henochbuch genügend geschrieben haben¹⁾. Besonders machen wir aufmerksam auf die Einleitung zur deutschen Uebersetzung unseres Buches von Prof. Dr. Aug. Dillmann, (Leipzig 1853) dem wir die Herausgabe dieses Buches in Text, Einleitung, Uebersetzung und Commentar, wie auch eine grosse Anzahl anderer aethip. Schriften, zu verdanken haben. Wir wollen hier nur in ganz kurzer Darstellung, die Geschichte dieses Buches, seit seiner Entdeckung bis heute, erzählen, das wesentliche, was der Leser des Henochbuches zu wissen nötig hat.

Der Sage nach soll das Buch Henoch ein Andenken vorsintflutlicher Litteratur sein. Im Buche der Jubiläen²⁾ Kap. 4. wird über Henoch folgendes berichtet: **ውእቱ ፡ ቀደመ ፡ ተምሀር ፡ መጽሐፍ ፡ ወትምህርት ፡ ወጥበብ ፡ እምእንላ ፡ እመሕያው ፡ አለ ፡ ተወልዱ ፡ ዲበ ፡ ምድር ፡ ወጸሐፈ ፡ ተአምረ ፡ ሰማይ ፡ በከመ ፡ ሥርዐተ ፡ አውራጃሆሙ ፡ ውስተ ፡ መጽሐፍ ፡ ከመ ፡ ያእምሩ ፡ እንላ ፡ እመሕያው ፡ ጊዜ ፡ ዓመታት ፡ በከመ ፡ ሥርዐተሆሙ ፡ ለለ ፡ ወርኅሙ ። ውእቱ ፡ ቀደመ ፡ ጽሑፈ ፡ ስምዐ ፡ ወአስምዐ ፡ ለደቂቀ ፡ አንላ ፡ እመሕያው ፡ ውስተ ፡ ትዝምዳ ፡ ምድር ፡ ወሱባዔያተሆሙ ፡ ለኢዮቤልዮታት ፡ ነገረ ፡ ወመዋዕለ ፡ ዓመታት ፡ አይድዐ ፡ ወአውራጃ ፡ ሠርዐ ፡ ወሰንበታተ ፡ ዓመታት ፡ ነገረ ፡ በከመ ፡ አይደዕናሁ ። ወዘኮን ፡ ወዘይከውን ፡ ርእየ ፡ በራእየ ፡ ሌሊት ፡ በንዋም ፡ ወዘከመ ፡ ይከውን ፡ ዲበ ፡ ደቂቀ ፡ እንላ ፡ እመሕያው ፡ በትውልደሙ ፡ እስከ ፡ አመ ፡ ዕለተ ፡ ደይን ፡** aus dieser Stelle geht hervor, dass der Erzvater Henoch der Verfasser des vorliegenden Buches ist, da alles, was ihm zugeschrieben wird, in unserem Buche erhalten ist. Im ፳፻

¹⁾ siehe Litteratur.

²⁾ verfasst im 1. Jahrh. herausgeg. von Dillmann, Göttingen, 1859.

(ed. Mant. pag. 37 b.) heisst es: ספר הזה ליה לחנוך ודא ספר מאחר דספרא דתולדות אדם היה ודא הוא רזא דחכמתא דהא מארעא אהנטל הה"ד ואיננו כי לקח אותו אלהים וכו'. ומן דא אהמסר ספרא דאקרי ספרא דחנוך בשעתא דאחיר ליה קב"ה אחמי ליה לכל גינוי עלאי אחמי ליה אלנא דחיי בנו Auch aus vielen anderen Stellen der einschlägigen Litteratur, geht hervor, dass der Patriarch Henoch, dem die Sage die Erfindung der Buchstabenschrift, der Rechenkunst und der Sternkunde (vergl. ידחסי pag. 134) zuschreibt, dieses Buch verfasst habe. Er überlieferte es seinem Sohne Methušala (Hen. 82,1), von ihm gelangte dasselbe zu Noah, der es in die Arche mitnahm und seinen Nachkommen übergab. Auf diese Weise soll es allmählich zu den späteren Geschlechtern gekommen sein.

Obgleich diese Sage nur eine Erdichtung ist, und keinen historischen Wert hat, so dürfen wir doch schliessen, dass dieses Buch sehr alt ist, und dass es der vorchristl. Zeit angehöre. Die Zeit seiner Abfassung lässt sich leicht aus Kap. 90, wo der Verfasser die Geschichte Israels bis in's zweite Jahrh. v. Chr. verfolgt, und dann abbricht, bestimmen. Es ist überflüssig, hier die betreffende Stelle anzuführen, da der Leser das Buch bei der Hand hat¹⁾.

Das Buch H. fand in den ersten Jahrhunderten p. Chr. n. eine grosse Verbreitung, es wird von den ersten Kirchenvätern häufig citirt, (vergl. Fabricius. Cod. Pseudepigraph. Vet. Test.) es wird sogar im Briefe Judas (14) als prophetisches Buch angeführt. Die jüd. Litteratur des Altertums, besonders die Kabbala, weiss von einem Henochbuche zu erzählen, und dasselbe wird in vielen kabbal. Schriften, mit, wie auch ohne Anführung des Namens, sehr oft angeführt. Das berühmte Buch זהר, welches dem Tanaiten Rabbi Simon ben Jochai zugeschrieben wird, führt das Buch H. häufig an, und der Autor behauptet dasselbe gelesen zu haben. Die Bücher רמאל המלאך und פרקי רבי מטיה entnehmen ganze Sätze aus unserem Buche. Leider sind wir aber über die Abfassungszeit der obengenannten Bücher wenig unterrichtet, ja noch viel weniger als über die des unsrigen, um daraus über die Abfassungszeit unseres Buches Aufklärung finden zu können.

1) Ueber die Einzelheiten vergl. Hilgenfeld, die jüd. Apocalyptik in ihrer gesch. Entwick. Pag. 93 ff.

Für die Kritiker der neueren Zeit, welche die meisten alten Schriften trotz der Tradition, ohne genügende Beweise zu liefern, einer jüngeren Zeit zuschreiben wollen, falls sie nur irgend eine unbegründete Vermutung dazu finden, wird kein Beweis genügend erhärten können, dass das Buch H. einer ältern Zeit angehöre; ja sogar der Brief Judas, der überall und zu jeder Zeit als kanonisch betrachtet wurde, wird auch einer späteren Zeit zugeschoben. und als unecht verurteilt¹⁾, und zwar nur deswegen, weil er das Buch Henoch citirt! —

Dass unser Buch in einem vorchristlichen Jahrhundert geschrieben ist, ist nicht zu bezweifeln, da in ihm keine Bemerkung für und wider Christus vorkommt²⁾. Der Verfasser spricht wohl von einem sog. **ጳጳጵ**: *Auserwählten*, allein, wie schon zur Genüge nachgewiesen wurde, und wie aus unserem Buche selbst hervorgeht, haben wir es hier nicht mit Christus, sondern mit einem Messias nach der jüdischen Auffassung zu thun.

Wie aus den Eigennamen, welche in diesem Buche vorkommen — die sämmtlich aus dem Hebräischen abgeleitet sind — hervorgeht, und wie aus dem Geist der Sprache und aus der Art der Rede erhellt, ist zu schliessen, dass das Buch H. ursprünglich hebräisch abgefasst wurde³⁾. Dasselbe wurde später, wie die meisten jüdischen Schriften der damaligen Zeit, ins Griechische übersetzt. Die griechische Uebersetzung scheint den hebräischen Urtext ganz verdrängt zu haben, bis derselbe völlig verschwand, jedoch später, ungefähr im 8. Jahrh. verschwand auch die griechische Uebersetzung, bis auf einige kleine Fragmente, welche uns erhalten blieben.

Wir möchten behaupten, dass nicht nur griechische Fragmente, sondern auch hebräische, bis zum Mittelalter erhalten blieben, da unser Buch in der rabbinischen Litteratur des Mittelalters so oft citirt wird. Es ist aber nicht anzunehmen, dass die jüdischen Gelehrten und Kabbalisten aus den griechischen Fragmenten geschöpft haben sollen, denn erstens war ihnen die

¹⁾ K. Wieseler, Beiträge zur jüd. apocalyptischen Litteratur. ZDMG. Bd. XXXVI pag. 185 ff.

²⁾ Die Ausdrücke wie **ወልደ፡ ብእሲት**: und **ወልድዮ**: haben wir an den betreffenden Stellen erörtert.

³⁾ Bruce behauptet, dass das Buch Henoch im rein Aethiopischen oder Geez abgefasst sei, und dass es das am meisten klassische Buch der Abessinier sei; er selbst aber gesteht, nur die ersten Kapitel gelesen zu haben.

griechische Sprache zweifellos nicht zugänglich¹⁾, und zweitens galten die fremden Sprachen, besonders die klassischen, bei den Kabbalisten als unrein²⁾, das Buch hätte bei ihnen seine Heiligkeit und Würde verloren, und sie hätten es nicht als normatif angeführt.

Später aber ging jeder Rest vom hebräischen Texte verloren, man fand wohl kleine Bruchstücke, deren Inhalt aber mit dem unseres Buches durchaus nicht identisch ist³⁾.

In der ersten Hälfte des 17. Jahrh. wurde der Gelehrte Peirese von einem Capuziner-Missionar Gilles de Loches aufmerksam gemacht, die Abessinier besäßen ein Buch, unter dem Namen das Buch Henoch, das sie in ihren Canon der heiligen Schrift aufgenommen hätten. Er verabsäumte nicht, sich den Besitz desselben zu verschaffen. Er erhielt wirklich ein aethiopisches Buch, von dem man vorgab, es sei dasjenige, welches er wünschte. Ludolph, der Begründer der aethiopischen Studien in Europa, nachdem er sich den Anfang dieses Buches hatte copiren lassen, unternahm eine Reise nach Paris, um es dort selbst in Augenschein zu nehmen. Er entdeckte, dass es nur ein Betrug war und überzeugte alle der Sache kundigen Gelehrten, dass dieses mit abgeschmackten Erzählungen vollgestopfte Buch nicht einmal den Namen Henochs an der Spitze trage, sondern dass es nur die Visionen eines Mönches Abba Behaila Michael enthalte. Ludolph trieb seine hieraus gezogenen Folgerungen zu weit, indem er die Existenz eines Buches Henoch bei den Abessiniern leugnete⁴⁾. Seine Meinung wurde von allen Gelehrten angenommen, und man dachte an kein Buch des Henoch weiter.

Später aber, in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts, wurde die Angabe des Pater Gilles de Loches, durch die Reise des Afrikareisenden James Bruce in Abessinien, auf das Vollkommenste bestätigt.

¹⁾ Die griechischen Elemente, welche sich in der Kabbala befinden, lassen sich auf ein vorchristliches Alter zurückführen.

²⁾ Der berühmte Kabbalist R. Moße, Kordowiro, welcher in seiner Jugend lateinisch lernte, fastete später 40 Tage, um diese Teufelssprache zu vergessen.

³⁾ A. Jelinek gab einige Midrasch-Fragmente heraus, welche den Titel ספר חנוך tragen, die aber aus unserem Buche nicht entnommen sind. ביה

בד. II. pag. 114 und Bd. V pag. 170.

⁴⁾ Jobi Ludolph. Hist. Aethiop. Lib. III Cap. IV.

„Bei meiner Ankunft in Abessinien im Jahre 1769,“ sagt Bruce in seiner Reisebeschreibung, „fand ich daselbst das Buch Henoch im Canon der heiligen Schrift, und zwar unmittelbar vor dem Buche Job.“¹⁾ Derselbe brachte drei Exemplare dieses Buches nach Europa mit, eines derselben überreichte er dem Könige von Frankreich; von den zwei letzteren, welche erst später gekommen waren, liess er eins durch den Doctor Douglas, Bischoff von Carlisle in die Bibliothek zu Oxford niederlegen, und das andere nahm er mit sich nach England mit.

„Alles was sich von Wichtigkeit über das Buch Henoch sagen lässt,“ meint Bruce in seiner Reisebeschreibung, „beschränkt sich darauf, dass es ein gnostisches Buch ist, dass es das Zeitalter der Emim, Anakim und Egregor enthält, die Kinder Gottes genannt werden, sich in die Töchter der Menschen verliebten, und mit diesen Söhne, nämlich die Giganten erzeugten. Diese Riesen oder Giganten fingen an alle Landtiere zu verzehren; darauf fielen sie über Vögel und Fische her, die sie gleichfalls verschluckten. Da ihr Hunger noch nicht gestillt war, so verzehrten sie nun auch alles Getreide und die gesammte Masse dessen, was die Menschen geerntet hatten. Dann ging es über alle Bäume und Gebüsche her, und endlich fielen sie sogar die Menschen an, in der Absicht sie zu verzehren. — Nun klagten die Menschen bei Gott über die Gefrässigkeit dieser räuberischen Giganten, worauf Gott eine Wasserflut eintreten und in derselben die Giganten sammt den Menschen umkommen liess. — Die Erzählung davon füllt, glaube ich, die vier oder fünf ersten Kapitel aus. Es ist dies kaum der vierte (?) Teil des Werkes, meine Neugierde aber hat mich eben nicht darüber hinausgeführt. Die Katastrophe mit den Riesen und die bei ihr eintretende Gerechtigkeit, genügten ihr vollkommen.“

„Die Abessinier,“ sagt er ferner²⁾, „halten dieses Buch für ein Denkmal aus den Zeiten vor der Sintflut und für ein kanonisches Buch. Das ist stark! Aber sehr wahrscheinlich ist es, dass es das nämliche Buch Henoch ist, welches die Kirchenväter als ein apocryphisches Buch anführen. Alle Belege dieser Meinung kann ich nicht entwickeln, aber es mag hinreichen, deren einige anzuführen“.

¹⁾ Litt. Briefwechsel von J. D. Michaelis, Leipzig 1796. Bd. III, pag. 96.

²⁾ Woide, Notice du livre d'Enoch, in Michaelis' Briefwechsel III, pag. 93 ff.

„In dem Buche Henochs, dass die Kirchenväter kannten, hiess es, Henoch habe alles, was er wusste, von den Engeln gelernt. Hier, gleich zu Anfang des ersten Kapitels heisst es, die Engel hätten dem Henoch alles gezeigt, was er je gesehen, und er habe alles, was er je gesagt, von den Engeln gehört. Celsus nahm zu seiner Zeit, von dem Buche Henoch die Veranlassung her, der christlichen Religion Vorwürfe zu machen; und in dieser Handschrift giebt es Stellen und mehrere Visionen, die man nicht anders zu rechtfertigen im Stande sein dürfte, als mit der Antwort, die Origenes dem Celsus erteilte: Dieses Buch befindet sich nicht im Canon.“

Es ist übrig, die Meinung Bruces zu ergänzen, da wir jetzt dies Buch zur Genüge kennen, und wissen, dass es ein und dasselbe Buch ist, welches von den Kirchenvätern und Kabbalisten angeführt und citirt wird.

Die Neugierde der Gelehrten Englands, dieses im Altertum so berühmte Buch näher und schleunigst kennen zu lernen, stieg auf das Höchste. Sie spornte auch den Gelehrten Carl Gottfried Woide, der sich durch seine Beschäftigungen mit der coptischen Litteratur und Sprache sehr berühmt gemacht hat, an, eine Reise nach Paris zu unternehmen, um das Buch näher zu untersuchen.

Auch dieses erzählt uns Bruce in seiner Reisebeschreibung. (T. I, pag. 574) indem er sagt: „Ich erinnere mich, dass, sobald man in England erfuhr, ich habe dieses Buch in die königliche französische Bibliothek geschenkt, meine gelehrten Mitbürger mir keine Zeit liessen nach Londen herüberzukommen, wo sie mit der beliebigen Musse eine andere Abschrift dieses Werkes hätten untersuchen können. Der Doctor Woide reiste mit Empfehlungsbriefen des Staatsecretairs Lord Stormont an den Gesandten bei dem französischen Hofe, nach Paris ab. In diesem Schreiben bat der Erstere Letzteren, dem Doctor dazu behülflich zusein, eine genauere Untersuchung meines dem Könige gemachten Geschenkes anstellen zu dürfen. Woide erhielt, worum er bat, und so kam eine Uebersetzung jenes Buches nach Londen, die aber, aus welcher Ursache weiss ich nicht, bis jetzt noch nicht öffentlich bekannt gemacht worden. Ich glaube Doctor Woide ist eben so wenig als ich, mit dem Betragen der Giganten zufrieden gewesen.“

Schon Silv. de Sacy bemerkt, dass Bruce irrt, wenn er behauptete, Woide habe das Buch Henoch übersetzt. Es ist anzunehmen, dass er es bloß copirt hat, wie er selbst in seinem Briefe an Michalis (v. 30. Jan. 1774) sagt. „Von dem Buche Enochs werden Ewr. eine kleine Nachricht von mir über London erhalten haben. Ich glaube, dass das Mscr. wirklich das apocryphische Buch ist, wovon die Väter gesprochen haben. Celsus hat sich über dies Buch aufgehalten; und dergleichen Stellen finden wir auch in diesem Buche. Dort stehen auch die Worte darin: Siehe der Herr kommt mit seinen Myriaden, Gericht zu halten u. s. w. Es sind viele Wörter in diesem MS. die im Ludolf nicht stehen; doch kann ich die Hauptsachen und das wesentliche verstehen. Ich muss dies Buch in London näher untersuchen.“

Ausserdem ist es nicht zu glauben, dass Woide eine Uebersetzung des Henochbuches angefertigt haben soll, da er des Aethiopischen nicht mächtig genug war. Wie wenig er in der äthiopischen Sprache bewandert war, sehen wir aus seiner Uebersetzung der folgenden Verse:

1) በስመ ፡ አግዚአብሔር ፡ መሐ	In nomine Optimi maximi,
ረ ፡ ወመስተሣህል ፡ ርኅቀ ፡ መ	miseratoris et clementis, longi-
ዓት ፡ ወብዘኃ ፡ ምሕረት ፡ ወጻድ	quini ab ira et multi miseri-
ቅ ፡ አጽሕፋ ፡ አንሰ ፡ መጽሐፈ ፡	cordia, et iusti, describendum
ሄኖክ ፡ ነቢይ ፡ በረቀቱ ፡ ወሀብ	ego curavi librum Henochi pro-
ተ ፡ ረድኤቱ ፡ የሀሉ ፡ ምስለ ፡ ፋ	phetæ benedictionis donum
ቁሩ ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።	auxilii erit parabula cara in
	saecula saeculorum. Amen.

S. de Sacy ²⁾ macht auf Woides Irrtum aufmerksam, aber wie schon Rink bemerkt, verstand auch er nicht viel vom Aethiopischen.

Später sind noch mehrere Handschriften von Abessinien zu uns herübergekommen, sie ruhten aber sämmtlich unbenützt, dem grösseren Publikum unzugänglich, in den Schränken der Bibliotheken.

Erst im Jahre 1821 veröffentlichte Prof. Richard Laurence in Oxford, später Erzbischof von Cashel, aus einer

¹⁾ Den Text dieser Verse habe ich aus dem Cod. Rupp. in der Stadtbibliothek zu Fft. a. M. entnommen.

²⁾ notice sur le livre d'Enoch. Paris 1800.

Oxfordener Handschrift eine englische Uebersetzung des Buches sammt Einleitung in dasselbe und mit einigen meist sprachlichen Bemerkungen. Ueber diese Ausgabe fällt Dillmann folgendes Urtheil. „Es ist zu bedauern, dass die erste Bekanntmachung dieses Buches nicht einem kundigeren Manne zufiel, als Laurence sowohl nach dieser als nach seinen anderen Arbeiten gewesen zu sein scheint. So sehr es darum zu beloben ist, dass er mit frischem Mut den Vorsatz der Bekanntmachung des Buches fasste, während andere, welche mehr Beruf dazu hatten als er, zauderten, so sehr ist er darüber zu tadeln, dass er seine Aufgabe nicht besser gelöst hat. Seine Uebersetzung in allen ihren Auflagen wimmelt von sprachlichen Fehlern, von Missverständnissen und Sinnentstellungen, welche sich durch ganze Kapitel hinziehen; davon, dass man, um ein solches aus dem Aramäischen in das Griechische und aus dem Griechischen in das Aethiopische übersetztes Buch gehörig übersetzen und verstehen zu können, auch die Eigentümlichkeiten der griechischen Sprache berücksichtigen, überhaupt zuvor mit der Art der griechischen und der äthiopischen Bibelübersetzung sich vertraut machen müsse, scheint ihm keine Ahnung gekommen zu sein; auch an zureichenden biblisch-theologischen Kenntnissen, ohne welche das Buch gar nicht verstanden werden kann, hat es ihm sehr gefehlt. Uebrigens ist zu seiner Entschuldigung zu sagen, dass ihm wenigstens Anfangs nur eine Handschrift zu Gebote stand; später freilich hatte er mehrere.“

Derselbe gab später auch den äthiopischen Text nach den Bruce'schen Handschriften heraus (Oxoniae 1838); diese Ausgabe ist aber, da sie nach einer Handschrift herausgegeben ist, ganz wertlos.

Nach der englischen Uebersetzung des Laurence gab sodann Dr. A. G. Hoffmann dieses Buch in zwei Theilen heraus. (1833—1838). Während der erste Theil nur mit Hilfe der englischen Uebersetzung und de Sacy's Proben gearbeitet ist, ist im zweiten Theil auch die Frankfurter Handschrift des äthiopischen Textes benutzt; die Fehler Laurences sind im zweiten Theile mehrfach verbessert.

Seine Vollkommenheit hat das Henochbuch erreicht mit der Ausgabe des Prof. Dr. August Dillmann unter dem

---

¹⁾ Siehe Litteratur

Titel: Liber Henoch, Aethiopice. Lipsiae 1851. Diese Ausgabe ist nach fünf Handschriften kritisch bearbeitet, und mit vielen wertvollen Varianten und Anmerkungen versehen.

Derselbe gab später, 1853, auch eine deutsche Uebersetzung, betitelt: das Buch Henoch, übersetzt und erklärt, nebst einer ausführlichen Einleitung, heraus. Diese ist nach seiner aethiopischen Ausgabe bearbeitet. Für die Vollkommenheit und Genauigkeit der Uebersetzung, bürgt schon der Name des Herausgebers, welcher durch seine verdienstvollen Leistungen auf dem Gebiete des Aethiopischen allbekannt ist. Diese Uebersetzung -- mit Ausnahme der neueren Auflagen der Laurence'schen -- ist, soweit uns bekannt ist, die letzte Bearbeitung unseres Buches.

LITTERATUR.

- a) Fragmente und vollständige Ausgaben des Henochbuches.
- Griechische Fragmente.
- G. Syncellus Ex libro primo Enoch de Egregoris. Aufgen. in seiner Chronographia, nebst lat. Uebersetzung.
- Ioan. Ern. Grabius. Ex libro primo Enoch de Egregoris, nebst lat. Uebersetzung. Aufgen. in seinem Spic. S.S. Patr. pag. 347 ff.
- Jos. Scaliger. Fragmenta libri Enoch. in dessen Ad graeca Eusebii. pag. 405 ff.
- Joh. Alb. Fabricius. Fragmenta libri Enoch, nebst lat. Uebers. in dessen Codex Pseudepigraphicus V. T. Tom. I. pag. 160 ff.
- Jurieu. Fragment du livre d'Enoch, in dessen Historia dogmatum. pag. 25 ff.
- A. F. Gfrörer. Fragmenta libri Enoch quae apud patres occurrunt (a Fab. et Hoffm.). In dessen Prophetiae veteres pseudepigraphi. pag. 267 ff.
- A. Hoffmann. Fragmente des griechischen Buches Henoch und Verhältniss desselben zu dem in der aethiopischen Version erhaltenen Texte, in seinem: Buch Henoch, Bd. II. pag. 887 ff.

A. Dillmann. Die Bruchstücke des griechischen Buches Henoch etc. als Anhang zu seiner Uebers. des Henochbuches, pag. 82 ff.

J. Gildemeister. Ein Fragment des griechischen Henochbuch. ZDMG, Bd. IX. (1855) pag. 621 ff.

Vollständige aethiopische Uebersetzungen.

Rich. Laurence. Libri Enochi prophetae, versio Aethiopica Oxford 1838. 8.

Aug. Dillmann. Liber Henoch Aethiopice. Ad quinque codicum fidem editus, cum variis lectionibus. Lipsiae 1851. 4.

Englische Uebersetzung.

Rich. Laurence. መጽሐፈ ነዎክ ፡ ነቢይ The book of Enoch the prophet, an apocryphal production, supposed to have been lost for ages; but discovered at the close of the last century in Abyssinia; now first translated from an Ethiopic MS. in the Bodleian library. Oxford 1821. 8 XLVIII u. 215 Seiten. 2. Aufl. 1833. 3. Aufl. 1838.

Lateinische Uebersetzungen.

Sil. de Sacy. Extraits du livre d'Enoch. traduits de l'ethiopien en latin. Am Schlusse seiner Notice, pag. 16 - 32.

Dasselbe, am Schlusse der deutschen Bearbeitung dieser Notice von Rink. pag. 35--64.

A. F. Gfrörer. Enochi liber. ex Aethiopico sermone anglie versus a Rich. Laurentio, iam latinitate donatus. Aufgen. in dessen Prophetiae veteres pseudepigraphi etc. pag. 169 - 266. Stuttgart 1840. 8. (fehlerhafte und wertlose Uebersetzung).

Deutsche Uebersetzungen.

A. Hoffmann. Das Buch Henoch. in vollständiger Uebersetzung mit fortlaufendem Commentar, ausführlicher Einleitung und erläuternden Excursen. 2 Bände. Jena 1833/38 XVIII, XII u. 962 Seiten.

Rich. Clemens. Die Offenbarung der Propheten Henoch, Esra und Jesaia. Erster Teil: die Offenbarung Henochs oder das sog. Buch Henoch. Stuttgart 1850 16. 245 Seiten.

Aug. Dillmann. Das Buch Henoch, übersetzt und erklärt. Leipzig 1853. 8. LXII n. 232 Seiten.

b) Abhandlungen über das Buch Henoch.

- Thom. Bange. De libro Henochi, in dessen Coelum Orientis. pag. 16—95. Hafniae 1657. 4.
- Bissell. The Apocrypha of the O. T. New-York 1880. pag. 665 ff.
- Joh. Boulduc; in dessen Ecclesia ante legem. Paris 1630. 4. Lib. I. cap. 14.
- Bruce. Travels into Abyssinia II. 1790.
- Buddei. Hist. eccles. T. V. Tom I. pag. 162 ff.
- Butt. Genuinenes of Enoch. London 1827. 8.
- R. Clemens. Einleitung in das Buch Henoch pag. 9—14.
- The book of Enoch, in der Encyclopädia of Biblical etc. von M. Clintock and Strong. Vol. III pag. 225 ff. Kurze aber sehr ausführliche Beschreibung des Buches, in 12 Kapiteln.
- Van Dale. De vera et falsa prophet. pag. 352 ff. 560 ff.
- A. Dillmann. Allgemeine Einleitung in das Buch Henoch; zu seiner deutschen Uebersetzung des B. pag. 1—LXII. Enthält: 1) Ueber die Zusammensetzung des Buches. 2) Ueber Inhalt, Zweck und Form der einzelnen Bestandteile des Buches. a. Das ursprüngliche Buch. b. Die geschichtlichen Zusätze. c. Die noachischen Zusätze und einige kleinere Interpolationen. 3) Ueber Zeit und Ort der Abfassung des Buches. 4) Zur Geschichte des Buches.
- Derselbe. Einige Bemerkungen zum Buche Henoch. ZDMG. Bd. XV (1861) pag. 126—131.
- Derselbe. Pseudepigraphen. HPRE. Band XII pag. 350 ff.
- Derselbe. SBL. Bd. III pag. 10—13.
- Joh. Ge. Dorsche. De prophetia Henochi; in dessen Auctorium Pentadecadis diss. I. pag. 555 ff.
- Drummond The Jewish Messiah. London 1877. pag. 17 ff.
- Joh. Georg Drusius. Henoch s. de propheta Henoch, ejusque raptu et libro. e quo Judas Ap. testimonium profert. Franeckeræ 1615. 4.
- H. Ewald. Abhandlung über des aethiopischen Buches Henokh Entstehung, Sinn und Zusammenhang. Abhandl. d. königl. Gesell. d. Wissenschaften zu Göttingen. Bd. VI. fasc. III pag. 107—178. Göttingen 1854. 4. Enthält: 1) Das Grundwerk. 2) Das zweite Henokhbuch. 3) Das dritte Henokh-

- buch, 4) Das Noahbuch. 5) Das jetzige grosse Henokhbuch. 6) Das Zeitalter aller besondern Bücher.
- Derselbe. Buch Henokh, in seiner Geschichte Israels. Göttingen 1864. 8 pag. 451—456.
- Fabricius. Codex Pseudepigraphus V. T. Tom I. 160—223. Enthält: K. 62. Enochi prophetiae. K. 63. Recentium virorum doctorum quaedam de libro Henochi et testimonio S. Judae Apostoli iudicia. K. 64. Liber Henoch laudatus in libro Zohar et a Manahemo Ricinensi s. Ricanatensi. K. 65. Liber Henoch quem jactant Aethiopes. K. 66. Libri triginta Enocho tributi a scriptoribus, Arabibus Enochus, Edris, Annochus, Atlas, Astronomiae repertor. Auctor librorum de Astronomia. Sanctorum princeps. K. 67. Literae ab Henocho inventae. K. 68. Enoch Sacerdos, Auctor formulae Excommunicationis. K. 69. Judicium, Auctoris, Constitutionum, Apostolicarum de libris Enocho, Adamo, Davidi etc. suppositis.
- Firnhaber. De Henocho quaestiones. Wittenberg 1716. 4. Jul. Fürst, in seiner Bibliotheca Judaica. Leipzig 1863. 8. Bd. I. pag. 381 ff.
- Gebhardt. Merx' Archiv 1872 II. 163. ff.
- A. Geiger. Einige Worte über das Buch Henoch. Jüd. Zeit. f. Wiss. u. Leb. III. 196 204.
- A. F. Gfrörer. Die Quellen zur Kenntnis des Zustandes der jüdischen Dogmen und der Volksbildung im Zeitalter. J. Chr. Tübinger Zeitschrift f. Theologie 1837. pag. 120.
- Derselbe. Das Jahrhundert des Heils. I. 93 ff. 1838.
- Joh. Ern. Grabe, in dessen Spicilegium S. S. patrum. Tom. I. pag. 345 ff.
- J. Halevi. Sur la langue de la redaction primit. du livre d' Enoch. Journal Asiatique 1867 VI. pag. 352 ff.
- Derselbe. Auszug aus seiner Einleitung zum Buche Henoch. המליץ 1892 No. 169.
- Joh. Heber. Disp. philol. de pietate et fatis Enochi. Bamberg 1789. 4.
- Joh. Hnr. Heidegger. 1) De patru Enochi. 2) De prophetia Enochi; in denen ראשי אבות sive Historia Patriarcharum. Amsterdami 1671. 4. Tom. II. 252 ff.
- Ad. Hilgenfeld. Die Entstehungszeit des ursprünglichen Buches

- Henoch Zeitsch. f. wiss. Theologie Bd. IV. (1861) pag. 212—222.
- Derselbe. Noch ein Wort über das Buch Henoch. Zeitschr. f. wiss. Theologie Bd. V. (1862) pag. 216—221.
- Derselbe. Das Buch Henoch; in seinem Werke: Die jüdische Apocalypitik in ihrer geschichtlichen Entwicklung. Jena 1857. 8. pag. 91—184. Enthält: 1) Der Inhalt des ursprünglichen Buches. 2) Ergebniss über Beschaffenheit und Ursprung des ursprünglichen Buches Henoch. 3) Die Umarbeitung des Buches Henoch.
- Derselbe. Die jüdische Apocalypitik und die neuesten Forschungen. Kap. 3. Das Buch Henoch. Zeitsch. f. wiss. Theologie Bd. III. (1860) 319—334.
- Derselbe. Messias Judaeorum, libris eorum, Paulo ante et Paulo post Christum natum conscriptis illustratus. Leipzig 1869. 8.
- Hitzig. Ueber Henoch und Annakos. ZDMG. Bd. XV. (1861) pag. 184—186.
- A. G. Hoffmann. Einleitung und Excursus zum Buche Henoch in dessen: das B. H. pag. 1—33 u. 887—962.
- Derselbe, in der Allgem. Encyklop. von E. u. G. Sect. II. T. 5 pag. 399—409.
- Hofmann. Schriftbeweis. Nördlingen 1852. 8.
- Derselbe. Ueber die Entstehungszeit des Buches Henoch. ZDMG. Bd. VI. (1852) pag. 87—91.
- Joh. Hnr. Hottinger. De prophetia Henochi; in dessen Enneade diss. I. Heidelberg 16... 4.
- Derselbe. Hist. Orient. pag. 21 ff.
- Ad. Jellinek. Hebräische Quellen für das Buch Henoch. ZDMG. Bd. VII. (1853). pag. 249.
- Derselbe in seinem *מִשְׁנֵי הַמִּזְרָח* Bd. II. p. XXX. ff. Bd. V. pag. XLI.
- Pet. Jurieu. Histoire des dogmes et des cultes de l'église. Amsterdam 1704. 4 Part. I. chap. IV.
- Athan. Kircher. Oedipi Aegyptiaci. Rom 1652—55 fol. Tom. II. pag. 149.
- Köstlin in Baur u. Zellers Jahrbuch XV. (1856). pag. 240 ff.
- Ern. Krieger. Beiträge zur Kritik und Exegese. (Ueber das Zeitalter des Buches Henoch, mit besonderer Berücksichtigung des Bruno Bauer'schen Urteils in der Kritik der Synoptik). 1845. 8.

- Pet. Lambeck. *Prodromi historiae litterariae*. Hamburg 1659. fol. pag. 133 ff.
- Langen. Die nichtkanonischen Bücher palästinensischen Ursprungs. 1. Das Buch Henoch in seinem Werke: Das Judentum in Palästina zur Zeit Christi. Freiburg 1866. 8. pag. 34—64.
- Rich. Laurence. *Preliminari dissertation to the book of Enoch*. In dessen: *The book of Enoch etc.*
- Dasselbe, deutsch übersetzt von Hoffmann. in dessen d. B. H. pag. 34—82.
- Dasselbe. in lateinischer Uebersetzung von Gfrörer. in dessen *Proph. vet. pseud.* pag. 276—302.
- Fr. Lücke. Das Buch Henoch. Enthält: 1) Kurze Literaturgeschichte. 2) Darstellung des Inhalts. 3) Die sprachliche Originalität des Buches. 4) Die äussere Erscheinung des Buches in Aethiopien. 5 u. 6) Der Verfasser u. s. w. In dessen: *Versuch einer vollständigen Einleitung in die Offenbarung des Johannes und in die apocalyptische Litteratur überhaupt*. 2 Aufl. Bonn 1848. 8. pag. 89—144.
- Job. Ludolph. In seiner *Historia Aethiopica* Lib. III. cap. 4.
- Joach. Joh. Mader. *De scriptis et Bibliothecis antediluvianis Helmstadii* 1666. 4. pag. 19 ff.
- Dan. Manin. *Degli Egregori, versione*. Venezia 1820. 8.
- J. T. v. Meyer. Ueber das Buch Henoch. *Theol. Stud. und Krit.* 1841 pag. 637—652.
- S. Meyer. *WWKL*. Bd. V. pag. 1769.
- Edw. Murray. *Enoch restitutus or an attempt to separate from the books of Enoch the book quoted by st. Jude also a comparision of the Chronology of the Enoch with the Hebrew computation and with the periods mentioned in the book of Daniel and in the Apocalypse*. London 1836. 8.
- Aug. Pfeifer. *Exercitatio de Henocho*. Wittenberg 1670. 8.
- Ferd. Philippi. Das Buch Henoch. sein Zeitalter und Verhältnis zum Judas Briefe. Ein Beitrag zur neutestamentlichen Isagogik. Stuttgart 1868. 8.
- Jac. Frid. Reimann. *Historia litteratura antediluviana*. Halae Sax. 1709. 8.
- T. H. Rink. Siehe Sil. de Sacy.
- Sal. Rubin. In seiner Einleitung zum Buche der Jubiläen. Wien 1869. 8. pag. VIII ff.

- Silvestre de Sacy. Notice syr le livre d'Enoch. *Magasin Encyclopédique* VI (1800) I 382.
- Dasselbe, deutsch bearbeitet und mit Anmerkungen versehen von Fr. Th. Rink, Königsberg 1801. 8.
- Joseph Scaliger. *Ad Graeca Eusebii.* pag. 403 ff.
- Andr. Schmidt. *Pseudo veteri Testamento.* Helmst. 1707. 4. pag. 19 ff.
- Schodde. *The book of Enoch, transl. with introd. and notes.* Andover 1882. 8.
- Chr. Schotan. *Historia sacra.* Tom I pag. 83 ff.
- Schürer. *Geschichte des jüdischen Volkes zur Zeit Jesu Christi.* Leipzig 1886. pag. 521 ff.
- Scip. Sgambatus. *Archivis Vet. Test.* Neapoli 1703. fol. pag. 125 ff.
- F. Sieffert. *Nonnulla ad Apocryphi libri Henochi originem et compositionem nec non ad opiniones de regno messiano eo prolatas pertinentia.* (Diss.) Regimonti Pr. 1857. 8.
- Stuart. *Am. Bibl. Repository* 1840. Jan. u. July.
- Tiedemann. *Theol. Tijdschr.* 1875 (IX) 261.
- Jo. Henr. Ursinus. *Lib. de Zoroastre, Hermete et Sanchoniathone.* pag. 208 ff.
- Vernes. *Histoire des idées Messianiques.* Paris 1874. 8. pag. 69 ff.
- Gotf. Vockerod. *Historia societatum et rei litterariae. antediluvian.* Jena 1687. 4.
- Derselbe. *Commentationes de eruditorum Societatibus.* Gothae 1704. 8.
- Gust. Volkmar. *Beiträge zur Erklärung des Buches Henoch.* ZDMG. Bd. XIV (1860) pag. 87—134.
- Derselbe. *Die Geschichtsvisionen des Buches Henoch.* Zürich 1862.
- Derselbe. *Eine neutestamentliche Entdeckung und deren Beschreibung, oder die Vision des Buches Henoch.* Zürich 1862
- Derselbe. *Einige Bemerkungen über Apocalyptik, über Esra IV und Henoch im Besonderen.* *Zeitschr. für wiss. Theologie* Bd. IV (1861) pag. 83—92, 111—136.
- Derselbe. *Ueber die katholischen Briefe und Henoch.* *Zeitschr. f. wiss. Theol.* Bd. IV (1861) pag. 422—436, Bd. V (1862) pag. 46—75.

- Weisse. Die Evangelienfrage in ihrem gegenwärtigen Studium.
Leipzig 1856. 8. pag. 214 ff.
- K. Wieseler. Zur Abfassungszeit des Buches Henoch ZDMG.
Bd. XXXVI (1882) pag. 185—193.
- C. Wieseler. Zur Auslegung und Kritik der apocalyptischen
Litteratur des A. u. N. T. Erster Beitrag, die 70 Wochen
und 63 Jahrwochen des Propheten Daniel. Göttingen 1839. 8.
- Wittichen. Die Idee des Reiches Gottes. (Dritter Beitrag)
Göttingen 1872. 8 pag. 118 ff.
-

ספר חנוך

ERSTER ABSCHNITT.

Cap. I. א

1 דברי הברכה אשר ברך הנוך את הבחירים ואת הצדיקים
אשר יהיו ביום המצוקה כאשר יכחדו כל הרעים והרשעים:
2 ויען ויאמר חנוך איש צדיק אשר מלפני יהוה נפקחו עיניו וירא
חזיון קדש בשמים אשר הראוני המלאכים ואשמע מהם את
הכל ואבין את אשר ראיתי ולא לדור הזה אך לדור רחוק אשר
3 יבא: על הבחירים אמרתי ודברתי אודותם עם הקדש והגדול
4 אשר יצא מחדרו עם אלהי עולם: ומשם ידרך על הר סיני
5 ויראה עם צבאותיו ובעז חילו יופיע משמים: והכל יפחדו ויחילו
6 העירים ויאחזמו' פחד ורעד גדול עד קצות הארץ: וינעו ההרים
7 הרמים והגבעות הנשאות תשפלנה וימסו כדנג לפני אש: והארץ
תטבע וכל אשר על הארץ ינוע והיה משפט על הכל ועל
8 הצדיקים כלם: אך על הצדיקים ישים שלום ואת הבחירים ישמר
וחסד יהיה עליהם כלם יהיו לאלהים וטוב להם ויתברכו ואור
9 אלהים יאיר להם: והנה הוא בא ברכבות קדש לעשות בהם משפט
ויכרית את הרשעים ונוכח [עם] כל בשר על כל אשר עשו והרשיעו
לפניו החוטאים והרשעים:

Cap. II. ב

1 תרתי את כל הנעשה בשמים אשר לא ישנו המאורות
בשמים את דרכיהם כי יצאו ויבאו כלם כחקם כל אחד בעתו
2 ולא ישנו את תפקידם: הביטו על הארץ ודעו את המעשים הנעשים
עליה מן הראשון עד האחרון כי לא ישנו כל מעשה האלהים
3 [ותמיד] יראו: ראו את הקיץ ואת החרף כי כל הארץ מלאה
מים ועבים וטל ומטר ינוחו עליה:

Cap. III. ג

1 תרתי וראיתי את מראה העצים כלם כאשר יבשו ונפלו כל
עליהם לבד ארבעה עשר עצים אשר לא ישליכו כי אם יעמדו (מן)
הישנים עד אשר יבאו חדשים תחתיהם שתים ושלש שנים:

· Cap. IV. ד

1 ועוד התבוננתי אל ימי הקיץ כי השמש ממעל לה תעמד
 2 נגדה ואתם תבקשו סכה וצל מפני חם השמש והארץ תיקד מחום
 3 אש ואתם לא תוכלו לדרך על הארץ ועל הצור מפני חוסם:

Cap. V. ה

1 ראיתי כי כסו העצים בירק עלה ויעשו פרי ואתם שימו
 2 לבכם לכל אלה ודעו כי לכם ברא החי לעולם את הכל: ומעשיו
 3 [יעמדו] לפניו בכל שנה וכל מעשיו יעבדוהו ולא ישנו הכל
 4 כאשר צוה אלהים כן יהיה: וראו את הימים ואת היאורים
 5 כי יעשו יחד את מעשיהם: ואתם לא נשאתם ולא עשיתם
 6 את מצות האדון ותעברו [עליהם] ותחרפו את גדלו בדברי גאווה
 7 ובוז מפיכם הטמא כבדי לב אין שלום לכם: ועל כן תקללו את
 8 ימיכם ושנות חייכם תכרתנה ורכה קללתכם לעולם ולא יהיה
 9 לכם חסד: בימים ההמה תעזבו את שלומכם להיות קללת עולם
 10 אל הצדיקים והמה יקללכם תמיד אתכם עם כל החוטאים יחד:
 11 ולהבחירים יהיה אור ושמחה ושלום המה ירשו הארץ ולכם
 12 הרשעים תהיה קללה: וגם חכמה תנתן לבחירים [והמה] כלם
 13 יחיו ולא יחטאו עוד לא בודון ולא בשגגה כי ענוים יהיו כל
 14 אלה אשר חכמה להם לבלי חטא עוד: ולא ישפטו עליהם כל
 15 ימי חייהם ולא ימותו במגפה וקצף כי מספר ימיהם ימלא ויארכו
 16 ימיהם בשלום ושנות שמחתם תתרכנה בחדות עולם ושלום בכל
 17 ימי חייהם:

ZWEITER ABSCHNITT.

Cap. VI. ו

1 ויהי בימים ההמה כאשר רבו בני האדם ותולדנה להם בנות
 2 יפות ונאות: ויראו אותן המלאכים בני השמים ויחמדו אותן
 3 וידברו איש אל אחיו לאמר הבה נבקש לנו נשים מכנות האדם
 4 ונלד לנו בנים: ויאמר אליהם שמעוזה והוא הגדול ביניהם יראתי
 5 פן תמאנו לעשות את הדבר הזה ורכצה עלי לבד החטאת

4 הגדולה הזאת: ויענו אותו כלם ויאמרו שבועה נשבע כלנו
 ונקשר קשר כי לא נעזב את העצה הזאת כי עשה נעשה (את
 5 העצה הזאת): אז נשבועו כלם יחד ויקשרו קשר ויהיו כלם מאתים
 6 [מלאכים]: ויודו אל ארדים והוא ראש ההר חרמון ויקראו את
 שם ההר ההוא חרמון כי שם החרימו חרם ויקשרו קשר ביניהם:
 7 ואלה (המה) שמות ראשיהם שמעזא והוא הגדול בהם אורכיברמיאל
 אכיביאל תמיאל רמואל הנאל יחזקאל שרקואל עשהאל ארמירס
 בתראל חנניה זקיבה שמשאויאל שרתאל טוראל יומיאל ארויאל:
 8 אלה המה גדולי מאתים המלאכים והאחרים כלם עמדם:

Cap. VII. ז

1 ויקחו להם נשים ויבקשו להם כלם אחת אחת ויחלו לבא
 אליהן ויתערבו עמדם וילמדו אותן קסמים והשבעות ויראו להן
 2 לחתך בשרשים ובעצים: והנה הרו ותלדנה את הנפילים הגדלים
 3 ונבהם שלש מאות אמה: המה אכלו את כל יניע האדם עד אשר
 4 לא נשאר אוכל אל האדם: ויחלו לחטא בעוף ובחיה ובשרץ ובדגה
 5 ויאכלו את בשרם וישתו את דמם (מהם): אז קוננה הארץ על החמס:

Cap. VIII. ח

1 ועוזאל למד את האנשים לעשות חרכות ומאכלות ומננים
 ושריונים ויראם את אשר אחריהם ומלאכת מחשבת אצעות ופארים
 וכחול העינים וליפות עפעפיהם ואבני יקר (ונבחר מכל האבנים) וכל
 2 יסודות הצבע ומתכת האדמה: ותהי רשעה גדולה ותרב הזמה
 3 ויחטאו וישחתו את כל דרכיהם: עמיוזק למד את כל המשביעים
 וחותכי השרשים ארמרום פשר ההשבעות ברקואל את חווי הכוכבים
 וככביאל את האותות ותמאל למד לראות בככבים ועשרדאל למד
 4 את תקופת הירח: ויהי כאשר גועו האנשים ויצעקו ותעל צעקתם
 השמימה:

Cap. IX. ט

1 אז השקיפו מיכאל ונבריאל ושורין ואורין ויראו את הדמים
 הרבים אשר נשפכו על הארץ ואת כל החמס אשר נעשה עליה:
 2 וידברו ביניהם לאמר קול צעקתם תשמיע האדמה הערומה עד
 3 שערי השמים: ועתה אליכם קדושי שמים קוננות נפשות האנשים

4 באמרן הבו לנו משפט אצל העליון: ויאמרו לאדונם המלך אדון
 האדונים אל אלהים מלך המלכים כסא כבודך עד כל דורות עולם
 ושםך הקדוש והמשובח עד כל דורות העולם ברוך ומשובח אתה:
 5 אתה עשית את הכל ושלטון כל עמךך הכל גלוי וידוע לפניך אתה
 6 תראה את הכל ואין נסתר מפניך: ראה את אשר עשה עזזאל הנה
 למד את כל החמס על הארץ ויגלה בתבל נסתרות אשר יעשו
 7 בשמים: ואת ההשבעות הודיע שמעזא אשר אליו נתת השלטון
 8 למשל על רעיו אשר עמדו: ויבאו יחד אל בנות האדם וישכבו
 עמדם עם הנשים ההנה ויתטמאו ויגלו להן את החטאים האלה:
 9 ותלדנה הנשים את הנפילים ובוה מלאה כל הארץ דם וחמס:
 10 ועתה הנה נפשות המתים צועקות ותאניתן ואנחותיהן עולות עד
 שערי השמים ולא תכלנה להמלט מפני החמס אשר יעשה על
 11 הארץ: ואתה [אשר] תדע את הכל טרם יהיה ידעת את כל אלה
 ואת אשר עמדם ולא דברת אלינו ועתה הגידה חפצך ונעשה
 עמדם בעבור זה:

Cap. X.

1 אז דבר העליון הגדול והקדוש וישלח את ארשילליור אל בן
 2 למך ויאמר אליו: דבר אליו בשמי לאמר הסתר [עצמך] וגלית לו
 את הקץ אשר יבא כי תמחח כל הארץ ומכול טים יבא על כל
 3 הארץ וכל אשר עליה ינוע: ועתה למדהו איך ינצל וישבו בניו
 4 בכל הארץ: ויאמר האדון אל רפאל-שנית אסור את עזזאל בידיו
 5 וכתליו ושמת אותו בחושך ופתחת את המדבר אשר בדודאל ושים
 אותו שמה: ונתת עליו אבנים קשות וחדות וכסית אותו בחושך
 ושמה ישב לעולם וכסית את פניו למען אשר לא יראה את האור:
 6 וביום המשפט הגדול ישליכו אותו אל הבערה: ורפאת את הארץ
 7 אשר נשחתה מן המלאכים ואת רפואת הארץ תבשר כי ארפא את
 הארץ ולא יאבדו בדבר הסוד אשר גלו השומרים וילמדוהו את
 8 בניהם: ותשחת כל הארץ בעבור תורת מעשי עזזאל וכתבת עליו
 9 את כל החטאת: ואל גבריאל אמר אלהים צא לקראת המטורים
 והמשוקצים ונגד ילידי הזמה והשמד אותם ואת ילידי הזמה ואת
 בני העירים אשר בין בני האדם הוציאם ושלחם למען (אשר)
 10 ישמידו כלם איש את אחיו ברצח ולא יאריכו ימים: וכלם יתחננו
 אליך אך לא ישינו אבותיהם מאומה ואודותם בשנם יקוו לחיות

11 לנצח וכי יחיה כל אחד מהם חמש מאות שנה: ואל מיכאל אמר
 אלהים הודע אל שמעזא ואל האחרים אשר עמדו כל אשר התחברו
 12 אל הנשים למען השחת עמדם בכל טומאתן: ואחרי אשר יהרגו את
 כל בניהם ואחרי אשר יראו את אבדן אהובותיהם תאסר אותם
 לשבעים דורות מתחת גבעות הארץ עד יום משפטם והכרתם עד
 13 אשר יכלה המשפט לעולמי עולמים: וכימים ההמה יוכלו
 14 בחרצובות אל שאול אש ובבית מאסר יאסרו לעולם ועד: אז ישרף
 15 ויאבד מעתה עמדם יחד עד סוף דורי הדורות: ואבדת את כל
 16 נפשות התאוה ואת בני הערים כי המסו את האדם: כלה את כל
 החמס מעל פני האדמה וכל מעשה רע יסוף ויראה נטע הצדק
 והמשפט וכל מעשה יהיה לברכה צדק ומשפט ינטעו בשמחה
 17 לעולם: ומעתה ישתחוו כל הצדיקים בעונה ויחיו עד אשר ילדו
 18 אלף [בנים] וכל ימי נעוריהם ושבתותיהם יכלו בשלום: וכימים
 האלה תמלא כל הארץ צדק וכלה תנטע בעצים ותמלא ברכות:
 19 וכל עצי שמחה ינטעו בה וינטעו בה גפני יין והגפן אשר ינטע
 בה ישא פרי למכביר ומדה אחת זרע (אשר יזרע) תשא אלף ומדה
 20 אחת זיתים תתן עשרה הין שמן: ואתה תנקה את הארץ מכל
 החמס ומכל הגזל ומכל החטאת ומכל הרשעה ומכל הטומאה אשר
 21 יעשה עליה וכלית אתן מעל פני הארץ: וכל בני האדם יהיו צדיקים
 22 וכל העמים ירוממו ויברכו אותי וכלם אלי ישתחוו: ואת הארץ
 תנקה מכל הרע ומכל החטאת ומכל היסורים ומכל הצער ולא
 אוסיף להביא עליה מכול לדור דור עד העולם:

Cap. XI. יא

1 וכימים ההמה אפתח את אוצרות הברכה אשר בשמים
 2 להריק אותם על הארץ על מעשה האדם ועל עבודתו: שלום ומשפט
 יאנדו לכל ימי עולם ולכל דורות עולם:

DRITTER ABSCHNITT.

Cap. XII. יב

1 ולפני נהיה כל אלה התחבא חנוך ולא ידע [איש] מבני
 2 האדם אפוא התחבא ואי הנהו ומה היה [עמדו]: [ויהיו] כל מעשיו

3 עם הקדושים ועם העירים בימיו: ואנכי חנוך ברכתי את האדון
 הגדול ומלך העולם והנה העירים קראוני אותי חנוך הכותב ויאמרו
 4 אלי: חנוך כותב הצדק לך והודיע אל עירי השמים אשר עזבו
 שמי מעל ומקום הקודש לעולם וישחיתו עם הנשים ויעשו כמעשה
 5 בני האדם ויקחו להם נשים ותהי רעתם רבה על הארץ: ולא יהיה
 להם שלום על הארץ ולא סלחה לחטאתם כי לא ישמחו בבניהם:
 6 בקטל אהובותיהם יראו ועל אבדן בניהם יאנחו ויתחננו לעולם
 ולא ירחמו ואין שלום להם:

יג. Cap. XIII.

1 וילך חנוך אל עוזאל ויאמר אליו לא יהיה לך שלום משפט
 2 קשה יצא עליך כי יאסר אותך: וחסד וחנינה ורחמים לא יהיו לך
 על למדך חסם ועל כל מעשה החרפה החסם והחטאת אשר הראית
 3 אל בני האדם: ואחר הלכתי ואדבר אל כלם יחד והמה פחדו
 4 (כלם) פחד ורעד אחזמו: ויבקשו ממני כי אכתוב להם ספר בקשה
 למען ינתן להם רחמים וכי אביא את ספר הבקשה לפני האלהים
 5 בשמים: כי המה לא יכלו מעתה לדבר עמדי ולא נשאו את עיניהם
 6 אל השמים מחרפת עונותיהם אשר נשפטו [עליהם]: אז כתבתי את
 ספר בקשתם ותחנתם בעבור נפשם ועל כל (אחד ואחד מ) מעשיהם
 7 אשר בקשו למען תהיה להם סליחה ומנוחה: ואלך ואשב על מי
 דן בן אשר מימין עבר המערבי של [ההר] הרמון ואקרא את ספר
 8 בקשתם עד אשר נרדמתי: והנה חלום בא אלי ומראות נפלו עלי
 ואראה את מראה המשפט וכי אניד זאת אל בני השמים ואזהירם:
 9 ואיקץ ואבא אליהם ויתאספו כלם וישבו אבלים באובלשיאל אשר
 10 בין הלבנון ובין סנאסר ופניהם חפו: ואספר לפניהם את כל המראות
 אשר ראיתי בשנתי ואחל לדבר את דברי הצדק ההמה ולהזהיר
 את עירי השמים:

יד. Cap. XIV.

1 הכתוב בזה [הוא] דבר צדק ומוסר העירים אשר מעולם
 2 כאשר צוה הקדוש והגדול במראה ההוא: ראיתי (אני) בשנתי את
 כל אשר אספר עתה בלשון בשר וברוחי אשר נתן הגדול כפי
 3 האדם למען ידברו בה ויבינו בלבם: כאשר ברא את האדם ויתן

לו את דבר החכמה ברא גם אותי ויתן אותי למוכיח אל העירים
 4 בני השמים: אנכי כתבתי את שאלתכם וכה ראיתי במראה
 שאלתכם לא תנתן לכם ל(כל ימי) עולם המשפט נחרץ עליכם
 5 ו[חסד] לא ינתן לכם: נחרץ הדבר כי מעתה לא תעלו בשמים עד
 6 העולם ובארץ יאסרו אתכם לכל ימי העולם: אך בראשונה (זאת)
 תראו את אבדן בניכם האהובים ולא לכם יהיו רק יפלו לפניכם
 7 בחרב: ובקשתכם אודותם לא תנתן וגם לא בעדכם ואתם אף כי
 תרבו בכי ותתנון לא תוכלו לדבר אף מלה אחת מ[כל דברי]
 8 הספר אשר כתבתי: וככה נראה אלי המראה הנה עבים קראוני
 במראה וערפל קרא אלי ומרוצת הככבים והברקים גרשוני ויעיקו
 9 אותי וישאוני הרוחות במראה ויגרשוני: ויביאו אותי אל השמים
 ממעל ואבא (עד קרוב) אל הומת אבני בדלח ולשון אש יסבנה
 10 ואהל לפחד: ואבא אל תוך לשון האש ואקרב אל אולם גדול הבנוי
 מאבני בדלח וכותלי הבית ההוא כעין רצפת לבנות בדלח והרצפה
 11 בדלח: וכפתו כעין מרוצת הככבים והברקים וביניהם כרובי אש
 12 ושמיים מים: ואש אוכלת סביב, הכתלים ודלתותיו בערו כאש:
 13 ואבא אל האולם הזה החם כאש וקר כקרח ולא עונג ולא חיים
 14 בקרבו פחד כסני ורעד אחזני: ובאשר כי נפעמתי ואחיל נפלתי
 15 על פני ואראה במראה: והנה בית גדול [מן הראשון] וכל דלתותיו
 16 פתוחות לפני ובנוי בלהבות אש: ונעלה היה בכל בפארו וביופיו
 ובגדלו עד אשר לא אוכל לתאר לכם את תפארתו ואת גדלו:
 17 והרצפה אש וברקים ממעל לו ומרוין הככבים וגם כפתו אש בוערה:
 18 ואביט ואראה בתוכו כסא רם ומראהו כעין הקרח וסביבו כמו
 19 אור השמש וקול הכרובים: ומתחת הכסא הרם יצאו נהרות אש
 20 בוערה ולא יכלתי להביט עליו: ורב השבח ישב עליו ומעילו יאיר
 21 מברק השמש ולבן משלג: ולא אחד המלאכים יכל לבא [שמה]
 22 וגם כל בשר לא יכל לראות את פני המשבח והמפואר: שלחבת
 אש סביבו ואש גדול (עמדה) לפניו ולא אחד מכל הסובבים אותו
 יוכל להתקרב אליו רבי רבבות לפניו אך אין חפין לו בעצת
 23 הקדושים: והקדושים הקרובים אליו לא התרחקו ממנו לילה ויום
 24 ולא הלכו ממנו: ומסוה היה על פני באשר רעדתי ויקרא אלי
 האדון בפייה ויאמר אלי קרב נא הנה הנוך ואל דבר קדשי:
 25 ויעמידני ויביאני עד השער ואנכי הורדתי את פני:

Cap. XV. טו

1 ויען ויאמר אלי שמע חנוך ואל תפחד איש צדיק וכותב הצדק
 2 קרב נא הנה ושמע את דברי: לך והנד אל עירי השמים אשר
 3 שלחוך לבקש עבורם לאמר בקשו אתם בקשה בעד האדם ולא
 4 יבקש האדם בעדכם: מדוע עזבתם את השמים העליונים והקדושים
 5 אשר לעולם ותשכבו עם הנשים ועם בנות האדם התטמאתם
 6 ותקחו לכם נשים ותעשו כבני הארץ ותלדו בני ענק: ואהם
 7 רוחניים וקדושים היותם ותחיו חי עד ועתה התטמאתם עם הנשים
 8 ובדם הבשר הולדתם ותחמדו לדם האדם ותלדו בשר ודם כאשר
 9 יולדו המה המתים והנועים: ולכן נתתי להם נשים למען יזרעו
 10 אותן ותלדנה בנים כי כה יעשה על הארץ: אך אתם רוחניים
 11 היותם מקדם ותחיו חי עד ולא מתם לכל דורות עולם: ובעבור
 12 זה לא נתתי לכם נשים כי הרוחניים בשמים מגורם: ועתה הנפילים
 13 האלה הנולדים מנפש ובשר יקראו רוחות רעות על הארץ ועל
 14 הארץ יהיה מגורם: ונפשות רעות תצאנה מכשרם כי ממעל נבראו
 15 מן העירים הקדושים היה תחלתן וראשית יסודן רוחות רעות
 16 תהיינה על הארץ ורוחות רעות תקראנה: ורוחות השמים תגורנה
 17 בשמים ורוחות הארץ אשר נולדו על הארץ תגורנה על הארץ:
 18 ונפשות נפילי העבים תחמסנה ותשחיתנה ותתנפלה ותעשנה
 19 רעה על כל הארץ ושמוון תעשנה ולא תאכלנה כל אוכל ולא
 20 תצמאנה ולא תראנה: ולא תתנשאנה הנפשות הרעות ההנה ננד
 21 בני האדם ונגד האשים כי מהן יצאו בני העת) ימי ההרג והאבדן:

Cap. XVI. טז

1 ומות הענקים ובכל אשר יצאו הרוחות מנו בשרם יהיה לשחת
 2 בלי כל משפט כן תשחיתנה עד אשר יתם יום המשפט הגדול על
 3 כל העולם על העירים ועל הרשעים: ועתה [תאמר] אל העירים
 4 אשר היו לפניכם בשמים ואשר שלחוך לבקש בעבורם לאמר: אתם
 5 היותם בשמים עוד לא נגלו לכם [כל] הנסתרות סוד נכזה ידעתם
 6 ותגלו אותו ברע לבכם אל הנשים ועל ידי הסוד הזה הרב
 7 האנשים גם הנשים את הרע על הארץ: אמר להם אין שלום לכם

VIERTER ABSCHNITT.

Cap. XVII. יז

1 ויביאו אותי אל מקום אחד ויהיו שמה [מראות] כעין להבות
 2 אש וכאשר אבו נראו כאנשים: ויובילוני אל מקום סופה ואל הר
 3 אשר (חוד) ראשו מניע השמימה: ואראה מקומות מבהירים ואת
 4 הרעם על קצותם וקשת אש וחרב אש וחצים ואשפתם והברקים
 5 כלם בעמק: ויביאו אותי עד המים הנקראים מים חיים ועד אש
 6 המערב אשר תקבל את השמש בבואה: ואבא אל נחל אש ואשו
 7 תזל כמים ושומף אל ים גדול אשר ממול מערב: ואראה את כל
 8 הנחלים הגדולים ואבא עד [מקום] חושך גדול ואלך אל [המקום]
 9 אשר שמה ילך כל בשר: ואראה- את מפלשי עבי החורף ומקוה
 10 (כל מי) התהום: ואראה את פיות כל נהרות הארץ ואת פי התהום:

Cap. XVIII. יח

1 ראיתי את אוצרות כל הרוחות ואראה כי בהם קשט את כל
 2 הבריאה ומסדות הארץ: ואראה את.אבן פינת הארץ ואראה את
 3 ארבע הרוחות אשר תשאנה את הארץ ואת עמודי השמים:
 4 ועוד ראיתי כאשר תפרשנה הרוחות את רום השמים ותרחפנה
 5 בין השמים [ובין] הארץ והנה עמודי השמים: ואראה את הרוחות
 6 אשר תסכינה את השמים ואת כדור החמה ואת כל הכוכבים
 7 תשקענה: ואראה את הרוחות אשר על הארץ הנושאות את העבים
 8 ואת נתיבות המלאכים ראיתי ובקצה הארץ ראיתי את מוסדות השמים
 9 ממעל: ואלך אל דרום והוא בוער יומם וליל ושמה שבעה הרי
 10 אבני יקר שלשה ממזרח ושלשה מדרום: ואשר ממזרח האחד (מאבני)
 11 תרשיש האחד מאבני מרגליות והאחד (אבן) שבו ואשר מדרום
 12 מאבני אודם: [וההר] אשר באמצע הגיע עד השמים אשר שמה
 13 כמא יהוה מאבן פוך וראש הכסא מאבן ספיר: ואש בוערת ראיתי
 14 על כל ההרים: ומעבר הארץ הגדולה ראיתי מקום אשר שמה
 15 יקוו המים: ואראה את התהום בעמק הארץ ועמודיו אש שמים
 16 ואראה עמודי אש שמים יורדים ואין מספר להם לא ממעל ולא
 17 בעמק: ועל התהום ההוא ראיתי מקום אשר אין רקיע שמים
 18 ממעל לו ולא מסד אדמה מתחת ומים לא היו במקום הזה ולא

13 כל צפור כנף רק שמם הוא: איום היה [המראה] אשר ראיתי
 שמה שבעה כוכבים בווערים גדולים כהרים (וכרוחות) התחננו
 14 אלי: [וי]אמר המלאך המקום הזה הוא קצה השמים והארץ בית
 15 אסורים הוא לכוכבי השמים ולצבא השמים: והכוכבים אשר יתגלגלו
 על האש המה (אשר) עברו על מצות יהוה לפני עלותם כי לא
 16 באו בעתם: וירגז עליהם ויאסר אותם עד העת אשר יתם הטאתם
 בשנת מסתר:

Cap. XIX. יט

1 ויאמר אלי אוריאל פה תעמודנה נפשות המלאכים אשר
 התערבו עם הנשים וישנו את מראיהן ויטמאו את האנשים
 ויחטיאו אותם ויזכחו אל השעירים בלאלהים עד יום המשפט הגדול
 2 עד כלותן: וגם אל הנשים אשר החטיאו את מלאכי השמים וגם
 3 אל אנשי שלומן יעשה כן: ואנכי חנוך ראיתי לבדי את המראה
 את קצות הכל ולא ראה [אותם] כל איש כאשר ראיתם אנכי:

Cap. XX. כ

1 ואלה שמות המלאכים הקדושים השומרים: אוריאל אחד
 2 המלאכים הקדושים אשר על הרעם והרעד: רפאל אחד המלאכים
 3 הקדושים אשר על נפשות האדם: רעואל אחד המלאכים הקדושים
 4 נוקם העולם והמאורות: מיכאל אחד המלאכים הקדושים הפקד
 5 על טובי האנשים ועל העם: שרכאל אחד המלאכים הקדושים
 6 אשר על נפשות בני האדם אשר החטיאון הרוחות: גבריאל אחד
 7 המלאכים הקדושים אשר על התנינים על הגן ועל הכרובים:

Cap. XXI. כא

1 ואסובך עד המקום אשר לא נעשה בו מאומה: ואראה
 שמה נוראות לא רקיע שמים ממעל ולא מסד אהין רק מקום תהו
 3 ובהו ונורא כמאד: ופה ראיתי שבעה כוכבי שמים כמו הרים
 4 גדולים אסורים עליו יחד ובווערים כאש: ואשאל (בפעם הזה) מה
 5 הטאתם כי נאסרו הנה ומדוע נדחו פה: ויאמר אלי אוריאל אחד
 המלאכים הקדושים אשר היו עמדי להנחותני ויאמר חנוך מדוע
 6 זה תשאל ולמה תחקור תשאל ותדרש: אלה המה (מן) הכוכבים
 אשר עברו על מצות יהוה עליון ויאסרו פה עד אשר יעברו

7 עשרת אלפים עולמים מספר ימי הטאתם: ואלך מזה אל מקום
 שני נורא מזה ואראה דבר נורא במאד שלהבת אש גדולה בוערת
 (ובה בקיעים) וסביבה תהום שלם ויורידו בה עמודי אש גדולים
 8 ולא יכלתי לראות את רחבה ונדלה ולא את מוצאה: ואומר בעת
 9 ההיא מה נורא' המקום הזה ומה איום לראות אותו: ויען אותי
 אוריאל אחד המלאכים הקדושים אשר היה עמדי ויאמר אלי חנוך
 למה זה לך כל הפחד והמנור מפני המקום הנורא הזה ועל מראה
 10 הצער הזה: (ויאמר אלי) המקום הזה הוא בית אסורי המלאכים
 ופה יאסרו עד העולם:

FÜNFTER ABSCHNITT.

Cap. XXII. כב

1 ומה הלכתי אל מקום שני ממערב ויראה לי הר גדול וגבה
 2 וכלעים קשים וארבעה כרים יפים: ויהיו כיניהם עמוקים ורחבים
 3 וחלקים (חלק) כנגלגל עמוק וחושך מראיהם: בעת ההיא דבר אלי
 רפאל אחד המלאכים הקדושים אשר היה עמדי ויאמר אלי אלה
 המה הכרים היפים אשר עליהם תתאספנה הרוחות ונפשות המתים
 4 ובעבורם נבראו פה תתאספנה כל נפשות בני האדם: ויעשו להן
 את הכרים האלה לשבת עליהם עד יום משפטן ועד העת המיועדת
 להן ורחוקה העת ההיא עד אשר יבא עליהן המשפט הגדול:
 5 ואראה רוחות בני האדם אשר מתו וקולם מגיע עד השמים
 6 בקוננן: ואשאל (בעת ההיא) את המלאך רפאל אשר היה עמדי
 7 לסי הנפש הזאת אשר הרימה את קולה ותקוננן: ויען אותי ויאמר
 אלי (באמרו) זאת היא הנפש אשר יצאה מאת הכל אשר הרגו
 קין אחיו והיא תקוננן עד אשר יסוף זרעו מעל פני האדמה ויכרת
 8 מאדם זרעו: ובעבור זה דברתי אודותו בעת ההיא ואודות המשפט
 9 כלו ואשאל מדוע נפרד האחד מן האחד: ויען אותי ויאמר אלי
 שלשה [המחלקות] האלה נעשו להפריד בין נפשות המתים וכן
 10 נפרדו נפשות הצדיקים זה הוא נחל מים ואור ממעל לו: וכן
 נעשה גם עבור החוטאים אחרי אשר מתו ויקברו בארץ ומשפט
 11 לא בא עליהם בחייהם: ופה תפרדנה נפשותיהם במכאב גדול

(הזה) עד אשר יבא יום המשפט הגדול והעונש והכאב על
 הפושעים עד העולם ונקם [ישיב] לנפשותיהם ופה יאסר אותם עד
 12 העולם: וכאשר יבואו ימי הנצח תהיינה המתלקות האלה בעד
 הנפשות המקוננות אשר ראו את הכרתן בהקטלן בימי החוטאים:
 13 כן נעשה בעד נפשות האנשים החוטאים אשר עזבו צדק ואת ימיהם
 כלו בעון עם פושעים כמהם ולא תכרתנה נפשותיהם בימי המשפט
 14 וגם לא תצאנה מזה: אז ברכתי את אדון השבח ואומר ברוך הוא
 אדוני אדון השבח והצדק המושל בכל עד העולם:

Cap. XXIII. כג

1/2 ומה הלכתי אל מקום שני עד קצות הארץ ממערב: ואראה
 וזנה אש בוערה תנוע בלי מנוח ולא נחה מתנועתה יומם וליל
 3 ורק זאת [עבודתה]: ואשאל ואדבר מה [המראה] הזאת אשר לא
 4 תנוח: ויען אותי רעואל אחד המלאכים הקדושים אשר היה עמדי
 בעת ההיא ויאמר אלי האש הבוערה הזאת אשר ראית את מרוצתה
 נגד המערב היא אש כל מאורות השמים:

Cap. XXIV. כד

1 ואלך מזה אל מקום אחר אשר על הארץ ויראני הר אש
 2 הלהב יומם וליל: ואבא עליו ואראה שבעה הרים יפים במאד
 ושנה האחד מן השני ואבני יקר יפות במאד כלם נאים ונחמדים
 למראה ויפים פניהם שלשה ממזרח קשורים האחד על האחד
 3 ושלשה מדרום קשורים האחד על השני ונאיות עמוקות ועקולות
 4 ולא תתקרבנה האחת אל השנית: וההר השביעי בתוך ובגבהם
 נמשלו לכסא מלוכה סוקפים עצים רעננים: ויהי ביניהם עין אחד
 5 אשר לא ראיתי כמהו לריח ולא היה עין בין העצים האלה ולא
 6 בין העצים האחרים אשר ידמה אליו בריחו ועליו ופרחיו ועצו
 לא יכלו לעולם וטוב זרעו ופריו כאשכלות התמר: ואמר בעת
 ההיא הנה מה טוב העין הזה ומה יפה הוא למראה ועליו
 נחמדים ופריו נחמד מאד לעינים: ויען אותי מיכאל אחד המלאכים
 הקדושים והנכבדים אשר היה עמדי בעת ההיא והוא עלהם:

Cap. XXV. כה

1 ויאמר אלי חנוך למה זה תשאל אותי על ריח העין הזה
 2 ותבקש לדעת: ואען אותו אנכי חנוך. (בעת ההיא) באמרי חפצי

3 לדעת את הכל ועל הכל את העין הזה: ויען אותי ויאמר ההר
 הזה אשר ראית ואשר גובה ראשו ידמה אל כסא האדון הוא
 אשר עליו ישב הקדוש והגדול האדון המשבב מלך העולם כאשר
 4 ירד לפקוד את הארץ בטוב: וכל בשר לא יוכל לנעת את העין
 טוב הריח הזה עד יום המשפט הגדול עד אשר יכופר (ויסוף)
 5 הכל לעולם ואז ינתן אל הצדיקים והענוים: מפריו ינתנו היום אל
 הבחורים וינטע בצפון על המקום הקדוש נוכח בית האדון מלך
 6 העולם: אז יעלו בשמחה ובקדושה יגילו ויהדור הריח בעצמותיהם
 ויאריכו ימים על הארץ כאשר חיו אבותיך ויגון וצרה ותלאה ונגע
 7 לא ינעו בם (בימייהם): אז ברכתי את אדון השבב מלך העולם
 על אשר הכין ואשר ברא את כל אלה אל (האנשים) הצדיקים
 וידבר לתת אותם להם:

Cap. XXVI. כו

1 ואלך משם אל לב הארץ ואראה מקום מברך ושמן ודליות
 2 תציננה ותצמחנה שמה מגזע עין נברת: ואראה שמה הר קדש ונחל
 3 מים מתחת ההר השטף אל דרום: וממזרח ראיתי הר שני גבה
 כמהו וביניהם גאיה עמוקה אך לא רחבה וגם בה שטף נחל מים
 4 אל מול ההר: והר שני אי גבה ממערב נמוך מן הראשון וגאיה
 במורד בין שני ההרים ומקצה שלשתם גאיות אחרות עמוקות
 5 ויבשות וקשים מסלע: ועמוקות היו כל הגאיות ההנה אך לא
 6 רחבות ועצים נטועים עליהן: ואתפלא על הגאיה ואשתומם על
 הסלע ואתפלא בטאד:

Cap. XXVII. כז

1 ואומר בעת ההיא למה הארץ המברכת הזאת וכל העצים
 2 אשר עליה והעמק הזעום בתוך: ויען אותי אוריאל אחד המלאכים
 הקדושים אשר היה עמדי בעת ההיא ויאמר אלי הנאיה הזעומה
 הזאת היא בעד הזעומים לנצח פה יאספו כל המדברים בפיהם
 דברי הות נגד יהוה ועתק נגד כבודו פה יאספו ופה (מקום)
 3 משפטם: ובימים האחרונים יבא עליהם (מחזה) משפט צדק לפני
 הצדיקים לעולם ולכל הימים לכן יברכו המרוחמים את אדון השבב
 4 המלך לעולם: ובימי משפטם יברכוהו על הרחמים אשר נתן להם:

5 או ברכתי גם אנכי את ארון השבח ואדבר אליו ואזכיר את
גדלו כיאות:

Cap. XXVIII. כח

1 ואלך מזה קדמה מזרחה בין הרי המדבר ואראה רק מישור
2 לבד: אך מלא היה עצים מזרע ההוא ומים נטפו מעליהם:
3 ויראו הרביבים הרבים אשר עליו כי מצפון וממערב ומכל רוח
ירדו מים ומל:

Cap. XXIX. כט

1 ואלך מן המדבר אל מקום שני הלך וקרב אל ההר קדמה
2 מזרחה: ואראה שמה את עצי המשפט הנותנים ריח מור ולבנה
ושונים מן העצים [האחרים]:

Cap. XXX. ל

1 וממעל להם על ההר המזרחי לא רחוק מהם ראיתי מקום
2 שני ושמה נהרות מים אשר לא יחרבו: ואראה שמה עץ יפה
3 וריחו כריח הנמף: ומעברי הנהרות ראיתי קנמון נותן ריח ואעבר
עליהם ואקרב מזרחה:

Cap. XXXI. לא

1 ואראה הר שני ועליו עצים ומים יזלו ממנו ויצא ממנו כעין
2 שרף הנקרא צרי וחלבנה: ועל ההר ההוא ראיתי הר שני ועליו
3 עצי אהלים והעצים ההמה מלאים שקדים קשים: ומוב היה הפרי
ההוא (כאשר לקחו אותו) מכל בשם:

Cap. XXXII. לב

1 ומאחרי הבשמים האלה כאשר השקפתי אל צפון מעל ההרים
ראיתי שבעה הרים מלאים נרד יקר ועצי בושם וקנמון ופלפל:
2 ואלך משם מעל ראשי ההרים ההמה הרחק אל המזרח ואעבור
3 את הנחל שיחור וארחק ואעבור על המלאך זוטאל: ואבא אל נן
הצדק ואראה עצים שונים ועצים רבים וגדולים יצמחו שמה וריחם
טוב וגדולים הטה ויפים ונחמדים ועץ הדעת אשר יתן חכמה
4 רבה אל כל האוכל ממנו: ודומה הוא אל עץ החרוב ופריו
כאשכולות הענבים טוב מאד וריח העץ ההוא מתרחב ונרף

5 למרחוק: ואקרא הנה [מה] טוב העין הזה ומה יפה ונחמד מראהו:
6 ויען אותי המלאך הקדוש רפאל אשר היה עמדי ויאמר אלי זה
הוא עין הדעת אשר אכלו ממנו אביך הזקן ואמך הזקנה אשר
קדמוך ויכירו את הדעת ותפקחנה עיניהם וידעו כי ערומים היו
ויגרשו מן הגן:

Cap. XXXIII. לג.

1 ואלך משם עד קצות הארץ ואראה שמה חיות גדולות [וכל]
אחת שונה מרעותה ועופות שונים במראיהם וביפים ובקולם וכל
2 אחד שונה מרעהו: וממזרח החיות האלה ראיתי את כנפות הארץ
3 אשר שמה ינוחו השמים ושערי השמים פתוחים: ואראה כאשר
יצאו ככבי השמים ואספר את השערים אשר יצאו מהם ואכתב
את כל מוצאיהם כלם במספרם לשמותיהם לפלגותיהם למושבותיהם
למועדיהם ולחדשיהם כאשר הראני המלאך אוריאל אשר היה עמדי:
4 את הכל הראה לי ויכתב בעדי וגם את שמותיהם כתב בעדי
ואת מצותיהם ומעשיהם:

Cap. XXXIV. לד.

1 ואלך משם אל כנפות הארץ צפונה ושמה בקצות כל הארץ
2 ראיתי נפלאות גדולות ונאדרות: שלשה שערים פתוחים בשמים
ומהם תצאנה רוחות הצפון וכאשר תנשכינה (או) יצא קור וברד
3 וקרח ושלג ומל ומטר: ומן השער האחד ינשב לטובה אכן כאשר
ינשב מן שני השערים האחרים [ינשב] בחיל וכסערה וצרה היתה
על הארץ:

Cap. XXXV. לה.

1 ואלך משם אל קצות הארץ מערבה ואראה שמה שלשה
שערים פתוחים כאשר ראיתי במזרח שערים כמהם ומוצאות
כדמותם:

Cap. XXXVI. לו.

1 ואלך משם אל קצות הארץ הננכה ואראה שמה שלשה
שערים פתוחים בשמים ומהם תצא רוח הננב ומל ומטר ורוח:
2 ואלך משם אל קצות השמים מזרחה ואראה שמה שלשה שערים
3 פתוחים בשמים אל המזרח ושערים קמנים עליהם: דרך כל אחד

השערים הקטנים האלה יעברו ככבי השמים ובערב ירוצו בדרך
 4 אשר הראה להם: ואברך כאשר ראיתי [אותם] ובכל העת ההיא
 ברכתי את אדון התשבחות אשר ברא את הנפלאות הגדולות
 והנאדרות האלה להראות אל המלאכים ואל נפשות האדם את גדל
 מעשיו למען ישבחו את מעשיו ולמען יראו כל יצוריו את מעשיו
 נבורתו וישבחו את מעשי ידיו הגדולים ויברכוהו עד העולם:

SECHSTER ABSCHNITT.

Cap. XXXVII. לז

1 המראה השני מראה החכמה אשר ראה חנוך בן ירד בן
 2 מהללאל בן קינן בן אנוש בן שת בן אדם: וזה ראשית דברי
 החכמה אשר החלתי לדבר ולהגיד אל יושבי חלד שמעו זקנים
 וראו צעירים את הדברים הקדשים אשר אדבר לפני אדון הרוחות:
 3 טוב לדבר בראשונה אל הזקנים אך גם מן הצעירים לא נחשך
 4 את ראשית החכמה: ועד עתה לא נתנה החכמה מאת אדון
 הרוחות אשר קבלתיה אחרי נבונתי כאשר חפץ אדון הרוחות
 5 אשר ממנו נתן לי חלק חיי העולם: ויהיו עמדי שלשה משלים
 ואחל להגיד אותם אל יושבי הארץ:

SIEBENTER ABSCHNITT.

Cap. XXXVIII. לח

1 המשל הראשון כאשר תופיע עדת הצדיקים והחוטאים ישפטו
 2 בחטאיהם ויגרשו מעל פני הארץ: וכאשר יופיע הצדיק לפני
 הצדיקים הבחירים אשר מעשיהם שקולים (המה) אצל אדון הרוחות
 ואור יופיע אל הצדיקים והבחירים היושבים על הארץ אפוא יהיו
 אז מגורי החוטאים ואפוא יהיה משכן הכופרים באדון הרוחות
 3 טוב היה להם אם לא נולדו: וכאשר יגלו מסתרי הצדיקים

ישפטו החוטאים ויגרשו הרשעים מלפני (פני) הצדיקים והבחירים: 4
 ומעתה לא ינברו עוד מושלי הארץ ולא ירמו ולא יוכלו לראות 4
 את פני הקדושים כי אדון הרוחות יופיע אורו על הקדושים 5
 הצדיקים והבחירים: ובעת ההיא יכחדו המלכים העריצים וינתנו 5
 בידי הצדיקים והקדושים: ומני אז לא [יוכל כל] איש לבקש חסד 6
 מאת אדון הרוחות כי קץ חיהם בא:

Cap. XXXIX. לט

1 והיה בימים ההמה ירדו הבנים הבחירים והקדושים מן השמים
 2 העליונים ויתאחדו זרעיהם עם בני האדם: בימים האלה קבל
 חנוך ספרי קנאה ורונו וספרי לחץ ורדף ורחמים לא יהיה להם
 3 נאם אדון הרוחות: ועב ורוח סער נשאו אותי בעת ההיא מעל
 4 פני האדמה ויבאוני אל כנפות השמים: ואראה שמה מראה שני
 5 את חדרי הצדיקים ואת משכבי הקדושים: ושמה ראו עיני את
 מגוריהם עם המלאכים ומשכבותיהם עם הקדושים וישאלו ויתחננו
 ויתפללו בעד בני האדם וצדק יזל לפניהם כמים ורחמים כמל על
 6 הארץ כן יעשה בקרבם מן העולם עד העולם: ובימים האלה
 ראו עיני את מקום הבחירים והצדק והאמונה צדק יהיה בימיהם
 7 ואין מספר אל הצדיקים אשר לפניו לעולמי עולמים: ואראה את
 מגוריהם מתחת כנפות אדון הרוחות וכל הצדיקים והבחירים
 נהדרים לפניו כבננה אש פיהם מלא תשבחות ושפתותיהם תשבחה
 8 את שם אדון הרוחות וצדק לא יחלוף מפניו: פה חמדתי לשבת
 ונפשי אותה אל המעון הזה פה היה חלקי מקדם כי כן צוה עלי
 9 מאת אדון הרוחות: ואשבה וארום בימים ההמה את שם אדון
 הרוחות בברכות ותשבחות כי קבע לי ברכות ותהלות כאשר חפץ
 10 אדון הרוחות: ותרכינה עיני להבט על המקום ההוא ואברך איתו
 11 באמרי ברוך הוא ומברך מראשית עד העולם: אין לו תכלית הוא
 ידע תכל בטרם תברא (התכל) ואת אשר יהיה מדור לדור:
 12 יברכוך אלה אשר לא ירדמו יעמדו לפני [כסא] תפארתך ויברכו
 וישבחו וירוממו באמרם קדוש קדוש קדוש אדון הרוחות ימלא את
 13 כל הארץ רוחות: ופה ראו עיני את כל אלה אשר לא ירדמו בעמדם
 לפניו ויברכו ויאמרו ברוך אתה וברוך שם האדון לעולמי עולמים:
 14 וישנו פני עד אשר לא יכלתי לראות:

Cap. XL. מ

1 ואראה אחר זה אלפי אלפים ורבי רבבות באין מספר וחשבון
 2 עמדים לפני כבוד אדון הרוחות: והנה בארבעת רבעי האדון
 3 ראיתי ארבעה פנים שונים מן העומדים ושמותיהם נודעו לי כי
 4 המלאך אשר היה עמדי הודיעם לי ואת כל הנסתרות גלה לפני:
 5 ואשמע את קול ארבעה הפנים משבחים לפני אדון התשבחות:
 6 הקול הראשון מברך את אדון הרוחות מן העולם עד העולם:
 7 ואשמע את הקול השני בכרכו את הנבחר ואת הבחירים היקרים
 8 אל אדון הרוחות: ואשמע את קול השלישי מבקש ומתחנן בעד
 9 יושבי הארץ ומתפלל אל שם אדון הרוחות: ואת קול הרביעי
 10 שמעתי והוא יגרש את המשטינים ולא יתן אותם לבא לפני אדון
 11 הרוחות להשטין על יושבי הארץ: ואחר זה שאלתי את מלאך
 12 השלום ההלך עמדי ואשר הראה לי את כל הנסתרות ואמר אלי
 13 מי אלה המה ארבעה הפנים אשר ראיתי ואשר שמעתי את קולם
 14 ואשר כתבתי אותם: ויאמר אלי הראשון הוא הרחום וארך אפים
 15 מיכאל הקדוש והשני אשר על כל מחלות ועל כל סכות בני האדם
 16 הוא רפאל והשלישי אשר על כל הכחות הוא גבריאל הקדוש
 17 והרביעי אשר על התשובה ועל תקות היורשים חיי העולם הוא
 18 פנואל: אלה המה ארבעה מלאכי יהוה עליון ואת ארבעה הקולות
 שמעתי בימים ההמה:

Cap. XLI. מא

1 ואחר זה ראיתי את כל מסתרי השמים ואיך תחלק הממלכה
 2 ומעשי האדם במאזנים ישקלו: שמה ראיתי את מגורי הבחירים
 3 ואת מגורי הקדושים ותראינה עיני כהגרש משם כל החוטאים
 4 הכופרים בשם אדון הרוחות ובסחבם אותם ואין להם תקומה בדבר
 5 העונש אשר יצא מאת אדון הרוחות: ותראינה עיני שמה את
 6 מסתרי הברק והרעם ואת מסתרי הרוחות כאשר יחלקו לנשב על
 7 הארץ ואת מסתרי העבים והטל ואראה את המקום אשר יצאו
 8 מסנו ומזה ישבעו עפרות הארץ: ואראה שמה אצרות מסוגרים
 9 אשר משם יחלקו הרוחות ואת אוצר הברד ואוצר הקטור והעבים
 10 ואת עביו אשר ינוחו על הארץ מראשית עולם: ואראה את נרתיקי
 11 השמש והירח אשר מהם יצאו ואליהם ישוכו ואת תשובתם הנאוה

ואת יתרון האחד מעל השני ואת מרוצתם הקבוע ולא יעברו על
 תקופתם לא יוסיפו ולא יגרעו מן המרוץ אשר להם את אמונתם
 ישמרו ביניהם ולא יעברו על שבועתם: השמש יצא ראשונה
 ויעשה את דרכו כמצות אדון הרוחות ויתחזק שמו לעולמי עולמים:
 ואחריו הדרך הנפטר והנלוי אשר אל הירח ואת מרוצת דרכו
 ישלים במקום שהוא ביום ובלילה האחד מול השני לפני אדון
 הרוחות ויודו ויברכו ולא ינחו כי התודה היא להם למנוחה: כי
 השמש המאיר ירב הסבות לברכה ולקללה ומרוץ הירח על דרכו
 אור הוא אל הצדיקים וחושך אל החוטאים בשם אדון הרוחות
 אשר הבדיל בין האור ובין החשך ויחלק בין רוחות האנשים
 ויחזק את רוחות הצדיקים בשם צדקתו: כי כל מלאך לא יעצר
 ואין שום כח יכל לעכב רק השופט יראה את כלם והוא ישפט
 את כלם לפניו:

Cap. XLII. מב

1 החכמה לא מצאה מקום לגור ויהי מגורה על השמים:
 2 החכמה באה לשבת בין בני האדם ולא מצאה לה מקום לשבת
 3 ותשב החכמה אל מקומה ותשב בין המלכים: והרשעה גם היא
 יצאה ממחבואה ובלי בקש מצאה [מנוח] ותשב ביניהם כנשם
 בערבה וכטל בארץ צחיחה:

Cap. XLIII. מג

1 ועוד ראיתי ברקים וככבי השמים ואראה בקראו את כלם
 2 בשמותיהם והמה ישמעו לו: ואראה כאשר שקלו במאזני הצדק
 לפי אורם לפי רוחב מקומותיהם ויום התגלותם ותקופתם ברק
 יוליד את ברק ותקופתם לפי מספר המלאכים ואת אמונתם ישמרו
 3 ביניהם: ואשאל את המלאך ההלך עמדי ואשר הראה לי את כל
 4 הנסתרות מה אלה המה: ויאמר אלי דמות הראה לך אדון הרוחות
 מהם אלה המה שמות הצדיקים היושבים על הארץ ויאמינו בשם
 אדון הרוחות לעולמי עולמים:

Cap. XLIV. מד

ואחרת ראיתי על אודות הברקים כאשר יתהוו מן הככבים ויהיו
 לברקים והמה לא יוכלו להשאר עמדם:

ACHTER ABSCHNITT.

Cap. XLV. מה

1 וזה דבר המשל השני על הכופרים בדבר מושב הקדושים
 2 ואדון הרוחות: לא יעלו בשמים ולא יבואו על הארץ זה יהיה
 3 גורל החוטאים אשר כפרו בשם אדון הרוחות וכן יפקדו לימי צרת
 4 ומצוקה: ביום ההוא ישב הנבחר על כסא תפארת ויברר את
 5 מעשיהם ומקומותיהם באין מספר ונפשם תתחזק בקרבם כאשר
 6 יראו את בחירי ולא לה אשר התפללו לשמי הקדוש והמשובח:
 7 וביום ההוא אושיב את בחירי בנייהם ואחליף את השמים ואעשה
 8 אותם לברכה ואור עולם: ואחליף את הארץ ואעשה אותה לברכה
 9 ואושיב עליה את בחירי ופועלי און וחטאה לא ידרכו עליה:
 10 כי אנכי ראיתי את צדיקי ואטביע אותם בשלום ואושיבם לפני אך
 11 נכון עמדי משפט אל החוטאים למען הכחידם מעל פני הארץ:

Cap. XLVI. מו

1 ואראה שמה [איש] אשר לו ראש [כא] בימים וראשו לבן
 2 כצמר ועמדו [איש] שני ופניו כמראה אדם (ופניו) מלאים חן
 3 כאשר המלאכים הקדושים: ואשאל את אחד המלאכים ההלך עמדי
 4 ואשר הראה לי את כל הנסתרות אודות בן האדם הזה מי הוא
 5 ומאין הוא ומדוע ילך עם עתיק הימים: ויען אותי ויאמר אלי זה
 6 הוא בן האדם אשר לו הצדק וצדק ישב עמו והוא יגלה את
 7 כל הנסתרות כי בו בחר אדון הרוחות וחלקו עלה לפני אדון
 8 הרוחות על הכל בצדקת עולם: וכן האדם הזה אשר ראית ירניז
 9 את המלכים ואת התקיפים ממשכבותיהם ואת העריצים מכסאותיהם
 10 ויפתח את מוסרות העריצים ויגרס את שני הרשעים: וידיח את
 11 המלאכים מכסאותיהם וממלכתם על אשר לא ירוממו ולא ישבחו
 12 אותו ולא יכירו בתודה מאין נתן להם הממלכה: ואת פני העריצים
 13 ידיח וימלא אותם קלון חושך יהיה מושבם ורמה תהיה משכבם
 14 ולא תהיה להם תקוה לקום ממשכבותיהם כי לא ירוממו את שם
 15 אדון הרוחות: והמה השופטים את ככבי השמים וירימו את ידיהם
 16 נגד העליון וידרכו על הארץ וישבו עליה וכל מעשיהם רשע ואת
 17 מעשי הרשע יגלו חילם על עשרם ואמנתם באלהים אשר עשו

8 ידיהם ויבנדו באלהי הרוחות : המה יגרשו מבתי מקהלתו ואמוניו
היקרים לו בשם אדון הרוחות :

Cap. XLVII. מז

1 ובימים ההמה תעלה תפלת הצדיקים ודמם מן הארץ לפני
2 אדון הרוחות : בימים האלה יתחברו הקדושים היושבים בשמים
3 ממעל ובקול אחד יתחננו ויתפללו וישבחו ויודו ויברכו את שם
אדון הרוחות על דם הצדיקים אשר שפך ותפלת הצדיקים כי לא
תשוב ריקם מלפני אדון הרוחות וכי ישפט להם את משפטם ולא
4 יהיה להם לחכות עד עולם : ואראה בימים ההמה את עתיק הימים
יושב על הכסא תפארת וכפרי החיים נפתחים לפניו וכל חילו אשר
5 בשמים ממעל יעמדו סביב לו : ולבבות הקדושים מלאו גיל כי
מלא מספר הצדק ותשמע תפלת הצדיקים ודם הצדיק דרש לפני
אדון הרוחות :

Cap. XLVIII. מה

1 ואראה במקום ההוא באר צדק [ובימיו] לא ידללו ובארות
2 חכמה רבות תסבינה אותו מסביב ומהן ישתו כל הצמאים וימלאו
3 חכמה ומושבם עם הצדיקים והקדושים והבהירים : ובעת ההיא
4 נקרא בן האדם ההוא אל אדון הרוחות ושמו בא לפני עתיק
5 הימים : וטרם יבראו השמש והאותות וטרם יעשו ככבי השמים
6 נקרא שמו לפני אדון הרוחות : הוא יהיה מטה הצדיקים והקדושים
7 עליו יתמכו ולא יפלו והוא יהיה אור הנוים ותקות העצובים
8 בלבם : לפניו יפלו וישתחוו כל יושבי הארץ ויברכו וישבחו ויזמרו
9 אל שם אדון הרוחות : ולכן נבחר ונחבא היה לפניו טרם תברא
10 הארץ ועד העולם יהיה לפניו : ואדון הרוחות גלה אותו בחכמתו
אל הקדושים והצדיקים כי ישמר את נחלת הצדיקים על אשר
שנאו את עולם החמס הזה ויבוזהו וישנאו את כל מעשיו ודרכיו
בשם אדון הרוחות כי בשמו יושעו והוא יהיה נוקם חייהם :
11 והיה בימים החמה ישפלו פני מלכי הארץ והעריצים מושלי הארץ
12 בעבור מעשי ידיהם ולא יצילו את נפשם ביום פחדם וצרתם ואתנם
13 בידי בחירי : ויהיו כקש לפני אש וכעופרת במים יבערו לפני
14 הצדיקים ויצללו לפני הקדושים ולא ימצא מהם שארית : ובימי
15 ציחתם תהיה מנוחה על הארץ לפניו יפלו ולא יקומו ולא יקחם

איש בידיו להקים אותם כי כפרו באדון הרוחות ומשיחו ויהי שם
אדון הרוחות מברך:

Cap. XLIX. מט

1 כי חכמה שפכה כמים ותפארת לא תחדל מפניו לעולמי
2 עולמים: אדיר הוא בכל מסתרי הצדק והרשעה כצל תעבר ולא
תהיה לה תקומה כי עמד הנבחר לפני אדון הרוחות ותפארתו סן
3 העולם עד העולם ונבורתו מדור לדור: ונחה בקרבו רוח חכמה
4 ובינה רוח עצה ונבורה ורוח הנאספים בצדק: ושפט את הנסתרות
ולא ידבר איש לפניו דופי כי נבחר הוא לפני אדון הרוחות
כאשר חפץ:

Cap. L. נ

1 והיה בימים ההמה יסוב [גורל] הקדושים והבחורים אור
2 הימים יזרח עליהם פאר וכבוד יסבו את הקדושים: ובימי הצרה
תתקבץ הרעה על החוטאים ויתחזקו הצדיקים בשם אדון הרוחות
3 ויראה גם אל האחרים למען ישובו וירפו ממעשי ידיהם: ולא
ינחלו כבוד מאת אדון הרוחות אך בשמו יושעו ואדון הרוחות
4 ירחם כי רבים רחמיו: וצדיק הוא במשפטו ולפני תפארתו ולא
5 תקום עולה במשפטו ואשר לא ישוב אליו יכרת: ומעתה לא
ארחם נאם אדון הרוחות:

Cap. LI. נא

1 והיה בימים ההמה תשיב הארץ את פקדונה ושאל (תשיב)
2 את פקדונה אשר קבלה ואבדון ישיב את חובי: ויבחר מהם את
3 הצדיקים ואת הקדושים כי בא היום אשר יושעו בו: ובימים
ההמה ישב הנבחר על כסאו וכל מסתרי החכמה יצאו מהנות פיהו
4 כי אדון הרוחות נתנה לו ויכבדהו: והיה בימים ההמה ירקדו
ההרים כאילים ונבעות ידלגו כבני צאן שבעי חלב והיו כלם
5 מלאכים בשמים: פניהם יאירו משמחה כי בימים ההמה עמד
הנבחר ונס הארץ תגיל הצדיקים ישבו עליה והנבחרים ילכו
וידרכו עליה:

Cap. LII. נב

1 ואחרי הימים ההמה במקום ההוא אשר בו ראיתי את כל
המראות הנסתרים כי הקצתי בהתחולל עלי הרוח ויוליכוני אל

2 המערב: ותראינה עיני שמה את מסתרי השמים ואת כל אשר
 (יהיה) על הארץ ואראה הר ברזל והר נחשת והר כסף והר זהב
 3 והר מתכת והר עפרת: ואשאל את המלאך ההלך עמדי באמרי מה
 4 אלה הנה אשר ראיתי בסתר: ויאמר אלי כל אשר ראית הנה
 5 לממשלת משיחו למען יתחזק ויאדיר בארץ: ויען אותי מלאך
 השלום באמרו חכה מעט קט ותראה את הכל ויגלו לפניך כל
 6 הנסתרות אשר נטע אדון הרוחות: וההרים ההמה אשר ראית הר
 הברזל והר הנחשת והר הכסף והר הזהב והר המתכת והר העפרת
 כלם יהיו לפני הנבחר כדונג לפני האש וכמים המגרים במורד
 7 מעל ההרים ההמה והלשים יהיו לפני רגליו: ואז בימים ההמה
 8 לא ינצלו לא בזהב ולא בכסף ולא יוכלו להנצל ולהמלט: ולא
 יהיה הברזל למלחמה ולא תלבושת השריון מתכת לא יועיל ובדיל
 9 לא יועיל ולא יתכו ואין חפץ בעופרת: כל אלה יאבדו ויכחדו
 מעל פני האדמה בעת אשר יופיע הנבחר לפני אדון הרוחות:

Cap. LIII. נג

1 שמה ראו עיני נחל עמוק ואשדו פתוח וכל היושבים על
 הארץ ועל הים ועל האיים יביאו אליו מנות ומתנות ומנחות והנחל
 2 העמוק הזה איננו מלא: ואת ידיהם ימלאו פשע ואת כל עבודתם
 יאכלו החוטאים בפשע ויכחדו החוטאים מלפני אדון הרוחות
 3 וירדפו בלי הרף מעל פני האדמה לעולמי עולמים: כי ראיתי את
 4 מלאכי המשפט הולכים ועורכים את כל הכלים אל השמן: ואשאל
 5 את מלאך השלום ההלך עמדי למי יערכו את הכלים האלה: ויאמר
 אלי את הכלים ההמה יכינו בעד המלכים ועריצי הארץ הזאת למען
 6 יאבדו בהם: ואחר זה יגלה הצדיק והנבחר את בית מועדו ולא
 7 יפרע עוד בשם אדון הרוחות: וההרים האלה יהיו לפניו כעפר
 והנבעות כעין מים תהיינה וינוחו הצדיקים מלחץ החוטאים:

Cap. LIV. נד

1 ואשא עיני ואפן אל פאת הארץ השנית ואראה שמה נחל
 2 עמוק בוער באש: ויביאו את המלכים ואת העריצים ויתנו אותם
 3 בתוך הנחל העמוק: ותראינה עיני שמה בעשותם עבורם את
 4 הכלים כבלי ברזל ממשקל בלי די: ואשאל את מלאך השלום ההלך
 5 עמדי ואמר בעד מי מכינים את (מעשי) הכבלים האלה: ויאמר

6 אלי את כל אלה מכינים בעד צבאות עוזאל לקחתם ולתת אותם
 אל תחתית השאול ואת לחייהם יכבו באבנים חדות כאשר צוה
 אדון הרוחות: מיכאל וגבריאל ורפאל ופנואל המה יקחו איתם
 כיום הגדול ההוא וכיום ההוא ישליכו אותם אל תנור בוער באש
 ונקם יקום אדון הרוחות מהם על עונם על אשר שמעו אל השטן
 7 ויחטיאו את יושבי הארץ: וכימים ההמה יצא משפט אדון הרוחות
 ויפתחו כל אצרות המים אשר בשמים ממעל והמענית אשר מתחת
 8 לשמים ומתחת הארץ: ויתחברו כל המים עם המים אשר מעל
 השמים והמים אשר מעל לשמים המה הזכרים והמים אשר מתחת
 9 לארץ המה הנקבות: וימחו כל היושבים על הארץ והיושבים
 10 מתחת כנפות השמים: ועל כן יכירו את רשעתם אשר עשו על
 הארץ ועל כן יכרתו:

Cap. LV. נה

1 ואחר זה נחם עתיק הימים ויאמר לשוא שחתי את כל יושבי
 2 הארץ: וישבע בשמו הגדול לאמר מעתה לא אעשה כן אל יושבי
 הארץ ואתן אית בשמים אשר יהיה לעדה בני וביניהם עד העולם
 3 כל ימי השמים על הארץ: ואחר זה יעשו כאשר צויתי כאשר
 אסכים להביא אותם בידי המלאכים לפני אפי ומשפטי כיום הצרה
 4 והכאב אפי וחמתי ינחו עליהם נאם יהוה אדון הרוחות: ואתם
 מלכים אדירים היושבים על הארץ תראו את בחירי יושב על כסא
 תפארתי והוא ישפט את עוזאל ואת עדתו ואת כל צבאותיו בשם
 אדון הרוחות:

Cap. LVI. נו

1 ואראה שמה את צבאות מלאכי המשפט בהלכם ואחזים
 2 כבלי ברזל ומתכת: ואשאל את מלאך השלום ההלך עמדי ואמר
 3 אל מי ילכו אלה האחזים: ויאמר אלי כל אחד ואחד ילך אל
 4 בחירו ואהובו למען ישלכום אל תהום הנחל העמוק: ואז ימלא
 הנחל מבחיריהם ואהוביהם ויתמו ימי חייהם וימי החטיאם לא
 5 יבא עוד במספר: וכימים ההמה יתקבצו המלאכים ויפנו את
 ראשיהם אל המזרה אל אנשי פרס ומדי וירגזו את המלכים ורוח
 סער תבא עליהם להרגזו אותם מכסאותיהם ויקומו ככפירים
 6 ממשכבותיהם וכזאבים רעבים בתוך עדרם: ויעלו וידרכו על ארץ

7 הבחירים נורן ומסלה תהיה ארין בחיריו לפניהם: ועיר צדיקי
 תהיה למכשול אל סוסיהם וילחמו ביניהם וימינם תחזק עליהם לא
 ידע איש את רעו ואת אחיו ולא ידע הבן את אביו ואת אמו עד
 אשר רבים יהיו החללים בהתקטלם ומשפטם לא יהיה לשוא:
 8 וכימים ההמה יפתח שאול פיהו וירדו אל תוכו ויכרתו כלם ויבלע
 שאול את החוטאים מלפני הבחירים:

Cap. LVII. נז

1 ויהי אחר זה ואראה שנית ענלות רבות ואנשים נוסעים
 עליהן ויבאו על [כנפין] רוח ממזרח וממערב עד עת הצהרים:
 2 וישמע שאון הענלות ויתכננו הקדושים על השאון היוצא מן
 השמים וינעו עמודי הארין ממקומם וישמע מכנפות הארץ עד
 3 כנפות השמים ביום אחד: וישתחוו כלם ויתפללו אל אדון הרוחות
 וזה סוף המשל השני:

NEUNTER ABSCHNITT.

Cap. LVIII. נח

1 ואחל לדבר את [דברי] המשל השלישי על הצדיקים ועל
 2 הבחירים: אשריכם צדיקים ובחירים כי נעים גורלכם: הצדיקים
 יהיו כאור החמה והבחירים כאור (חיי) עולם וקץ לא יהיה לימי
 4 חייהם וימי הקדושים עד אין מספר: יבקשו את האור וימצאו
 5 צדק אצל אדון הרוחות שלום לצדיקים אצל אדון העולם: ואחר
 זה יאמר אל הצדיקים לבקש בשמים את מסתרי הצדק וחלק
 6 האמונה כי האיר כשמש על הארץ והחשך חלף: ולא יחדל האור
 וימיהם לא יבואו במספר [מרוב] כי בראשונה יכחד החושך וישגב
 האור לפני אדון הרוחות ואור הצדק ישגב לעולם לפני אדון הרוחות:

Cap. LIX. נט

1 וכימים ההמה ראו עיני את מסתרי הברקים והמאורות ואת
 2 משפטם ויברקו לברכה ולקללה כאשר הפץ אדון הרוחות: ואראה
 שמה את מסתרי הרעם וכאשר ירעם בשמים ממעל ישמע קולו

ויראוני את מושבות הארץ ואת קול הרעם לשלום ולברכה וגם
 3 לקללה כדבר אדון הרוחות: ואחר זה הראו לי את כל מסתרי
 המאורות והכרקים המכריקים לברכה ולשובע:

ZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. LX. D

1 בשנת חמש מאות לחיי חנוך בחודש השביעי בארבעה עשר
 לחודש ואראה כמראה ההוא והנה שמי השמים יחילו חיל גדול
 וצבא העליון ואלפי אלפים ורבי רכבות המלאכים רעדו רעד גדול
 2 במאד: ואז ראיתי את עתיק הימים יושב על כסא תפארתו
 3 והמלאכים והקדושים עומדים מסביב לו: וישאני רעד גדול וחיל
 4 אחזני ויחילו מתני וימעדו ורוחי נמסה ואפול על פני: וישלח
 מיכאל הקדוש מלאך קדוש שני אחד המלאכים הקדושים ויעמידני
 וכאשר העמידני שב רוחי אלי כי לא יכלתי נשא את מראה
 5 הצבא הזה ואת חיל השמים ורעדס: ויאמר אלי מיכאל הקדוש את
 מה ראית כי כה רעדת עד היום היו ימי הרחמים ויהי רחום
 6 וארך אפים אל כל יושבי הארץ: וכאשר יבא היום והשלטון
 והגמול והמשפט אשר הכין אדון הרוחות אל כל המשתחווים
 למשפט הצדק ואל הכופרים במשפט הצדק והנשאים את שמי
 7 לשוא ונכון ביום הזה תוכחת לצדיקים ופקדה לרשעים: וביום הזה
 יפרדו שני התנינים הנקבה אשר שמה לויתן תשב בתהומות הים
 8 מעל מעינות המים: והזכר שמו בהמות והוא ימלא בלבו את
 המדבר השמש הנקרא דינדין מסזרח הגן אשר בו ישבו הבחירים
 והצדיקים במקום אשר בו הושיב את אבי זקני השביעי לאדם
 9 הוא האדם הראשון אשר ברא אדון הרוחות: ואשאל מאת המלאך
 השני ההוא להראות לי את כח שני התנינים כאשר נפרדו
 10 ביום אחד וינתן האחד בתהום הים והשני על היבשה: ויאמר
 11 אלי אתה בן האדם תאבה לדעת בזה את הנסתר: ויאמר אלי
 המלאך השני ההלך עמדי ואשר הראה לי את הנסתרות מן הראשון
 ועד האחרון אשר בשמים סמעל ועל הארץ מתחת את (אשר
 12 ב) קצות השמים ואת מוסדות השמים ואוצרות הרוחות: ואת

חלוקת הרוחות כאשר יחלקו הרוחות כאשר ישקלו וכאשר יספרו
 התהומות והרוחות לפי כח הרוח ואת כח מאורות הירח לפי כח
 המשפט ואת חלוקת הככבים לשמותיהם וכל המחלקת תפרדנה:
 13 ואת הרעמים למקומותיהם ואת כל המחלקות בין הברקים למען
 14 יבריקו וגדודיהם ימהרו לשמע: כי אל הרעם יש יצועים וקולו נתן
 להותיל ושניהם לא יפרדו לא הרעם ולא הברק ולא לבדם ילכו
 15 רק שניהם יחד דרך הרוח ולא יפרדו: כי בעת אשר יבריק הברק
 יתן הרעם את קולו ובעת הרעם ינוח הרוח ויחלק ביניהם כי
 אוצר קולות הרעם כחול הוא וכל אחד יאחו במתג בעת הרעם
 16 יעצרו וגם יהדפו בכח הרוח לפי רוב מחוזות הארץ: ורוח הים
 כאיש גבורתו ולפי כח גבורתו ישיבם במתג וכן ידחפו ויפזרו לכל
 17 הרי הארץ: ורוח הכפור הוא מלאכו ורוח הברד מלאך טוב הוא:
 18 וישלח מפניו את רוח השלג מפני גבורתו ולו רוח מיוחד וממנו
 19 יעלה כעין הקטור ושמו צנה: ורוח האד לא יתחבר עמדם
 באוצרותיהם רק אוצר מיוחד לו ומרוצתו בנחת באור ובחשך
 20 בחורף ובקיץ ואוצרו אור והוא מלאכו: ורוח הטל ישב בקצות
 השמים ויתחבר עם אוצרות הגשם ומרוצתו בחורף ובקיץ ועביו
 21 קשורים יחד עם עבי האד והאחד יתן אל השני: ובעת אשר יניח
 רוח הגשם מאוצרו יבואו המלאכים ויפתחו את האוצר ויוציאו
 22 אותו וכן גם כאשר יפזר על כל הארץ: כי המים המה בעד כל
 יושבי הארץ כי המה מחית הארץ מאת העליון אשר בשמים לכן
 23 יש מדה [וקצב] אל הגשם והמלאכים יקבלו אותו: את כל אלה
 24 ראיתי עד גן הצדיקים: ויאמר אלי מלאך השלום אשר היה עמדי
 להראות גודל יהוה נבראו שני התנינים הגדולים האלה ויאבסו
 למען לא יהיה משפט יהוה לשוא וימותו הילדים עם אמותיהם
 25 ובנים עם אבותיהם: כאשר ינוח עליהם משפט אדון הרוחות למען
 לא יבא מוסר אדון הרוחות עליהם לשוא ואחר זה יהיה המשפט
 לפי רחמיו וארך אפיו:

Cap. LXI. סא

1 ואראה בימים ההמה והנה חבלים ארוכים נתנו אל המלאכים
 2 ההמה ויקחו להם כנפים ויעופו וילכו אל צפון: ואשאל את
 המלאך ואומר מדוע לקחו את החבלים הארוכים וילכו להם ויאמר
 3 אלי המה הלכו למוד: ויאמר אלי המלאך החלך עמדי המה יביאו

4 את מדות הצדיקים ואת חבלי הצדיקים למען ישענו על שם אדון
 הרוחות לעולמי עולמים: (ויתחילו) וישבו בחירים עם בחירים וחבלי
 5 המדה האלה ינתנו אל האמונה לחזק את דבר הצדק: וחבלי המדה
 האלה יגלו את כל הנסתרות בעמק האדמה ואשר נכרתו במדבר
 ואשר נאכלו מדנת הים וחיתו [ארץ] למען ישבו וישענו על יום
 הנבחר כי איש לא יכרת מלפני אדון הרוחות ואיש לא יוכל
 6 להאסף: וצו יצא על כל אשר בשמים ממעל וכח אחד וקול אחד
 7 ואור אחד כמו אש נתן להם: ויברכו וירוממו וישבחו אותו בראשונה
 8 בחכמה ויתכמו בדברים וברוח החיים: ואדון הרוחות הושיב את
 בחירו על כסא תפארתו והוא ישפט את כל מעשי הקדושים
 9 בשמים ממעל ובמאזנים ישקל את מעשיהם: וכאשר ישא את פניו
 לשפט את דרכיהם הנסתרים בדבר (שם) אדון הרוחות ואת
 ארחותיהם לפי דרכי המשפט הצדק אשר ליהוה עליון ויאמרו כלם
 בקול אחד ויברכו וישבחו וירוממו ויודו את שם אדון הרוחות:
 10 וקראו כל צבא השמים וכל הקדושים אשר ממעל וצבא יהוה
 הכרובים השרפים והאופנים וכל מלאכי הנבורה וכל מלאכי
 הצבאות והנבחר ויתר החיל אשר על הארץ על פני הסים ביום
 11 ההוא: וירימו קול אחד ויברכו וישבחו ויודו וירוממו ברוח אמונה
 וברוח חכמה וארך אפים וברוח רחמים וברוח משפט ושלוש וברוח
 חסד ויאמרו (כלם) בקול אחד ברוך הוא וברוך שם אדון הרוחות
 12 [מן] העולם ועד העולם: ויברכו אותו כל אלה אשר לא ינומו
 בשמים ממעל ויברכו אותו כל קדושו אשר בשמים וכל הבחירים
 היושבים בנן החיים וכל רוח (אור) אשר תוכל לברך ולשבח
 ולרומם ולקדש את שמך הקדוש וכל בשר (יתר על כחו) ישבח
 13 ויברך את שמך לעולם ועד: כי רבים רחמי אדון הרוחות וארך
 אפים הוא ואת כל מעשיו וכל נבורותיו ככל אשר עשה גלה אל
 הצדיקים ואל הבחירים כשם אדון הרוחות:

Cap. LXII. סב

1 וכן צוה האדון אל המלכים ואל העריצים ואל הרמים ואל
 יושבי הארץ ויאמר גלו עיניכם והרימו את קרנותיכם למען תדעו
 2 להכיר את בחירי: ואדון הרוחות ישב על כסא תפארתו ורוח
 הצדק שפכה עליו בדבר פיו ימית את כל הרשעים ואת כל החוטאים
 3 ויאבדו מפניו: וביום ההוא יקומו כל המלכים והעריצים והרמים

ומושלי הארץ ויראו אותו וכירוהו כאשר ישב על כסא תפארתו
 4 והצדיקים ישפטו לפניו בצדק וכל דבר דופי לא ידברו לפניו: ויבא
 עליהם מכאב כאשה אשר נהפכו עליה צריה בהקשותה ללדת בבא
 5 הילד אל הרחם וחכלים לה בלדתה: ואיש ישתאה על השני ויחילו
 ויורידו את פניהם והיל יאחזמו כאשר יראו את בן האשה ההוא
 6 וישב על כסא תפארתו: והמלכים האדירים וכל מושלי הארץ ישבחו
 7 ויברכו וירוממו אותו הנעלם ומלך על הכל: כי בראשונה נעלם
 היה בן האדם ויצפנהו העליון לפני חילו ויגלה אותו אל הבחירים:
 8 ותזרע עדת הקדושים והבחירים ויעמדו לפניו כל הבחירים ביום
 9 ההוא: לפניו יפלו כל המלכים האדירים והרמים ומושלי הארץ על
 פניהם ואליו ישתחוו ואת תקותם ישימו על בן האדם הזה ויתחננו
 10 אליו וישאלו ממנו רחמים: ועתה יציק להם אדון הרוחות למהר
 11 ולצאת מאת פניו וימלאו פניהם בשת וחשך וכסה אפיהם: ומלאכי
 12 המשפט יקחו אותם ליסרם על אשר הרשיעו בבניו ובחיריו: ויהיו
 לראי אל הצדיקים ואל בחיריו וישישו (עליהם) כי ינוח עליהם
 13 חרון אדון הרוחות וחרב אדון הרוחות תרוח מהם: והצדיקים
 והבחירים ימלטו ביום ההוא ומעתה לא יראו עוד פני החוטאים
 14 והרשעים: ואדון הרוחות ישב עליהם ועם בן האדם ההוא ישבו
 15 ויאכלו וישכבו ויקומו לעולמי עולמים: והצדיקים והבחירים יקומו
 16 מן הארץ ולא יורידו עוד את פניהם ולבשו את בגד החיים: והוא
 יהיה בגד החיים אצל אדון הרוחות ובגדיכם לא יבלאו ותפארתכם
 לא תגרע לפני אדון הרוחות:

Cap. LXIII. סג

1 בימים ההמה יתחננו המלכים האדירים מושלי הארץ אל
 מלאכי המשפט אשר בידיהם נמסרו לתת להם מנוחה וכי יפלו
 2 וישתחוו לפני אדון הרוחות ויתודו לפניו על הטאתם: ויברכו
 וישבחו לאדון הרוחות ויאמרו ברוך הוא אדון הרוחות ואדון
 המלכים ואדון האדירים ואדון האדונים ואדון התפארת ואדון
 3 החכמה וכל נעלם גלוי לפניו: ונבורתך לדור ודור ותפארתך לעולמי
 עולמים עמוקות הנה כל תעלומותיך ומספר אין להן וצדקותיך בלי
 4 חשבון: עתה הכרנו לשבח ולברך את אדון המלכים מלך מלכי
 5 המלכים: או יאפרו מי יתן לנו מנוחה למען נוכל לשבח אותו
 6 ולהודות לפני תפארתו ונברך אותו ונאמין בו: ועתה יחלנו למעט

מנוחה ולא מצאנוה נרשנו מפניה ולא יתנוה לנו האור הלך
 7 מאתנו והשך מושבנו לעולמי עולמים: כי לא האמינו לפניו ולא
 שבחנו את אדון המלכים ולא שבחנו את האדון בכל מעשיו ונשים
 8 תקותנו על שרביט ממלכתנו ותפארתנו: וכיום צרתנו ורעתנו לא
 יציל אותנו ולא נמצא מנוחה להאמין כי נאמן הוא אדוננו בכל
 9 מעשיו וצדיק הוא בכל משפטיו ולא ישא פנים במשפט: ועתה
 10 נגוע לפניו בעבור מעשנו וכל חטאתנו ספורות בצדק: ועתה יאמרו
 אליהם שבעה נפשנו סהון חמסים ולא יציל אותנו מרדת אל להב
 11 חבלי השאול: ואחר זה ימלאו פניהם חשך וכלימה מלפני בן
 12 האדם ההוא ויגרשו מפניו והחרב תנור ביניהם (לפניו): וכה אמר
 אדון הרוחות זה חלק העריצים והמלכים והרמים ומושלי הארץ
 וזה משפטם לפני אדון הרוחות:

Cap. LXIV. סד

1 ופנים אחרים ראיתי במקום הנעלם ההוא: ואשמע את קול
 2 המלאך בדברו אלה המה המלאכים אשר ירדו מן השמים על
 הארץ ויגלו את התעלומות אל בני האדם וידיחו את בני האדם
 לעשות חטאת:

EILFTER ABSCHNITT.

Cap. LXV. סה

1 ובימים האלה ראה נח את הארץ כי תנוע וכי קרב קצה:
 2 וישא (משם) את רגליו וילך עד קצות הארץ ויצעק אל חנוך זקנו
 ויקרא: נח בקול מר לאמר שמעני שמעני ויצעקני שלש פעמים:
 3 ויאמר אליו הנידה לי מה זאת אשר נעשה על הארץ כי כה עיפה
 4 הארץ ותחיל ירא אנכי כי אנוע עמדה: ואחרי הנגע ההוא היה
 5 רעש גדול על הארץ וקול נשמע מן השמים ואפל על פני: ויבא
 חנוך זקני ויתיצב אצלי ויאמר אלי מדוע צעקת אלי צעקה
 6 מרה ותבך: פקודה יצאה מלפני האדון על יושבי הארץ כי יבא
 קצם יען אשר ידעו את כל מסתרי המלאכים ואת כל חמס בני
 השטן ואת כל כחותיהם הנסתרים ואת כל כחות המכשפים ואת

7 כחות החברים ואת כח הנוסכים מסכות כל הארץ: וידעו איך
 8 יתהוו הכסף מן עפר הארץ ואיך תעשה המתכת על הארץ: כי
 עופרת ובדיל לא יולדו מן הארץ כמו הראשונים [רק] מקור הוא אשר
 9 יולידם והמלאך העומד בתוכו ונשא הוא המלאך: ואחר זה אחז
 אותי חנוך זקני בידי וישאני ויאמר אלי לך כי שאלתי את אדון
 10 הרוחות אודות הרעש הזה אשר על הארץ: ויאמר אלי לאמר על המסם
 נחתם עליהם משפטם ולא יחשבו לפני הירחים אשר חקרו וידעו
 11 כי תמחה הארץ וכל היושבים עליה: ולא יהיה להם מפלט לעולם
 כי הראו להם את הנסתרות המה ישפטו אך לא אתה בני כי יודע
 אדון הרוחות כי (טוב אתה) ונקי אתה מאשם הנסתרות הזה:
 12 ויחזק את שמך בין כל הקדושים וישמר אותך מיד כל יושבי
 הארץ ואת זרעך יעד (בצדק) למלכים גדולים (ולתפארת רב) ויצא
 מזרעך גזע צדיקים וקדושים בלי מספר לעולם:

Cap. LXVI. סו

1 ואחר זה הראה לי את מלאכי המשפט הנכונים לבא ולפתוח
 את כל מעינות המים אשר מתחת לארץ למען יביאו משפט וכליון
 2 אל כל היושבים והגרים על הארץ: ויצו אדון הרוחות אל
 המלאכים אשר יצאו כי ימתינו ולבל ירימו את ידיהם כי
 המלאכים ההמה היו על כחות המים: ואצא מאת פני חנוך:

Cap. LXVII. סז

1 ובמים ההמה היה אלי דבר יהוה ויאמר אלי לאמר נח הנה
 2 חלקך עלה לפני חלק בלי אשם חלק אהבה ויושר: ועתה יעשו
 המלאכים [תיבת] עין וכאשר יקרבו אל המלאכה ההיא ושמתי
 את ידי עליה ואשמרנה ויצא ממנו זרע חיים [כאשר] תבא המהפכה
 3 ולא תשאר הארץ ערומה: והזקתי את זרעך לפני לעולמי עולמים
 ואפיין את היושבים עמך על פני כל הארץ ויברך וירבה על הארץ
 4 בשם האדון: ואת המלאכים אשר הראו את החמס יסגרו אל תוך
 הנחל הכוער ההוא אשר הראה לי חנוך זקני בראשונה במערב
 5 אצל הרי הזהב והכסף והכרזל והמתכת והבדיל: ואראה את הנחל
 6 ההוא וגלי מים [יהמו בקרבן] ברעש גדול: ואחרי (אשר נעשה)
 כל אלה נהיה במקום ההוא ריח נפרית ממתכת הכוערת באש והרעש
 הרועש ויתחבר עם המים ההמה והנחל ההוא אשר בעד המלאכים

7 המחטיאים בוער מתחת הארץ ההיא: ומתוך הנחלים יצאו נהרות
 אש ושמה ישפטו המלאכים ההמה אשר החטויאו את יושבי
 8 הארץ: ובימים ההם יהיו המים ההמה אל המלכים ואל הערצים
 ואל הרמים ואל יושבי הארץ למרפא הנפש והבשר ולמוסר הרוח
 כי רוחם מלא תאוה למען יוסרו בבשרם על אשר כפרו באדון
 9 הרוחות ויראו בכל יום את משפטם וכשמו לא יאמינו: וכאשר
 תרב דלקת בשרם תהפך נפשם לעולמי עולמים כי אין דבר דבר
 10 דופי לפני אדון הרוחות: כי המשפט יבא עליהם יען אשר הלכו
 11 אחרי תאות בשרם וכרוח האדון כפרו: ובימים ההם יהפכו גם
 המים ההמה כי כאשר ישפטו (בימים ההם) המלכים ההמה ישנה
 חם מעינות המים וכאשר יעלו המלאכים אז ישנו מי המעינות
 12 ההמה ויקרו: ואשמע את מיכאל הקדוש בדברו ויאמר המשפט הזה
 אשר ישפטו המלאכים עדות הוא אל המלכים ואל הערצים ואל
 13 מושלי הארץ: כי מי המשפט האלה המה למרפא המלאכים ולמות
 גופם והמה לא יראו ולא יאמינו כי יהפכו המים ההמה ויהיו לאש
 כוערה לעולם:

Cap. LXVIII. סח

1 ואחר זה נתן לי חנוך זקני בספר את אותות כל התעלומות
 ואת המשלים אשר נתנו לו ויביאם אלי בדברי ספר המשלים:
 2 ויען מיכאל הקדוש ביום ההוא אל רפאל ויאמר כח הרוח יריגוני
 וירתיחני על קשה משפט הנסתרות משפט המלאכים מי יוכל לשאת
 3 את קשה המשפט הנעשה והנחרץ ואשר ימסו לפניו: ויען מיכאל
 הקדוש שנית ויאמר אל רפאל מי הוא זה אשר לא ירך לבבו בקרבו
 ולא תחילנה כליותיו לדבר המשפט הזה משפט יצא עליהם להצניא
 4 אותם: ויהי כאשר עמד מיכאל הקדוש לפני אדון הרוחות וידבר
 אל רפאל אנכי לא אהיה להם [למליץ] לפני האדון כי אדון
 הרוחות ירגו עליהם על אשר יתדמו במעשיהם אל אדון הרוחות:
 5 לכן יבא עליהם המשפט הנסתר לעולמי עולמים כי לא מלאך ולא
 אדם יקבל את חלקו רק המה לבדם את משפטם לעולמי עולמים:

Cap. LXIX. סט

1 ואחר המשפט הזה יפילו עליהם אימתה ופחד על אשר הראו
 2 זאת אל יושבי הארץ: וראית את שמות המלאכים האלה ואלה המה

שמותיהם הראשון בהם הוא שמעזא השני ארסטיקיפה השלישי
 ארמן הרביעי ככביאל החמישי טוראל הששי רומיאל השביעי דניאל
 השמיני נוקאל התשיעי ברקאל העשירי עזואל האחד עשר ארמירם
 השנים עשר בתריאל השלשה עשר בששאל הארבעה עשר עננאל
 החמשה עשר טוריאל הששה עשר שימפתיאל השבעה עשר יתראל
 השמנה עשר תומאל התשע עשר טראל העשרים רומאל העשרים
 ואחד חזיואל: ואלה המה ראשי המלאכים ושמות שרי המאות
 ושרי החמשים ושרי העשרות אשר להם: שם הראשון יקון והוא
 אשר החטיא את בני המלאכים הקדושים ויורידם על הארץ ויחטיא
 אותם עם בנות האדם: ושם השני עזביאל והוא הביא את העצה
 הרעה אל בני המלאכים הקדושים ויחטיא אותם לטמא את בשרם
 עם בנות האדם: ושם השלישי עדריאל והוא הראה את כל מכות
 המות אל בני האדם הוא אשר החטיא את חוה והוא הראה אל
 בני האדם את כלי המות ואת השריון ואת הטנן ואת חרב המלחמה
 ואת כל כלי המות [אל בני האדם]: ומידו באו אל יושבי הארץ
 מן העת ההיא ועד העולם: ושם הרביעי פנימיה והוא הראה אל
 בני האדם את המר ואת המתוק וירא להם את כל מסתרי החכמה:
 הוא למד את האדם לכתב בדיו ונייר ועל ידי זה חטאו רבים מן
 העולם ועד העולם עד היום הזה: כי לא לזה נוצר האדם לחזק
 את אמונתו בעט ודיו: כי לא שנים המה בני האדם ביצירתם מן
 המלאכים להשאיר צדיקים ונקיים והמות המשחית את הכל לא ננע
 בהם אך בעבור ידיעתם הזאת יאבדו ובכחו זה יאכל אותי:
 ושם החמישי כשדיה והוא הראה אל בני האדם את כל מכות
 הרוחות והשדים הרעות ואת מכות רחם משכיל בהמליטו ואת מכות
 הנפש ונשיכות פתן וקטב ישוד צהרים ואת בן הנחש הנקרא טבעת:
 וזה הוא (מספר) כזביאל אשר הראה אל הקדושים את שר הלחש
 ושמו ביקה ומושב יקרו [בשמים] ממעל: הוא אמר אל מיכאל
 הקדוש לנלות להם את השם הנסתר למען ידעו להזכיר את השם
 הנסתר ההוא בשבועתם ולמען יחרדו מפניו ומפני הלחש ההוא כל
 [המלאכים] אשר הראו את הנסתרות אל בני האדם: ויתן אקיה
 את הלחש (הזה) בידי מיכאל הקדוש כי רב כח הלחש ועצום
 הוא במאד: ואלה המה סודות הלחש הזה [ ] וירקע את הרקיע
 בשם והשמים פרשו בטרם נבראה תכל [מן העולם] ועד העולם:

17 ובו הוסדה הארץ על המים ומסתרי ההרים יולו מים יפים אל
 18 החיים מיום הבראה הארץ ועד העולם: ובשם ההוא נוצר הים
 וישם חול נבולו לעת יהגעש ולא יעבר למן הבראה הארץ עד
 19 העולם: ובשם ההוא סגר תהמות ויעמדו ולא ינועו ממקומם מן
 20 העולם ועד העולם: ובשם ההוא ישלימו שמש וירח את מרוצתם
 21 ולא יעברו על מצותם מן העולם ועד העולם: ובשם ההוא ישלימו
 22 הככבים את מרוצתם ובשמותיהם יקרא והמה יענו אותו: וכן רוחות
 המים והרוחות וכל האוירים ונתיבותיהם מכל מקשרות הרוחות:
 23 ובו ישמרו אצרות קולות הרעם ואור הברק ובו ישמרו אצרות
 הברד והכפור ואצרות הקטור ואצרות הגשם והטל:
 24 והמה כלם יאמינו באדון הרוחות ויודו לפניו וישבחוהו בכל כחם
 ותודתם היא כל מזונם ויודו וישבחו וירוממו את שם אדון הרוחות
 25 לעולמי עולמים: ונערץ (להם) כח הלחש הזה ויזהרו בו ואת
 26 נתיבותיהם ישמרו ומרוצתם לא תשחת: ותרב להם השמחה ויברכו
 27 וישבחו וירממו על כי נגלה להם שם בן האדם ההוא: וישב על
 כסא תפארתו ושכט המשפט נתן בידו ובן האדם ההוא יאבד
 28 וישחית את החוטאים מעל פני האדמה: ומחטיאי הארץ יאסרו
 בכבלים ויסגרו בירכתי שחת וכל מעשיהם יעברו מעל פני האדמה:
 29 ומעתה לא יהיה עוד משחית כי בן האדם ההוא הופיע וישב על
 כסא תפארתו וכל רע יחלף וילך מעל פניו ודבר בן האיש ההוא
 יקום מלפני אדון הרוחות: זה הוא משל חנוך השלישי:

ZWÖLFTER ABSCHNITT.

Cap. LXX. ע

1 ויהי אחר זה וינשא שמו בחייו מעל כל יושבי הארץ אל בן
 2 האדם ההוא אצל אדון הרוחות וינשא ברכב רוח ויאסף שמו מביניהם:
 3 ומן העת ההיא לא באתי ביניהם וישיבני בין שתי רוחות בין
 צפון ובין מערב במקום אשר משם לקחו המלאכים את החבלים
 4 למוד (לי) את מקום הבחירים והצדיקים: ואראה שמה את האבות
 הראשונים ואת הצדיקים אשר מעולם יושבים במקום ההוא:

Cap. LXXI. עא

1 ויהי אחרי כן כאשר נעלמה רוחי ותעל השמימה ואראה את
 בני האלהים והנה המה הלכים על להבות אש לבושיהם לבנים
 2 ובנדיהם ואור פניהם כשלג: ואראה שני נהרות אש ואור האש
 3 ההיא האיר כספיר ואפול על פני לפני אדון הרוחות: ומיכאל השר
 אחד מראשי המלאכים אחז אותי בידי הימנית ויקימני ויביאני אל
 4 כל מסתרי הרחמים ומסתרי הצדק: ויראה לי את כל מסתרי כנפות
 השמים וכל אצרות הככבים והמארות כאשר יצאו מלפני הקדושים:
 5 ותסתר רוח הנוך בשמי השמים ואראה שמה מתוך האור כעין דבר
 הבנוי מאבני אלגביש ובין האבנים ההנה לשנות אש מתלקחת:
 6 ותרא רוחי והנה אש תסוב סביב הבית ההוא ונהרות מלאים אש
 מתלקחת על ארבעת כנפותיו כאשר הסבו את הבית ההוא:
 7 ושרפים כרובים ואפנים עומדים מסביב לו והמה לא ינומו רק ישמרו
 8 על כסא תפארתו: ואראה מלאכים בלי מספר אלפי אלפים ורבי רבבות
 מסבים את הבית ההוא ומיכאל ורפאל וגבריאל ופנואל והמלאכים
 9 הקדושים אשר בשמים ממעל יצאו ויבואו בבית הזה: ויצאו מיכאל
 וגבריאל ורפאל ופנואל מן הבית ההוא ומלאכים קדושים רבים
 10 באין מספר: ועתיק הימים עמדם וראשו לבן כצמר ונקי ולבושו
 11 לא יתאר: ואפול על פני וכל בשרי נמס ורוחי נהפכה בקרבי ואצעק
 12 בקול גדול וברוח גבורה ואברך ואשבח וארומם: והברכות האלת
 13 אשר יצאו מפי היו לרצון לפני עתיק הימים ההוא: ויבא עתיק
 הימים עם מיכאל וגבריאל ורפאל ופנואל ואלפים ורבי רבבות
 14 [מלאכים] אשר אין להם מספר: ויבא המלאך ההוא אלי וירם את
 קולו ויברך אותי ויאמר אלי אתה הוא בן האדם אשר נלדת לצדק
 15 וצדק ינוח עליך וצדקת עתיק הימים לא תעזובך: ויאמר אלי הנה
 הוא קורא אליך לשלום בשם העולם הבא כי משם יצא שלום למן
 הבראה הארץ וכן יהיה לך [שלום] לעולם ולעולמי עולמים:
 16 הצדק לא יעזב אותך לעולם וכל אשר ילכו בדרכך בימים הבאים
 ישבו עמך ועמך חלקם ולא יפרדו ממך לעולם ולעולמי עולמים:
 17 ואורך ימים יהיה עם בן האדם ההוא ושלום ישים אל הצדיקים
 וישרים דרכיו לצדיקים בשם אדון הרוחות לעולמי עולמים:

DREIZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. LXXII. עב

1 ספר תקופת מאורות השמים למשפחותיהם ולמשלותיהם
 ולזמניהם ולשמותיהם ולמולדתיהם ולחדשיהם כאשר הראה לי (כל
 אחד ואחד כאשר הוא) אוריאל המלאך הקדוש אשר היה עמדי
 והוא מנהליהם ויראה לי את כל תולדתם (כאשר היא) ואת אשר
 עם כל שנות התבל עד העולם עד אשר תברא ברואה חדשה
 2 אשר תעמד לעולם: ואת חוקת המאורות הראשונה אור החמה
 מוצאו משערי מזרח השמים ומבאו אל שערי מערב השמים:
 3 ואראה ששה שערים אשר משם תצא החמה וששה שערים אשר
 שמה תבא החמה ונם הלבנה תצא ותבא דרך השערים האלה
 והכוכבים עם מנהליהם ששה במזרח וששה במערב כלם יישירו
 ללכת אחד אחד אחר השני ותלונות רבים מימין השערים האלה
 4 ומשמאלם: בראשונה יצא המאור הגדול הנקרא חמה ותקופתו
 5 כהיקף השמים וכלו מלא אש מאיר ובווער: ואת הענלה אשר ישב
 עליו תשא הרוח ותשקע החמה מן השמים ללכת אל צפון למען
 אשר תבא אל המזרח ותנשא עד אשר תבא אל השער ההוא
 6 להאיר על פני השמים: כן תצא בחדש הראשון מן השער הגדול
 ותלך דרך השער הרביעי מששה השערים החמה אשר במזרח:
 7 ושנים עשר חלונות (פתוחים) בשער הרביעי ההוא אשר ממנו יצא
 השמש בחדש הראשון ולהב יצא מהם בעת אשר יפתחו בזמנם:
 8 כאשר תזרח החמה בשמים תצא דרך השער הרביעי ההוא שלשים
 9 יום ותישר לשקע בשער הרביעי אשר ממערב השמים: ואורך היום
 יתרבה בעת ההיא מיום [ליום] ויתקצר הלילה מלילה ללילה עד
 10 היום השלשים: וביום ההוא יעדיף היום מן הלילה שני חלקים
 ויהיה [מספר חלקי] היום עשרה (חלקים) בדיוק וללילה שמנה
 11 חלקים: והחמה תצא מן השער הרביעי ההוא ותבא ברביעי ואז
 תשוב אל השער החמישי המזרחי שלשים יום ותצא ממנו ותבא
 12 בשער החמישי: אז יעדיף היום שני חלקים ויעלו ליום אחד עשר
 13 חלקים והלילה יתקצר והיו לו שבעה חלקים: ואז תשוב החמה אל המזרח
 ותבא אל השער הששי ותצא ותבא בשער הששי אחד ושלשים יום
 14 בעבור האותות אשר לו: וביום ההוא יעדיף היום על הלילה והיה

ארכו כפלים מאורך הלילה ויעלו ליום שנים עשר חלקים והלילה
 15 יקצר והיו לו ששה חלקים: והחמה תתנשא להקטין את אורך
 היום ולהוסיף על אורך הלילה ותשוב (החמה) אל המזרח לבא
 16 בשער הששי וממנו תצא וכו' תבא שלשים יום: וכאשר יעברו
 שלשים יום יחסר ליום חלק אחד בדיוק ויעלו ליום אחד עשר
 17 חלקים ואל לילה שבעה חלקים: והחמה תצא ממערב מן השער
 הששי ההוא ללכת מזרחה ותזרח בשער החמישי שלשים יום
 18 ותשקע שנית במערב בשער המערבי החמישי: וביום ההוא יחסרו
 אל היום שני חלקים ויעלו ליום עשרה חלקים ואל הלילה שמנה
 19 חלקים: והחמה תצא מן השער החמישי ההוא ותבא בשער
 החמישי אשר ממערב ואז תצא מן השער הרביעי בעבור אותותיו
 20 אחד ושלושים יום ותערב במערב: וביום הזה שוים המה היום עם
 הלילה בארכם ויעלו אל הלילה תשעה חלקים ואל היום תשעה
 21 חלקים: והחמה תצא מן השער ההוא ותשקע במערב ואז תשוב
 אל המזרח ותצא דרך השער השלישי שלשים יום ותערב במערב
 22 בשער השלישי: וביום ההוא יעלה הלילה בארכו על היום והיום
 יקטן מיום ליום עד היום השלושים ויעלו אל הלילה עשרה חלקים
 23 בדיוק ואל היום שמנה חלקים: והחמה תצא מן השער השלישי
 ההוא ותשקע בשער השלישי במערב ואז תשוב אל המזרח ותזרח
 בשער השני המזרחי שלשים יום וכן תערב בשער השני במערב
 24 השמים: וביום ההוא יעלו אל הלילה אחד עשר חלקים ואל היום
 25 שבעה חלקים: וביום ההוא תצא החמה מן השער השני ההוא
 ותשקע במערב בשער השני ואז תשוב אל המזרח אל השער הראשון
 26 אחד ושלושים יום ותערב במערב בשער הראשון: וביום ההוא
 יעלה הלילה בארכו כפלים על היום ויעלו אל הלילה שנים עשר
 27 חלקים בדיוק ואל היום ששה חלקים: וכו' תשלים החמה את
 תקופתה ותשוב עוד הפעם לתקופתה הזאת ותבא בשער ההוא
 28 אחד ושלושים יום ותערב ממולו במערב: וביום ההוא יתמעט אורך
 הלילה [ויחסר לו] יד אחת הוא חלק אחד ויעלו לו אחד עשר
 29 חלקים ואל היום שבעה חלקים: והחמה תשוב ותבא אל השער
 השני המזרחי ועל תקופתה הזאת תשוב שלשים יום זרח ושקע:
 30 וביום ההוא יתמעט אורך הלילה ויעלו אל הלילה עשרה חלקים
 31 ואל היום שמנה חלקים: וביום ההוא תצא החמה מן השער השני

ההוא ותבא במערב ואז תשוב מזרחה ותזרח בשער השלישי אחד
 32 ושלשים יום ותשקע במערב השמים: וביום ההוא יקטן הלילה
 ויעלו לו תשעה חלקים ואל היום תשעה חלקים ואז שוים המה
 הלילה והיום [בארכם] והיה [מספר ימות] השנה (בדיוק) שלש
 33 מאות וארבעה וששים יום: וארך היום והלילה וקצר היום והלילה
 34 ישתנו על ידי תקופת החמה: ולכן תרכ מרוצתו כיום מיום ליום
 35 ותממטם בלילה מלילה ללילה: זאת חוקת החמה ותקופתה ותשובתה
 ככל אשר תשוב ששים פעמים ישוב ויזרח המאור הנדול הנצחי
 36 ההוא הנקרא חמה לעולמי עולמים: והמאיר הזה הוא המאור הנדול
 37 הנקרא [בן] על מראהו כאשר צוה האדון: כן יצא ויבא ולא ינרע
 ולא ינוח רק ירוץ בענלה יום ולילה ואורו יאיר שבעתים מ[אור]
 הלבנה אך בגדלם נשתוו שניהם:

VIERZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. LXXIII. עג

1 ואחרי החוק הזה ראיתי חוק שני אודות המאור הקטן הנקרא
 2 לבנה: תקופתה כהיקף השמים והענלה אשר תסע בה תנשא מן
 3 הרוח והאור ינתן לה בקצב: ובכל חודש ישנה מוצאה ומבואה ימיה
 כימי השמש וכאשר מלא אורה והיה (אורה) שביעית מאור השמש
 4 וכן תזרח: ראשונה תצא מן המזרח כיום השלשים ותראה כיום
 ההוא יחד עם החמה בשער אשר משם יצאה החמה ויום השלשים
 5 ראש חודש הוא לכם: וחציה האחד יכיל שביעית אחת [מכל האור
 אשר לה] וכל כדורה ריק בלי אור לבד שביעית אחת מן ארבעה
 6 עשר חלקי אורה: וביום אשר תקבל שביעית (אורה) וחצי והיה
 7 אורה שביעית ושביעית אחת וחצי ותבא עם החמה: וכאשר תעלה
 החמה תעלה גם הלבנה עמדה ותקבל מחצית חלק האור ובלילה
 הזה בראש הבוקר כיום הראשון תבא הלבנה יחד עם החמה ויחשכו
 8 בלילה הזה שבעה ושבעה חלקים וחצי: וביום ההוא תראה שביעית
 החלק בדיוק ותעלה ותמה מסבוא השמש ותאיר ביתר הימים
 שבעה ושבעה חלקים:

Cap. LXXIV. עד

1 ותקופה שניה וחוק אחר ראיתי בה ובחוק ההוא תעשה את
 2 תקופתה החדשי: ואת הכל הראה לי אוריאל המלאך הקדוש והוא
 המנהל את כלם ואת פליהם כתבתי כאשר הראה לי ואכתב את
 3 חדשיהם ואת מראה אורם עד אשר יעברו חמשה עשר יום:
 4 ובשביעיות שביעיות אחדות תשלום את כל אורה במזרח ובשביעיות
 5 שביעיות אחדות תשלום את כל קדרותה במערב: ובחדשים ידועים
 6 השנה את תקופתה ובחדשים ידועים תרוץ את מרוצתה המיוחד:
 7 ובשני השערים ההמה אשר באמצע בשער השלישי ובשער הרביעי
 8 תשקע הלבנה עם החמה יחד: שבעת ימים תצא ותסוב ותשוב
 9 שנית אל השער אשר ממנו יצאה החמה וכו תשלום את כל אורה
 10 ותטה מן החמה ותבא שמנת ימים בשער הששי אשר ממנו יצאה
 11 החמה: וכאשר תצא החמה מן השער הרביעי תצא [הלבנה] שבעת
 12 ימים עד אשר תצא מן [השער] החמישי ותשוב שנית שבעת ימים
 13 בשער הרביעי ותשלום את כל אורה ותטה ותבא בשער הראשון
 14 שמנת ימים: או תשוב שנית שבעת ימים בשער הרביעי אשר משם
 15 יצאה החמה: כן ראיתי את תקופתיהם לפי כדר חדשיהם בזרח
 16 החמה ובכואה: ובימים ההמה במלאת חמש שנים יעדיפו אל
 17 החמה שלשים יום והימים אשר לכל אחת מחמשת השנים ההנה יהיו
 18 כמלואם שלש מאות וארבעה וששים יום: ועודף ששת ימים יעדיף
 19 אל השמש ואל הככבים ובחמש שנים יעדיפו שלשים עם ששת
 20 ימים לשנה ואל הלבנה יחסרו שלשים יום ממספר ימי החמה
 21 והככבים: והלבנה תנהל את השנים בדיוק כפי משטרן לעולם לא
 22 תקדים ולא תאחר אף יום אחד רק בצדק ובדיוק תקיפנה בשלש
 23 מאות וארבעה וששים יום: שלש שנים ימיהן אלף ושנים ותשעים
 24 יום וחמש [שנים ימיהן] אלף שמנה מאות ועשרים יום ומספר
 25 הימים בשמנה שנים אלפים תשע מאות ושנים עשר יום: אל
 26 הלבנה יעלו בשלש שנים אלף ושנים וששים יום ובחמש שנים
 27 יחסרו לה חמשים יום (כי על מספרה יוספו שנים וששים יום):
 28 ומספר הימים בחמש שנים אלף שבע מאות ושבעים יום ומספר
 29 ימי הלבנה בשמנה שנים אלפים ושמנה מאות ושנים ושלשים יום:
 30 כי החסרון בשמנה שנים יעלה לשמנים יום וכל הימים אשר יחסרו
 31 בשמנה השנים יעלו לשמנים: והשנה תחלף כסדרה למועדיה ולפי

מזלות החמה בצאתם מן השערים אשר מהם תצא ובהם תבא שלשים יום:

Cap. LXXV. עה

1 ומנהלי שרי האלפים אשר על כל הבריאה ועל כל הככבים
ועם ארבעה הנוספים לא יפרדו ממקום לפי חשבון השנה והמה
2 ישמשו את ארבעת הימים אשר לא יבואו בחשבון השנה: ובהם
מועים האנשים כי המאורות ההמה ישמשו באמת את מושבות
העולם אחד בשער הראשון ואחד בשער השלישי ואחד בשער הרביעי
ואחד בשער הששי וישלימו את סדר תקופת העולם בשלש מאות
3 וארבעה וששים פרקים: כי את האותות ואת המועדים ואת השנים
ואת הימים הראה לי המלאך אוריאל אשר אותו הפקיד אדון
התשכחות על כל מארות השמים בשמים ובארץ למשל על פני
השמים ולהאיר על הארץ ולהבדיל בין היום ובין הלילה [המה]
השמש הירח והככבים וכל המזלות אשר יעשו את תקופתם בגלגלי
4 השמים: כן הראה לי אוריאל שנים עשר שערים פתוחים בכדור
(עגלת) השמש בשמים אשר מהם יצאו קוי השמש ומהם יצא חם
5 על הארץ בהפתחם לעתים ידועים: [וגם] בעד הרוחות ורוח הטל
6 יפתחו לעתים (פתוחים) בקצות השמים: שנים עשר שערים ראיתי
בשמים בקצות הארץ אשר מהם יצאו השמש הירח והככבים וכל
7 צבא השמים ממזרח ומערב: וחלונות פתוחים רבים מימינם ומשמאלם
וחלון אחד יוציא את החום בזמנו כאשר יעשו השערים ההמה
אשר מהם יצאו הככבים לפי פקודתם ואשר בהם יבואו לפי מספרם:
8 ואראה גלגלים בשמים רצים בכל העולם ממעל ומתחת השערים
9 ההמה ובהם יסבו הככבים הקימים: והאחד ביניהם גדול מכלם
והוא יסוב את כל העולם:

FÜNFZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. LXXVI. עו

1 ובקצות הארץ ראיתי שנים עשר שערים פתוחים אל כל
2 הרוחות ומהם תצאנה הרוחות ותנשכנה על הארץ: שלשה מהם
פתוחים נגד פני השמים ושלשה במערב ושלשה מימין השמים

3 ושלשה משמאל [השמים]: שלשה הראשונים המה במזרח ושלשה
 4 מצפון ושלשה מנגדם בשמאל מדרום ושלשה ממערב: מן הארבעה
 תצאנה רוחות ברכה ושלום ומיתר השמנה תצאנה רוחות קטב
 וכאשר תצאנה תשחיתנה את כל הארץ ואת המים אשר עליה
 ואת כל היושבים עליה ואת כל אשר בתוך המים ועל היבשה:
 5 והרוח הראשונה אשר בשערים ההמה הנקראת מזרחית תצא מן
 השער המזרחי הראשון הנוטה אל דרום וממנו יצאו יובש והם
 6 מהפכת וכליון: ומן השער השני אשר באמצע יצא הצדק ומשם
 יצאו גשם וטל ופריון ושלום ומן השער השלישי אשר ממול צפון
 7 יצא הקור והיובש: ואחרי [הרוחות] האלה תצאנה הרוחות הדרומיות
 דרך שלשה שערים בראשונה תצא רוח חמה מן השער הראשון
 8 הנוטה אל המזרח: ומן השער הסמוך אליו אשר בתוך יצאו ריחות
 9 טובים וטל ומטר ושלום וחיים: ומן השער השלישי אשר ממערב
 10 יצא טל ומטר וארבה ומהפכת: ואחריהם תצאנה הרוחות הצפוניות
 (ושמו ים) מן השער (שלישית) השביעי אשר במזרח הנוטה אל
 11 דרום וממנו יצא טל ומטר ארבה ומהפכת: וישר מן השער הראשון
 יצאו מטר וטל וחיים ושלום ומן השער השלישי המערבי הנוטה
 12 אל צפון יצאו (ממנו) אד וטל ומטר ושלג וכפור וארבה: ואחריהם
 תצאנה הרוחות המערביות מן השער הראשון הפונה אל צפון וממנו
 13 יצאו טל ומטר וכפור וקור ושלג וצנה: ומן השער אשר בתוך יצאו
 טל ומטר שלום וברכה ומן השער האחרון אשר מדרום יצאו יובש
 14 וחרכן ושדפון וכליון: ובזה תמו שנים עשר השערים אשר מארבע
 כנפות השמים וכל חקותיהם וכל הרעות והטובות אשר תצא מהם
 הראתיך מתושלח בני:

Cap. LXXVII. עז

1 הרוח הראשונה תקרא רוח קדים כי היא הקדמונית השנית תקרא
 2 דרומית כי שמה ירד העליון (ובפרט ירד שמה) המברך לעולם: ורוח הים
 3 תקרא מערבית כי שמה יערבו וירדו כל מאורות השמים: והרוח
 הרביעית תקרא צפונית ותחלק לשלשה חלקים הראשון הוא למושב
 האדם והשני אל הימים והנחלים והנהרות והיערים והחושך והקיטור
 4 וחלק השלישי לנן הצדק: ואראה שבעה הרים גדולים ונבוהים מכל
 ההרים אשר על [פני] כל הארץ ושלג יצא מהם וימים ומועדים

5 ושנים יחלפו ויעברו: ואראה שבעה נהרות גדולים מכל הנהרות
 אשר על [פני] כל הארץ אחד יוצא מן המערב ואת מימיו ישפך
 6 אל תוך הים הגדול: ושנים מהם יצאו מן הצפון אל הים ואת
 7 מימיהם מפכים אל תוך הנחל שיחזור במזרח: וארבעה הנותרים
 יצאו מפאת צפון אל הים שנים ישתפכו אל תוך הנחל שיחזור
 8 ושנים אל תוך הים הגדול [ואחרים] אומרים אל המדבר: ואראה
 שבעה איים גדולים בים ובארץ שנים בארץ ושנים בים הגדול:

Cap. LXXVIII. עץ

1 ואלה שמות החמה הראשון אורירם השני תמאש: וארבעה
 2 שמות אל הלבנה הראשון אשוניה השני אבלה השלישי בנאשי
 3 והרביעי אוריה: אלה המה שני המאורות הגדולים תקופתם
 4 כפי היקף השמים ובנדלם שניהם שוים: ושביעית אור כדור החמה
 נוסף ממנו אל הלבנה וינתן לה בקצב עד אשר יתם (החלק
 5 ה)שביעית אור השמש: ובשקעה תבואנה אל השערים המערביים
 ותסכנה דרך צפון ודרך השערים המזרחיים תצאנה על פני השמים:
 6 וכאשר תתחיל הלבנה להראות בשמים [תאיר] במחצית שביעית
 7 אורה ובארבעה עשר [יום] תמלא את כל אורה: ושלוש חמשות
 האור ינתן בה וכאשר תשלים ביום החמשה עשר את כל אורה
 לפי אותות השנה והיו בה שלש חמשות וכן יתהוה אור הלבנה
 8 ממחצית שביעית חלק [האור]: ובחסרונה תתמעט ביום הראשון
 לארבעה עשר חלקי אור ובשני תתמעט לשלשה עשר חלקים ובשלישי
 תתמעט לשנים עשר חלקים וברביעי תתמעט לאחד עשר חלקים
 ובחמישי תתמעט לעשרה חלקים ובששי תתמעט לתשעה חלקים
 ובשביעי תתמעט לשמנה חלקים ובשמיני תתמעט לשבעה חלקים
 ובתשיעי תתמעט לששה חלקים ובעשירי תתמעט לחמשה חלקים
 ובאחד עשר תתמעט לארבעה חלקים ובשנים עשר תתמעט לשלשה
 חלקים ובשלשה עשר תתמעט לשני חלקים ובארבעה עשר תתמעט
 למחצית שביעית החלק וביום החמשה עשר אבדה את כל האור
 9 הנשאר לה: וירחים אחדים יש להם תשעה ועשרים יום לחדש
 10 ולאחד שמנה ועשרים יום: וחוק שני הראה לי אוריאל מתי יוסיפו
 11 את האור אל הלבנה ואיפה יוסיפו לה מאור החמה: כל העת
 אשר תסוב הלבנה באורה תוסיף להתמלא וביום הארבעה עשר
 השלימה את כל אורה בשמים והיה כאשר תאיר כלה אז השלימה

12 את כל אורה בשמים: וביום הראשון תקרא מולדת כי ביום ההוא
 13 יתחיל האור [להאיר] בקרבה: ואורה יתמלא ביום אשר תרד החמה
 אל המערב והיא תעלה כלילה מן המזרח ותאיר בכל הלילה עד
 14 אשר תזרח החמה ממולה ותראה הלבנה לפני החמה: ומן המקום
 אשר משם יצא אור הלבנה שמה (גם) יתמעט עד אשר יתם כל
 15 אורה וכאשר יעברו ימי הירח ישאר כדורה ריק בלי אור: שלשה
 ירחים יש להם שלשים יום (בזמנה) ושלושה ירחים יש להם תשעה
 ועשרים יום בהם תתמעט כמועדה הראשון בשער הראשון במאה
 16 ושבעים יום: ובאחרית תראה שלשה חדשים כל אחד שלשים יום ושלושה
 17 (תראה) כל אחד תשעה ועשרים יום: ובכל עשרים יום פני אדם
 לה בלילה ומראה ביום כעצם השמים כי אחרת אין בה רק אורה:

Cap. LXXIX. עט

1 ועתה מתושלח בני הראתיך את כל ז[בזה] כלו חוקות ככבי
 2 השמים: ויראה לי את כל חוקותיהם לכל הימים ולכל המועדים
 ולכל ממשל ולכל שנה זאת מוצאיהם לפי פקודתם לכל חדש ולכל
 3 שבוע: חסרון הלבנה אשר תתמעט בשער הששי כי בשער הששי
 4 ההוא יתם כל אורה והיה ראש החדש: ואת חסרונה בשער הראשון
 בזמנה עד אשר יעברו מאה ושבעה ושבעים יום ולחשבון השבועות
 5 עשרים וחמשה [שבועות] ושני ימים: ואת חסרון חמשת הימים
 (בדיוק) מתקופת השמש ואת משטר הככבים בזמן אחד ובעת
 6 אשר יעזב את המקום הזה אשר תראה: כן הוא מראה ודמות
 כל המאורות כאשר הראה לי שר המאורות המלאך הגדול אוריאל:

Cap. LXXX. פ

1 ובמים ההמה ענה אותי אוריאל ויאמר אלי הנוך הנה הראיתי
 לך את הכל ואת הכל גליתי לך למען תראה את החמה הזאת
 ואת הלבנה הזאת ואת מנהיגי ככבי השמים ואת מסביהם את
 2 מעשיהם ואת מועדיהם ואת מוצאותיהם: ובמי החמאים תתקצרנה
 השנים ויתאחר זרע אדמתיהם ושדותיהם וישנה כל היקום אשר
 אשר על הארץ ולא יבואו בזמנם המטר לא ירד והשמים יעצרו
 3 (אותו): ובעתים ההמה יתאחר פרי האדמה ולא יצמח בזמנו ופרי העץ
 4 יעצר ולא יצמח בזמנו: והלבנה תשנה את משטרה ולא תראה בזמנה:

5 ובימים ההמה יראו השמים והנה בצרת גדולה תבא בקצות העגלות
 6 אשר במערב ויאירו יותר מאשר יאירו תמיד: ויטעו רבים מראשי
 פקידי הככבים והמה ישנו את דרכיהם ואת מעשיהם ולא יראו
 7 בזמנם המיועד: וחדל משטר הככבים בעד החוטאים ויושבי הארץ
 יטעו בהם במחשכותם ויסורו מכל דרכיהם ויחטאו ויחשבו אותם
 8 לאלהים: ורעות רבות תתרכנה עליהם ויבא עליהם משפט למען
 יאבדו כלם:

Cap. LXXXI. פא

1 ויאמר אלי לאמר חנוך התבונן נא על ספר לוחות השמים
 2 וקראת את הכתוב עליהם וידעת את הכל אחד לאחד: ואתבונן על
 כל אשר על כל לוחות השמים ואקרא את כל הכתוב [עליהם] ואדע
 את הכל ואקרא את הספר ואת כל הכתוב עליו את כל מעשי
 3 האדם וכל ילודי הבשר אשר על הארץ עד דורות עולם: ואחר זה
 ברכתי את האדון המלך המשובח לנצח אשר ברא את כל יצורי
 התבל ואשבח לפני האדון על ארך אפו ואברך אותו בשם כל בני
 4 הארץ: ואמר בעת ההיא אשרי האיש אשר ימות בצדקתו וטובו
 5 וכל ספרי הרשע לא נכתבו עליו ולא נמצא בו כל אשם: ויביאוני
 שלשה הקדושים ההמה ויושיבו אותי על הארץ לפני שער ביתי
 ויאמרו אלי הודע את הכל אל מתושלח בנך והראה אל כל בניך
 6 כי לא יצדק כל בשר לפני האדון כי הוא יוצרם: שנה אחת נעזב
 אותך אצל בניך עד אשר תתחזק שנית למען תלמד את בניך
 ותכתב להם ותעיד את כל בניך ובשנה השנית יקחו אותך מביניהם:
 7 הנחם אל לבך כי הטובים יודיעו את הצדק אל הטובים וישמח
 8 צדיק עם צדיק ויתברכו ביניהם: וחוטא על חוטא ימות ופושע עם
 9 פושע יטבע: והצדיקים (העושים צדק) ימותו על מעשי האדם.
 10 ויאספו מפני מעשי הרשעים: ובימים ההמה כלו לדבר עמדי ואבא
 אל אנשי ביתי בברכי את אדון העולמים:

Cap. LXXXII. פב

1 ועתה מתושלח בני אספר לך את כל אלה ואכתבם לך וגליתי
 לך את הכל ונתתי לך את הספרים אשר בם כתובים כל אלה
 שמר נא מתושלח בני את כתבי יד אביך לתת אותם אל הדורות
 2 הבאים: חכמה נתתי לך ולבניך ולהבנים אשר יולדו לך למען יתנו

את החכמה הזאת (על מחשבותיהם) אל בניהם לדורות עולם :
 3 והמבינים אותה לא יגומו ויקשיבו באזניהם ללמוד את החכמה
 4 הזאת ולהאוכלים ממנה תערב ממאכלים טובים : מאשרים המה
 הצדיקים כולם אשרי כל ההלכים בדרך הצדק ולא יחטאו כאשר
 יחטאו החוטאים במספר כל ימיהם אשר בהם תקיף החמה בשמים
 ובכל שלשים יום תצא ותבא דרך השערים עם שרי האלפים אשר
 על משטר הככבים ועם ארבעה הנוספים המבדילים בין ארבעת
 5 תקופות השנה הנהנים בהם ועמדם יבואו ארבעה ימים : [ובני]
 האדם יטעו אודותם ולא יחשבו אותם בחשבון כל [תקופת] העולם
 6 כי יטעו בהם [ובני] האדם לא ידעו אותם בדיוק : כי בחשבון
 השנה המה ובאמת רשומים המה לעולם אחד בשער הראשון ואחד
 בשלישי ואחד ברביעי ואחד בששי ותתם השנה בשלש מאות
 7 וארבעה וששים יום : ונאמן הדבר ומדויק החשבון הנרשם כי הראה
 לי אוריאל את המארות ואת החדשים ואת החגים ואת השנים
 ואת הימים וישימם בלבי כאשר צוה אותו (עבורי) אדון כל בריאת
 8 התבל וצבא השמים : והוא ימשל בשמים על היום ועל הלילה
 להאיר את האור על האדם שמש ירח וככבים וכל צבא השמים
 9 הסוככים בגלגליהם : אלה המה משטרי הככבים אשר יבואו
 10 בפליהם ובזמניהם ומועדיהם וחדשיהם : ואלה שמות שריהם
 השומרים את כוואם בזמניהם בסדריהם כמועדיהם כחדשיהם
 11 בממשלתיהם ופליהם : בראשונה יבואו ארבעה מנהיגיהם המבדילים
 בין ארבעת חלקי השנה ואחריהם שנים עשר הפקידים המפרידים
 בין החדשים ואת השנה יחלקו לשלש מאות וארבעה וששים יום
 עם שרי האלפים המבדילים בין הימים ומנהיגי ארבעה הימים
 12 הנוספים המה המבדילים בין ארבעת חלקי השנה : ואחד מן שרי
 האלפים ההמה ינתן בין המנהיג ובין המתנהג מאחרי המקום אך
 13 מנהיגיהם יבדילו : ואלה שמות המנהיגים המבדילים בין ארבעת
 14 חלקי השנה המסודרים מלביאל ואלימלך ומלאיאל ונראל : ושמות
 מנהיגיהם אדנראל ויהושעאל ויעלומיאל אלה השלשה ילכו אחרי
 הפקידים ואחד ילך אחרי שלשה פקידים ההולכים אחרי פקידי
 15 המקומות המבדילים בין ארבעת חלקי השנה : בראשית השנה ימשל
 מלביאל הנקרא בשמו תימני ושמש והוא יאיר בראשונה וכל ימי
 16 ממשלתו (אשר ימשל) אחד ותשעים יום : ואלה המה האותות אשר

יראו על הארץ בימי ממשלתו זיעה וחם ועצבון ירב בארץ וכל
 העצים יעשו פרי יפרחו בשדה ונצתם תעלה והכשילה החטה ושושנים
 17 ופרחים יפרחו בשדה ועצי החורף יבשו: ואלה שמות המנהיגים
 אשר תחתיהם ברקאל זלכשאל ואחד הנוסף עליהם ושמו אליסף
 18 ותמו ימי ממשלתו: המנהיג השני הבא אחריהם הוא אלימלך
 ויקראו את שמו שמש מזהיר וכל ימי אורו אחד ותשעים יום:
 19 ואלה המה אותות הימים האלה זלעפה ויובש תהיה בארץ והעצים
 יוציאו את פריהם וינמרו ויבשלו ויבש פריהם והצאן תתחברנה
 ותעברנה ויאסף כל פרי הארץ וכל אשר בשדה ונתת היין כל
 20 אלה יהיו בימי ממשלתו: ואלה המה שמות פקידי המשנה אשר
 אל שרי האלפים ומשטרם גדאל וכאל והיאל ושם שר האלף הנוסף
 עליהם אספאל ותמו ימי ממשלתו:

SECHZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. LXXXIII. פג

1 ועתה מתושלה בני הנני מראה לך את כל המראות אשר
 2 ראיתי ואספרם לפניך: שני מראות ראיתי בטרם אשר נשאתי אשה
 וכל אחד מהמה לא ידמה אל השני את הראשון [ראיתי] כאשר
 למדתי את הכתב ואת השני בטרם נשאתי את אמך ואראה מחזה
 3 גורא ואודותם אתפלל לפני האדון: שוכב הייתי בבית מהללאל
 זקני וארא במראה והנה השמים נוטים לנפל וילבטו ארץ: וכאשר
 נפלו על הארץ ראיתי את הארץ והנה נבלעה בתוך תהום גדול
 והרים על הרים ירחפו ונבעות על נבעות נטבעו ועצים גבוהים
 5 יעקרו משרשיהם ויפלו ויטבעו בתוך התהום: ואז נפל דבר בפי
 6 ואחל לזעק ואמר הוי גועה הארץ: ויעיר אותי מהללאל זקני כי
 אצלו שכבתי ויאמר אלי מדוע כה תצעק בני ולמה תילל ככה:
 7 ואספר לו את כל המראה אשר ראיתי ויאמר אלי גורא הדבר אשר
 ראית בני ומראה חלומוך ראית אודות מסתרי כל חטאת הארץ
 8 ותטבע הארץ בתוך התהום וכליון גדול יבא עליה: ועתה בני יען
 כי אמונה בך לכן קום נא והתפלל אל אדון התשבחות למען תשאר
 9 שארית על הארץ ולא ישחית את כל הארץ: בני מן השמים יבואו
 10 כל אלה על הארץ וכליון גדול יבא על הארץ: ואקום אחר זה

ואתפלל ואתחנן ואת תפלתי כתבתי לדורות עולם ואת הכל אראה
 11 לך מתושלח בני: ויהי כאשר יצאתי (מתחת) ואראה את השמים
 ואת השמש בצאתו ממזרח ואת הירח ברדתו מערבה וככבים אחרים
 ואכיר את הכל כמקדם ברכתי את אדון המשפט ואתן לו גדל על
 אשר יוציא את השמש מחלונת המזרח ויעל ויזרח על פני הרקיע
 וינשא וילך בדרכו אשר הראו לו:

Cap. LXXXIV. פד

1 וארים את ידי בצדק ואברך את הקדש והגדל ואדבר ברוח
 פי ולשון בשר אשר נתן האלהים אל בני האדם לדבר בהן ויתן
 2 להם רוח פה ולשון למען ידברו בהן: ברוך אתה האדון המלך
 גדול ונערין אתה (בגדלך) אדון כל יצורי השמים מלך המלכים
 ואלהי כל הארץ וממלותך וממשלתך ונגדלך יעמדו לעלם ולעלמי
 עלמים וממשלתך בכל דור ודור השמים כסאך לעלם והארץ הדום
 3 להנליך לעלם ולעלמי עלמים: כי אתה עשית את הכל ותמשל
 במ ואין כל דבר קשה לפניך ולא אחת החכמות נעלמה ממך ולא
 תחלף מלפני כסאך ולא מפניך ואתה תדע ותראה ותשמע את הכל
 4 ואין נסתר ממך כי אתה תראה את הכל: ועתה הנה מלאכי השמים
 5 הרשיעו ועל בשר האדם ינוח זעמך עד יום המשפט הגדול: ועתה
 [אליך] אלהים אדון ומלך גדול אתפלל ואתחנן כי תמלא את שאלתי
 להשאיר לי שארית בארץ ולא תכרית את כל בשר האדם ולא
 6 תשאיר הארץ שסמה לבלות אותה לנצח: ועתה אדוני כלה מעל
 פני האדמה את כל הבשר אשר הכעים אותך ואת בשר הצדק
 והיושר הקם לנטע זרע לעולם ואל תסתר אדוני את פניך מעל
 תחנת עבדך:

SIEBZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. LXXXV. פה

1 ואחר זה ראיתי חלום שני והנני מראה לך בני את כלו:
 2 ויען חנוך ויאמר אל מתושלח בנו אליך אדבר בני שמע דברי והטה
 3 אזנך למראה חלום אביך: טרם אשר נשאתי את עדנה אמך ראיתי
 במראה על משכבי והנה פר יוצא מן הארץ ויהי הפר ההוא לבן

ואחריו יצאה פרה (נקבה) אחת ועמדה יצאו שני בני בקר האחד
 4 (מהם היה) שחור והאחד אדום: ויגח בן הבקר השחור ההוא את
 האדום וירדפהו על הארץ ומאז לא ראיתי עוד את בן הבקר
 5 האדום: ויגדל בן הבקר השחור ההוא ותבא עמדו עגלת בקר
 (נקבה) ואראה והנה יצאו ממנו פרים רבים כצלמו ובדמותו וילכו
 6 אחריו: והפרה הראשונה ההיא יצאה מאת פני הפר הראשון ההוא
 לבקש את בן הבקר האדום (ההוא) ולא מצאה אותו ותצעק צעקה
 7 גדולה ותבקש אותו: ואראה כבא הפר הראשון ההוא וינחם אותה
 8 ולא צעקה עוד מן העת ההיא: ואחר זה ילדה פר לבן אחר ואחריו
 9 ילדה פרים רבים ופרות שחורות: ואראה בשנתי את הפר הלבן כי
 גם הוא יגדל ויהי לשור פר גדול ולבן ויצאו ממנו פרים רבים
 10 לבנים בדמותו: וגם המה ילדו פרים לבנים רבים בדמותם וילכו
 האחד אחר השני:

Cap. LXXXVI. פו

1 שנית ראיתי בעיני בשנתי ואראה את השמים מסעל והנה
 ככב אחד נפל מן השמים ויקם ויאכל וירעה בין הפרים ההמה:
 2 אז ראיתי את הפרים הגדלים והשחורים והנה כלם החליפו את
 מכלאותיהם ואת מרעיהם ואת בני בקריהם ויחלו לתנות האחד
 3 עם השני: ועוד ראיתי במראה ואבט על השמים ואראה והנה
 כבכים רבים יורדים ונפלים מן השמים אצל הככב הראשון ההוא
 4 בין בני הבקר והפרים ויהיו עמדם וירעו ביניהם: ואביט עליהם
 ואראה והנה כלם הוציאו את ערותיהם כמסוסים ויעלו על הפרות
 5 ותהרנה כלן ותלדנה אבים וגמלים וחמורים: ויחרדו כל הפרים
 וייגורו מפניהם וינשכו אותם כשניהם ויבלעו אותם וינגחום בקרניהם:
 6 ויתחילו לאכול את הפרים ההמה ויחילו ויחרדו כל בני הארץ
 ויכרחו מפניהם:

Cap. LXXXVII. פז

1 שנית ראיתי אותם והנה כלם יתנחמו ביניהם ויאכלו האחד
 2 את השני ותועק הארץ: ואשא עוד הפעם את עיני אל השמים
 ואראה במראה והנה מן השמים יורדים בדמות אנשים לבנים אחד
 3 יצא מן המקום ההוא ושלשה עמדו: ושלשה ההמה אשר ירדו
 באחרונה אחזו אותי בידי ויקחו אותי מעל משפתת הארץ ויעלו

אותי על מקום נבה ויראו לי מגדל נבה על הארץ ותשפלנה [בעיני] כל הנבעות: ויאמרו אלי שב נא פה עד אשר תראה את כל אשר יבא על האבים ועל הנמלים ועל החמורים האלה ועל הככבים ועל הפרים כלם:

Cap. LXXXVIII. פח

1 ואראה את אחד מן הארבעה אשר ירדו בראשונה באחוז את הככב הראשון אשר נפל מן השמים ויאסר את ידיו ואת הגליו ויתן אותו בתוך העמק ויהי העמק הזה צר ועמוק נורא וחושך: 2 וישלף האחד (מהם) את חרבו ויתן אותה אל האבים ואל הנמלים ואל החמורים ההמה ויחלו להכות האחד את השני ותרעד כל הארץ בעבורם: ויהי כאשר ראיתי במראה והנה אחד מן הארבעה אשר ירדו השליך [ ] מן השמים ויאסף ויקח את כל הככבים הנדולים אשר ערותיהם כערות הסוסים ויאסר את כלם בידיהם וברנליהם ויתן אותם בתהום הארץ:

Cap. LXXXIX. פט

1 ואחד מן הארבעה (ההמה) הלך אל [אחד מן] הפרים ההמה וינלה לו סוד ויחרד חרדה גדולה והוא נולד פר ויהי לאדם ויעש לו תיבה גדולה וישב בתוכה ושלשה פרים ישבו עמו בתיבה 2 והיא ויכס עליהם: ואשא את עיני שנית אל השמים ואראה נג נבה ועליו שבע ארבות והארבות האלה תשטפנה מים רבים אל תוך 3 הצר אחד: ואראה עוד הפעם והנה מעינות הארץ נפתחו בחצר הגדול ההוא ויגברו המים וירבו מאד על הארץ ויכסו על כל 4 החצר ההוא עד אשר כסו המים את כל אדמתו: וירבו עליו המים והחישך והקיטור ויהי כאשר ראיתי ממעל למים ההמה והנה התנשאו המים (ההמה) מעל החצר ההוא וישטפו ממעל להחצר ויקומו על 5 הארץ: ויתאספו כל הפרים אשר בחצר ההוא עד אשר ראיתי אותם 6 בהטבעם ויבלעו ויגועו בתוך המים ההמה: ותשט התיבה ההיא על המים וכל הפרים והאבים והנמלים והחמורים וכל הבהמה טבעו [במים] על הארץ ולא יכלתי לראות אותם והמה לא יכלו להמלט 7 ויגועו ויטבעו בתוך התהום: ועוד ראיתי במראה והנה סגרו הארבות על הגג הנבה ההוא ויסכרו מעינות הארץ ותהומות אחרים נפתחו: 8 ויחלו המים לרדת אל תוכם עד אשר חרבה הארץ ותשב התיבה

9 והיה על הארץ ויחלף החושך ויהי אור: ויצא הפר הלבן ההוא
 אשר היה לאדם מן התיבה ההיא ושלשה הפרים עמדו ויהי הפר
 האחד מן שלשת הפרים ההמה לבן כמראה הפר ההוא ואחד
 (מהם) היה אדום כדם והאחד שחור [ויעזב אותם] הפר הלבן ההוא
 10 וילך מאתם: ויחלו להוליד את חיות היער ועופות השמים ויצא
 מהם (מכלם) חבר משפחות אריות ונמרים וכלבים וזאבים ותנים
 וחזירי יער ושועלים ושפנים וחזרים ואיות ודיות ואנפות ונשרים
 11 ועורכים ויולד ביניהם פר לבן: [וויריבו] ביניהם וינשך האחד את
 השני והפר הלבן ההוא הנולד ביניהם הוליד חמור יער ופר לבן
 12 עמדו ויפרה עצמו חמור היער וירכה במאד: והפר ההוא הנולד
 ממנו הוליד חזיר יער שחור ושה לבן וחזיר היער ההוא הוליד
 13 [חזירים] אחרים רבים והשה ההוא הוליד שתיים עשרה צאן: ויהי
 כאשר גדלו שתיים עשרה הצאן ויתנו את האחד אל החמורים
 והחמורים ההמה נתנו שנית את השה אל הזאבים ויגדל השה
 14 ההוא בין הזאבים: ויביא האדון את עשתי עשרה הצאן [אל השה
 ההוא] לשבת עממו ותרעינה עממו בין הזאבים ותרבנה ותהינה
 15 לעדרים רבים: ויפחדו הזאבים מפניהן ויציקו אותן וימיתו את
 ילדיהן וישליכו את ילדיהן אל יאור מים רבים ותזעקנה הצאן ההנה
 16 בעבור ילדיהן ותאנחנה אל אדוניהן: וימלט שה אחד מן הזאבים
 ויברח ויבא אל חמורי היער ואראה את הצאן נאנחות וצועקות
 ומתחננות אל אדונן בכל כחן עד אשר ירד אדוני הצאן לקול הצאן
 17 סחדרו הרם ויבא אליהן לראות אותן: ויקרא אל השה ההוא אשר
 נמלט מן הזאבים וידבר עממו אודות הזאבים כי יזכיר אותם לבל
 18 ינעו בצאנו: וילך השה אל הזאבים בדבר האדון וימצא שה אחר
 את השה ההוא וילך עממו וילכו שניהם יחדו אל משפחות הזאבים
 19 ההמה וידברו אליהם ויעידו בם לבל ינעו מעתה בהצאן: אז ראיתי
 את הזאבים והנה עוד הרכו לענות את הצאן בכל כחם ותצעקנה
 20 הצאן: ויבא אדונן אל הצאן ויחל להכות את הזאבים ההמה וילילו
 הזאבים במאד ותחרשנה הצאן ומן העת ההיא לא צעקו עוד:
 21 ואראה את הצאן בצאתן מבין הזאבים ותכהינה עיני הזאבים וילכו
 22 (הזאבים ההמה) לרדף אחרי הצאן בכל כחם: ואדון הצאן עמדן
 וינהל אותן ותלכנה כל הצאן אחריו ויאירו פניו ומראהו נורא
 23 ונשגב: וירדפו הזאבים אחרי הצאן עד אשר מצאו אותן על אחד

24 יאורות המים: ויחצה יאור המים ההוא ויעמדו המים לפניהם מזה
 25 ומזה ויעביר אותן אדונן ויחיצב בין הצאן ובין הזאבים: ולא ראו
 עוד הזאבים ההמה את הצאן ותלכנה [הצאן] בתוך יאור המים
 ההוא והזאבים רודפים אחריהן וירוצו (הזאבים ההמה) אחריהן
 26 ביאור המים ההוא: ויהי כאשר ראו את אדוני הצאן וישוכו לכרח
 מפניו וישבו המים ויהיו כמקדם ויגכהו המים וירומו במאד ויכסו
 27 את הזאבים ההמה: ואראה כאשר טבעו כל הזאבים הרדפים אחרי
 28 הצאן וינעו: ותעלינה הצאן מן המים (ההמה) ותצאנה אל המדבר
 אשר אין שם מים ותפקחנה את עיניהן ותראנה ואראה את אדוני הצאן
 (כי הוא) רועה אותן ויתן להן מים ועשב והשה ההוא הלך לפניהן
 29 לנהותן: ויעל השה ההוא על ראש סלע גבה וישלחהו אדון הצאן
 30 אליהן: ואראה אחר זה את אדוני הצאן עומד לפניהן ומראהו
 31 נורא ונשגב ותחרדנה כל הצאן מפניו: ותרעדנה ותפחדנה כלן
 מפניו ותצעקנה על השה ההוא (אשר היה עמדו) אל השה השני
 אשר היה ביניהן לאמר לא נוכל (לעמד) לפני אדוננו להביט בפניו:
 32 וישב השה ההוא אשר נחם ויעל על ראש הסלע ותחשכנה עיני
 הצאן ותסורנה מן הדרך אשר הראה להן והשה ההוא לא ידע:
 33 ויקצף עליהן אדון הצאן קצף גדול במאד ויודע זאת אל השה
 ההוא וירד מעל ראש הסלע ויבא אל הצאן וימצא את רובן כי
 34 חשכו עיניהן ותסורנה מדרכו: ויהי בראותן אותו ותפחדנה ותרעדנה
 35 מפניו ותאבנה לשוב אל מכלאותיהן: ויקח השה ההוא עמדו עוד
 שיות אחרים ויבא אל הצאן אשר סרו ויחל להמיתן ותחרדנה כל
 הצאן מפניו וישב השה ההוא את הצאן אשר סרו מן הדרך
 36 ותשובנה אל מכלאותיהן: ואראה במראה הזה בהיות השה ההוא
 לאיש ויבן בית אל אדון הצאן ואת כל הצאן הביא אל הבית
 37 ההוא: ואראה כאשר מת השה ההוא אשר פנש את השה המנהל
 את הצאן ואראה עד אשר נועו כל הצאן הגדולות ותעמדנה
 הקטנות על מקומן ותבואנה אל שדה מרעה ותקרבנה אל נחל מים:
 38 ויפרד מהם השה ההוא אשר היה לאדם ואשר נהלם וינעו
 39 ותבקשנה אותו כל הצאן ותצעקנה עליו צעקה גדולה: ואראה
 כאשר החשו מצעקתן אודות השה ההוא ותעברנה את נחל המים
 ההוא ותקומנה שיות אחרות לנהל אותן תחת המתות ותנחנה אותן:
 40 ואראה כאשר באו הצאן אל מקום יפה וארץ נחמדה ומשבחה

ואראה כאשר שבעו הצאן והבית ההוא עמד בתוכן בארץ הנחמדה:
 41 ולפעמים נפקו עיניהן ולפעמים נסמאו עד אשר עמד שה אחר
 42 וינהל אותן וישב את כלן ותפקחנה עיניהם: ויחלו הכלבים והשעלים
 וחזירי היער לקצות בצאן ולאכל אותן ויעמד שה אחר (אדון הצאן)
 43 איל אחד מביניהן לנחות: ויחל האיל ההוא לגוף את הכלבים
 ואת השועלים ואת חזירי היער ההמה מזה ומזה עד אשר הכרית
 44 את כלם: ויפקה השה ההוא את עיניו וירא כי עוב האיל (ההוא)
 אשר בין הצאן את כבודו ויחל לרמס את הצאן (ההוא) [ברגליו]
 45 ולדרך עליהן ולא הלך בדרכי יושר: וישלח אדון הצאן את השה
 ההוא אל שה אחר וינשא אותו להיות לאיל ולהנחות את הצאן
 46 תחת השה ההוא אשר עוב את כבודו: וילך אליו וידבר עמו לבדו
 וינשא אותו לאיל ויעשה אותו לנניד ומנהל על הצאן וככל זה
 47 הציקו הכלבים ההמה אל הצאן: וירדף האיל הראשון את האיל
 השני ההוא ויקם האיל השני (ההוא) ויברח מפניו ואראה כאשר
 48 הפילו הכלבים ההמה את האיל הראשון: ויקם האיל השני ההוא
 וינהל את בני הצאן וילד האיל ההוא צאן רב וישכב ויקם שה
 49 קטן תחתיו לאיל ויהי לנניד ומנהל אל הצאן (ההוא): ותגדלנה
 ותרכנה הצאן ההמה ויחרדו ויברחו כל הכלבים והשעלים וחזירי
 היער מפניו ויגף האיל ההוא את כל החיות ויהרנן ולא יכלו עוד
 50 החיות ההנה בין הצאן ולא חמסו עוד מהן דבר: ויהי הבית
 ההוא גדול ורחב כמאד ויבנו אל הצאן מגדל גבה על בית אדוני
 הצאן וישפל הבית ההוא אך המגדל היה רם וגבה וישכן אדוני
 51 הצאן בתוך המגדל ויערך לפניו שלחן מלא: ואראה את הצאן כי
 סרו שנית ותלכנה בדרכים רבים ותעזבנה את ביתן ההוא ויקרא
 אדוני הצאן אל אחדות מתוכן וישלח אותן אל הצאן וימיתון הצאן:
 52 ותמלט אחת מהן ולא הושתה ותברח ותצעק על הצאן ותבקשנה
 להמיתה ויציל אותה אדוני הצאן מידן (הצאן) ויעליה וישב אותה
 53 עמדו: וישלח שיות רבות אחרות אל הצאן (ההנה) כי תעידנה בהן
 54 ותיללנה עליהן: ואראה אחר זה והנה עובו את בית אדוני הצאן
 ואת מגדלו ותחשכנה עיניהן ותסרנה מדרכו ואראה והנה שלח
 (עליהן) אדוני הצאן מכות רבות בכל עדריהן עד אשר קראו הצאן
 55 [אל האדון] בעבור המכות ותשבנה אליו (למקומו): ויעובן בידי
 האריות והנמרים והזאבים והתנים ובידי השועלים וכל חיות [השרה]

56 ויחלו חיות השדה לטרף את הצאן (ההנה): ואראה כאשר עזב את
 ביתן ההוא ואת מגדלן ויתן אותן (כלן) בידי האריות לטרף אותן
 57 ולאכל את בשרן ובידי כל החיות: ואנכי החלתי לצעק בכל כחי
 ואקרא אל אדוני הצאן ואראה לו את הצאן כי תאכלנה סכל חיות
 58 השדה: אך הוא החשה בראותו זאת וישמח על אשר תאכלנה
 59 ותבלענה ותגזלנה ויעזב אותן למאכל בידי כל חיות השדה: ויגרש
 את הצאן [מפניו] ויקרא לשבעים רועים לרעות אותן ויאמר אל
 הרועים ואל נעריהם לאמר כל אחד ואחד בכם ירעה מעתה את
 60 הצאן וכל אשר אצוה אתכם תעשו: ומסרתי אותן לכם במספר
 והנדתי לכם מי מהן תאבד ואותה תאבדון ויתן את הצאן בידם:
 61 ויקרא אל [המלאך] השני ויאמר אליו לאמר ראה והתבונן נא על
 כל אשר יעשו הרועים עם הצאן כי יאבדו מהן יותר מאשר צויתים:
 62 וכל אבדה וכליון אשר יעשה בידי הרועים כתב [בספר] כמה
 יאבדו במצותי וכמה יאבדו ברצונם וכתבת (עליהם) את אשר
 63 יכרית כל אחד מן הרועים: וקראת לפני במספר כמה האבידו
 ברצונם וכמה נתנו להם לאבד למען תהיה לי להם לעדה ולמען
 אדע את כל מעשי הרועים ולהשיב להם וראית את כל מעשיהם
 64 אם ישמרו את מצותי ואם לא: אך הטה לא ידעו מזה דבר ואתה
 לא תגיד להם ולא תיסרם רק כתב [לך] את כל אשר יאבדו הרועים
 65 כל אחד ואחד במועדו והבא לפני את הכל: ואראה כאשר רעו
 הרועים בזמנם ויחלו להמית ולאבד יתר הרבה מאשר צוו ויעזבו
 66 את הצאן בידי האריות: ויאכלו ויבלעו האריות והנמרים את מרבית
 הצאן וחזירי היער אכלו עמדם וישרפו את המגדל ההוא ואת הבית
 67 (ההוא) החריבו: ואתעצב כמאד על המגדל כי נחרב ועל בית הצאן
 ואחר זה לא ראיתי עוד את הצאן ואת בואן אל הבית ההוא:
 68 ויתנו הרועים ונעריהם את הצאן אל כל החיות לאכול אותם ויקח
 כל אחד (ואחד מהם) במספר והשני כתב בספר את אשר יאבד כל
 69 אחד ואחד מהם: ויאבדו כלם וימיתו יתר הרבה מאשר צוו ואחל
 70 לבכות ואילל הרבה כמאד על אודות הצאן: ואראה במראה את
 הסופר ההוא והנה הוא כתב אחת אחת את כל אשר נאבדו
 בידי הרועים ההמה בכל יום ויבא את כל הספר הזה אל אדוני
 הצאן וישם אותו לפניו ויראהו את כל אשר עשו ואת כל אשר
 71 האביד כל אחד (ואחד) מן הרועים וכל אשר נתנו להאבד: ויקרא

הספר לפני אדוני הצאן ויקח את הספר בידו ויקרא בו ויחתם
 72 אתו ויניחהו למשמרת: אז ראיתי את הרועים רועים שתיים עשרה
 שעות והנה שלש מן הצאן ההנה שבו ותבואנה ותחלנה לבנות את
 כל אשר נפל מן הבית ההוא ויפריעו אותן חזירי היער ולא יכלו:
 73 ותחלנה לבנות שנית כמקדם ותקימנה את המנדל ההוא ויקרא
 בשם המנדל הרם ותחלנה לערך שנית שלחן לפני המנדל אך כל
 74 הלחם אשר עליו טמא היה ולא טהר: ועל הכל סמואות היו עיני
 הצאן ועיני רועיהן ולא ראו ותנתננה רבות במאוד בידי הרועים
 75 להכרית אותן וירמסו ברנליהם על הצאן ויאכלו אותן: ואדוני הצאן
 החשה עד אשר נפצו כל הצאן על פני השדה ויתערבו ביניהן ולא
 76 הצילו אותן מידי החיות: [והאיש] ההוא אשר כתב את הספר
 הביא אותו אל מושבות אדוני הצאן ויראהו לו ויקראהו לפניו
 ויבקש ויתחנן לפניו בערן בהראותו לו את כל מעשי הרועים ויעיד
 77 לפניו על כל הרועים: ויקח את הספר וישם אותו לפניו ויצא:

Cap. XC. צ

1 ואראה עד העת אשר רעו אותן שבעה ושלשים רועים כלם
 כלו את זמניהם כהראשונים ואחרים לקחו אותן בידיהם לרעותן
 2 (בזמניהם) כל רועה בזמנו: אז ראיתי במראה והנה כל עוף השמים
 יבא הנשרים הדאיות האנפות והעורבים והנשרים הביאו את
 (העופות) כלם ויחלו לאכל את הצאן וינקרו את עיניהן ויאכלו את
 3 בשרן: ותצעקנה הצאן כי כל העוף אכל את בשרן ואילל ואצעק
 4 בשנתי על הרועים ההמה אשר רעו את הצאן: ואראה כאשר נאכלו
 הצאן מן הכלבים ומן הנשרים ומן האנפות ולא השאירו להן כל
 בשר ועור ונידים ורק עצמותיהן לבדם השאירו להן וגם עצמותיהן
 5 נפלו לארץ ותמעטנה הצאן: ואראה עד העת אשר רעו אותן שלשה
 6 ועשרים רועים ובזמניהם השלמו שמנה וחמשים מועדים: וטלאים
 קטנים נולדו מן הצאן הלכנות ההנה ויפקחו את עיניהם ויראו
 7 ויצעקו אל הצאן: ולא ענו אותם הצאן דבר ולא שמעו את אשר
 8 דברו אליהן ותהינה כחרשות ועיניהן סמואות במאוד: ואראה
 במראה את העורבים עטים על הטלאים (ההמה) ויקחו את אחד
 9 מן הטלאים האלה ואת הצאן טרפו ויאכלו אותן: ואראה כאשר
 צסחו קרנים אל הטלאים ויגדעו העורבים את קרניהם ואראה עוד

כאשר צמח קרן אחד גדול אל אחת מן הצאן ותפקחנה עיניהן:
 10 ותרא אחריהן והנה נפקחו עיניהן ותצעק אל הצאן ויראו אותה
 11 בני הצאן ותרוצנה כלן אליה: ועם כל זה טרפו הנשרים והדאיות
 והעורבים והאנפות את הצאן עד העת ההיא ויעטו עליהן ויאכלו
 12 אותן ותחשנה הצאן אך בני הצאן הלילו ויצעקו במאד: וילחמו
 13 ויריבו העורבים עמדם ויבקשו לשכר את קרנו ולא יכלו לו: ואראה
 עד אשר באו הרועים והנשרים והדאיות והאנפות ההמה ויקראו אל
 העורבים כי ישכרו את קרן הטלא ההוא ויריבו וילחמו עמדם אך
 14 הוא לחם כם ויצעק לעזר כי יבא אליו: ואראה עד אשר בא
 האיש ההוא אשר כתב את שמות הרועים ואשר הביא אותם לפני
 אדוני הצאן ויעזר את הטלה ההוא ויראה לו את הכל וכי יבא
 15 עזרו: ואראה כאשר בא אליהם אדון הצאן ההוא בזעם אפו וינוסו
 16 כל הרואים אותו ויפלו כלם (בצלול) לפניו: ויתקבצו כל הנשרים
 והאריות והעורבים והאנפות ויביאו עמדם את כל חית השדה ויבאו
 17 כלם יחד ויעזרו לנדע את קרן הטלה ההוא: ואראה כאשר בא
 האיש ההוא אשר כתב את הספר כדבר האדון ויפתח את ספר
 האכדן ההוא אשר האבידו שנים העשר הרועים האחרונים ההמה
 וישם אותו לפני אדון הצאן כי הרכו לאכד מן הראשונים אשר
 18 לפניהם: ואראה עד אשר בא אליהם אדון הצאן ואת מטה הזעם
 לקח בידו ויך את הארץ ותבקע (הארץ) ויפלו כל החיה והעוף
 19 מעל הצאן ההנה ויטבעו בארץ ותבס עליהם: ואראה כאשר נתנה
 חרב גדולה על הצאן ותצאנה הצאן אל חיות השדה ההנה להמיתן
 20 ותנס כל החיה ועוף השמים לפניהם: ואראה כאשר הקם כסא
 בארץ הנחמדה וישב עליו אדון הצאן ויקח את כל הספרים
 21 החתומים ויפתח את הספרים ההמה לפני אדון הצאן: ויקרא האדון
 אל שבעה הלבנים הראשונים ויצו [להם] להביא לפניו [את כל
 הככבים] מן הככב הראשון ההלך לפני הככבים ההמה אשר
 ערותיהם כערות הסוסים ו[את הככב הראשון] אשר נפל בראשונה
 22 ויביאו את כלם לפניו: ויקרא אל האיש הכותב לפניו והוא אחד
 מן שבעת הלבנים ויאמר אליו קח את שבעים הרועים האלה אשר
 בידם נתתי את הצאן ויקחו אותן וימיתו מהן רבים מאשר צויתי
 23 אותם: ואראה והנה כלם אסורים ויעמדו כלם לפניו: ויהי המשפט
 24 בראשונה על הככבים וישפטו ויצאו חטאים וילכו אל מקום המשפט

וישליכו אותם אל תוך עמק מלא להבות אש ומלא עמודי אש :
 25 וישפטו שבעים הרועים ההמה ויצאו הטאים וישליכו אותם אל
 עמק האש ההוא : ואראה בעת ההיא והנה עמק כזה המלא אש
 26 נפתח בתוך הארץ ויביאו את הצאן הסמואות ההנה וישפטו את
 כלן ותצאנה חטאות וישליכו אותן אל עמק האש ההוא ותשרפנה
 27 ויהי העמק ההוא מימין הבית ההוא : ואראה את הצאן בהשרפן
 28 וישרפו [גם] עצמותיהן : ואקום לראות כאשר הליטו את הבית הישן
 ההוא וישאו את כל העמודים ואת כל הקורות ואת כל צעצועי
 הבית ההוא הליטו עמדם וישאו אותם ויניחום באחד המקומות
 29 בימין הארץ : ואראה כאשר הביא אדון הצאן בית חדש גדול וגבה
 מן הראשון (ההוא) ויקם אותו על מקום הראשון אשר הליטו אותו
 וכל עמודיו חדשים וצעצועים חדשים וגדולים מן הראשונים הישנים
 30 אשר הוציא ותבואנה כל הצאן בתוכו : ואראה את כל הצאן אשר
 נשארו ואת כל החיות אשר על הארץ ואת כל עוף השמים כאשר
 נפלו וישתחוו לפני הצאן ויתחננו להן וישמעו אל כל דבריהן :
 31 ואחר זה לקחו אותי שלשה לבושי הלבן אשר העלו אותי לפני זה
 בידי וכאשר אחז המלה בידי העלוני ויושיבו אותי בין הצאן ההנה
 32 מרם נהיה המשפט : וכל הצאן היו לבנות וצמרן גדול וטהר :
 33 וכל האובדות והנפזרות ההנה וכל חית השדה וכל עוף השמים
 התאספו בבית ההוא וישמח אדון הצאן שמחה גדולה כי הטיבו כלן
 34 את מעשיהן ותשובנה אל ביתו : ואראה עד אשר הניחו את ההרב
 ההיא אשר נתנה אל הצאן וישבו אותה אל ביתו ויחתמו אותה לפני
 האדון ותבאנה כל הצאן בבית ההוא ולא הכיל [הבית] אותן :
 35 ותפקחנה עיני כלן ותראנה את הטוב ולא אחת היה ביניהן אשר
 36 לא ראתה : ואראה והנה הבית גדל ורחב במאד : ואראה והנה
 נולד פר אחד לבן וקרנותיו גדולות ויפחדו כל חית השדה וכל עוף
 38 השמים מפניו ויחחננו לפניו בכל עת : ואראה עד אשר נחלפו כל
 משפחותיהן ותהינה כלן פרים לבנים והראשון מביניהם היה (הדבר
 דבר ויהי הדבר ההוא) לחיה גדולה במאד ותהינה לו קרנים גדולות
 וישחורות על ראשו וישמח אדון הצאן עליהן ועל כל הפרים :
 39 ואישן ביניהם ואיקץ ואראה את הכל : זה הוא המראה אשר ראיתי
 בשנתי וכאשר הקצתי ברכתי את אדון הצדק ואתן לו שבת :
 41 ואבך (אחר זה) בכי גדול ולא קמו דמעותי עד אשר לא יכלתי

נשא ובכל העת ההיא (אשר ראיתי) ננרו דמעוטי על המראה אשר ראיתי כי הכל יבא ויקיים ואת כל מעשי האדם לפרטיהם הראו לי: ואזכר בלילה ההוא גם את חלומי הראשון וגם עבדו בכיתי ואחרד בראותי את המראה הזה:

ACHTZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. XCI. צא

1 ועתה מתושלח בני קרא אלי את כל אחיך ואספה לי את כל בני אמך כי הדבר קורא אלי והרוח שפכה עלי למען אראה לכם את אשר יקרה אתכם באחרית הימים: וילך מתושלח ויקרא אליו את כל אחיו ויאסף את כל בני משפחתו: וידבר אל בניו על הצדק ויאמר שמעו בני את כל דברי אביכם והאזינו את דבר פי העידותי בכם אהובי ואניד לכם אהבו את הצדק והלכתם בדרכיו: ואל תקרבו אל הצדק בלב ולב ואל תתחברו עם כבדי הלב רק לכו בני בדרך הצדק והוא ינחה אתכם בדרכים טובים ואל הצדק תתחברו: ידעתי כי גדול יהיה השד על הארץ אך משפט גדול יבא עליה ויתם כל החמס ויעקר משרש וכל תקומתו תחלף: ועוד הפעם יבא החמס על הארץ וכל מעשי החמס ומעשי העשק והרשע ישובו שנית: וכאשר יגדל החמס והחטאת והחרפה והעשק וכל המעשים ויפרץ המרד והרשע והטמאה אז יבא עליהם כלם משפט גדול מן השמים ויצא האדון הקדוש בעברה וועם לעשות משפט על הארץ: בימים ההמה יעקר העשק משרשיו ושרשי החמס והתרמית מתחת השמים: ויאבדו כל צלמי הנונים והמנדלים באש ישרפו ויכריתו אתם מעל פני הארץ וישלכו אותם אל שאול איש ויכרתו בזעם ומשפט גדול לעולם: אז יקום הצדיק משנתו ותקום גם החכמה ותנתן להם: ואחר זה יעקרו שרשי החמס ויאבדו החטאים בחרב ושרשי החורפים יעקרו בכל אשר הם וחורשי חמס והחורפים בחרב יגועו: ואחר זה יבא שבוע אחר [שבוע] השמיני [הוא שבוע] הצדק וחרב תנתן לו לעשות משפט צדק אל פועלי האון וינתנו החוטאים בידי הצדיקים: ובאחריתם ירכשו להם בתים בצדקתם ויבנה בית אל המלך הגדול לתפארת עד העולם: ואחר זה

בשבוע התשיעי יגלה משפט צדק לכל העולם ויחלפו כל מעשי
 הרשעים מעל פני כל הארץ ויכתבו לאבדון עולם וכל [בני] האדם
 15 ינהרו אל דרך הישר: ואחר זה בשבוע העשירי בחלק השביעי בו
 יהיה משפט עולם על העירים הגדולים אשר יצאו מבין המלאכים
 16 ועל השמים לעולם: אז יעברו ויחלפו השמים העליונים ויראו שמים
 17 חדשים וכל צבא השמים יאירו שבעתים לעולם: ואחר זה יבואו
 שבועות רבים בלי מספר עד העולם בטוב ובצדק ומעתה לא תזכר
 18 עוד החטאת עד העולם: ועתה העדותי בכס בני ואראה לכם את
 דרכי הצדק ואת דרכי הרשע והראיתים לכם עוד הפעם למען תדעו
 19 את אשר יבא: ועתה שמעו בני ולכו בדרכי הצדק ואל תלכו בדרכי
 הרשע כי כל ההלכים בדרכי החמס יכרתו לעולם:

NEUNZEHNTER ABSCHNITT.

Cap. XCII. צב

1 כתוב מאת חנוך הסופר [הכותב] תורת החכמה המהללה
 בפי כל אדם והשופטת את כל הארץ אל כל בני אשר ישבו על
 הארץ ואל דורות האחרונים אשר יעשו את הישר וירדפו את
 2 השלום: אל תרגו רוחכם על הזמן כי ימים נתן הקדוש והגדול
 3 אל הכל: ויקום הצדיק משנתו ויעבר בדרכי הצדק וכל דרכו ומהלכו
 4 יהיה בטוב ובחסד לעולם: ויחון את הצדיק ויתן לו צדק וממשלה
 5 לעולם ויחיה בטוב ובצדק וילך באור עולם: והחטאת תאכזר בחשך
 עד העולם ולא תראה עוד מן היום ההוא עד העולם:

Cap. CXIII. צג

1 ואחר זה החל חנוך לספר מן הספרים: ויאמר חנוך על
 2 בני הצדק ועל בחירי העולם ועל נטע הצדק והיושר הנני מדבר
 עמכם ואנכי חנוך אודיע לכם בני את אשר נראה לי בחזיון השמים
 ואת אשר אדע מדברי המלאכים הקדושים ואשר הכרתי מעל ליחות
 3 השמים: ויחל חנוך לספר מן הספרים ויאמר אנכי הנני השביעי
 [לאדם] נולדתי בשבוע הראשון בעת אשר נעצרו משפט וצדק:
 4 ואחרי בשבוע השני תקום רשעה גדולה ותצמח התרמית בו יבא

הקץ הראשון ואחרי אשר יעבר יגדל החמס ובו ינצל איש אחד
 6 אשר ישים חוק אל ההוטאים: ואחר זה בסוף השבוע השלישי יבחר
 6 איש לנטע משפט צדק ואחריו יצמח נטע הצדק לעולם: ואחר זה
 בסוף השבוע הרביעי יראו מראות הקדושים והצדיקים ובריתו
 7 לדור ודור ונחלה תנתן להם: ואחר זה בסוף השבוע החמישי יבנה
 8 בית לתפארת ולמלוכה עד העולם: ואחר זה בשבוע הששי יעורו
 כל אשר יחיו בו ויסירו כלם את לבם מן החכמה ובו יעלה איש
 ובסופו ישרף בית המלוכה באש ובו תנפץ כל משפחת גזע בחירו:
 9 ואחר זה בשבוע השביעי יקום דור תהפוכות ורבים יהיו מעשיו וכל
 10 מעשיו תהפוכות: ובסופו יגמלו הבחירים והצדיקים ממטע הצדק לעולם
 11 בהנתן להם שבעתים תורת כל היצירה: כי מי הוא זה בן האדם
 אשר יוכל לשמוע את קול הקדוש ולא יחרד ומי ידע את מחשבותיו
 12 ומי יוכל לדעת את כל חקות השמים: ומי הוא זה אשר יוכל
 לדעת את מעשי השמים ומי תכן את רוחו ואת נפשו ומי יוכל
 לספר אותם מי עלה [שמים] ויראה את כל כנפותיהם ויתכונן ויוכל
 13 לעשות כמהם: ומי (הוא זה מכל האדם אשר) יוכל להבין את
 14 רוחב הארץ ואת ארכה ואל מי הראה את מדת כלם: היש איש
 אשר יוכל להבין את רחב השמים ואת גבהם ועל מה נוסדו ומה
 רב מספר הככבים ואפוא ינוחו המארות כלם:

Cap. XCIV. צד

1 ועתה הנני אמר לכם בני אהבו את הצדק ולכו בו כי דרכי
 2 הצדק ראויים להבחר ודרכי החמס יכלו מהר ויאבדו: ויגלו דרכי
 החמס ודרכי המות אל אנשים ידועים מן הדור ההוא ויתרחקו
 3 מהם ולא ילכו בהם: ועתה הנני אמר לכם הצדיקים אל תלכו בדרכי
 רשע וחמס ולא בדרכי המות ואל תקרבו אליהם למען לא תאבדו:
 4 רק בקשו צדק ובחרו לכם חיים טובים ולכו בדרכי השלום למען
 5 תחיו ותתענגו: ואת דברי תשמרו (כמהשבות לבככם) ולא יסחו
 מעל [לוח] לבכם ידעתי כי יהטיאו ההוטאים את בני האדם להרע
 את החכמה ולא תמצא לה כל מקום וכל עצה לא תחסר להם:
 6 אוי להם הבונים [בתי] חמס ורשע וישימו תרמית מוסדם כי פתאם
 7 יכרתו ואין שלום להם: אוי להם הבונים בתיהם בלא צדק כי יעקרו
 מן היסוד ובחרב יפלו ואוצרי כסף וזהב יכרתו מהר במשפט:

8 אוי לכם העשירים כי בעשרכם בטחתם אך את חילכם תעזבו כי
 9 לא זכרתם את העליון בימי עשרכם: ותעשו נבלה וחמס לכן
 10 הקדשתם ליום שפך דם וליום חשך וליום משפט גדול: כזאת הנני
 אומר אליכם והודעתי לכם כי יוצרכם ישחית אתכם ועל מפלתכם
 11 לא יהיה מרחם ועושיכם ישמח בהאבדכם: ובימים ההמה יהיו
 צדיקיכם לחרפה אל החוטאים והרשעים:

Cap. XCV. צה

1 מי יתן (והיו) עיני (עבי) מים ואבכה עליכם וכמים אשפך
 2 דמעתי ואנוח מינון לבי: מי נתן לכם [לזרוע] שנאה ולעשות רעה
 3 המשפט ימצא אתכם החטאים: אל תפחדו צדיקים מפני החוטאים
 כי עוד יתן יהוה אותם בידכם לעשות בהם משפט כאשר חפצתם:
 4 אוי לכם החוברים חברים (מבלי להפר) כל מרפא תרחק סכם בעבור
 5 חטאתם: אוי לכם העושים רעה לאחיכם כי כפי מעשיכם יגמל
 6 לכם: אוי לכם עדי שקר ואנשי מרמה כי מהר תאבדו: אוי לכם
 7 החטאים הרודפים את הצדיקים כי יגמל לכם ואתם אנשי חמס
 תרדפו ויקשו את עלם עליכם:

Cap. XCVI. צו

1 קו צדיקים כי מהר יכרתו החטאים לפניכם ומשלתם עליהם
 2 כאשר חפצתם: וביום מצוקת החטאים ירמו בניכם ויעלו [אבר]
 כנשרים ותנביהו מדיה קנכם וכשפנים תעלו ותבואו במחלות העפר
 ובנקרות הצורים לעולם לפני הרשעים והמה יאנחו וילילו לפניכם
 3 כשעירים: ואתם אל יצר לכם בצרתכם כי רפואה [קרובה] לכם אור
 4 בהיר יאיר לכם ושמע מנוחה תשמעו מן השמים: אוי לכם חטאים
 כי בעשרכם תתדמו אל הצדיקים אכן גם לבככם יגיד לכם כי
 5 חוטאים אתם והדבר הזה יעיד עליכם זכרון רשעתכם: אוי לכם
 האוכלים חלב חטה והשותים דשן (שרשי) המכוע ותרמסו את
 6 הדלים בכחכם: אוי לכם השותים מים בכל עת כי מהר יגמל
 לכם וחרכתם ויבשתם על אשר עזבתם את מקור [מים] החיים:
 7 אוי לכם העושים חסם ותרמית (וגדופים) זכרונכם יעלה לכם לרעה:
 8 אוי לכם עריצים החורכים את הצדיק בכח כי בא יבא יום
 מפלתכם ויום משפטכם ואל הצדיקים יבואו (בימים האלה) ימים
 רבים וטובים:

Cap. XCVII. צז

1 האמינו צדיקים כי החטאים יהיו לחרפה ויאבדו ביום המשפט:
 2 וידעתם כי העליון חפץ להכרית אתכם והמלאכים ישמחו כאשר
 3 תאבדו: מה תעשו חטאים ואי תברחו ביום המשפט ההוא כאשר
 4 תשמעו את (דברי) תפלת הצדיקים: ולא יהיה גורלכם כגורל
 הצדיקים הדבר הזה יהיה לכם לעדה כי חברים הייתם אל
 5 החטאים: וכימים ההמה תעלנה תפלות הצדיקים אל האדון ולכם
 6 נכזו ימי משפט: וכל דברי החמס אשר עשיתם יקראו לפני הגדול
 6 והקדוש והפרו פניהם ויזרה כל מעשה חמס: אוי לכם אשר בים
 7 ואשר ביבשה כי נפקדתם לרעה: אוי לכם האוצרים כסף וזהב ולא
 בצדק ותאמרו עשינו עשר ויהיו לנו אצרות ונאסף את כל אשר
 8 הפצנו: ועתה נעשה את כל אשר יזמנו כי כסף אצרנו אצרותנו
 9 מלאנו ורבים (כמים) חרשי בתינו: וכמים רבים ימס שקרכם עשרכם
 יעזב אתכם מהר ולא ישאיר לכם שארית כי בחמס עשיתם את כל
 אלה ואתם תהיו לקללה גדולה:

Cap. XCVIII. צח

1 ועתה הנני נשבע לכם החכמים והכסילים כי רבות תראו
 2 בארץ: כי יתר על הנשים תשימו עליכם עדיים ושלל צבעים יתר
 מן העלמות זהב וכסף - וארגמן (ומנדנות) ובכל תפארתם וגדלם
 3 וממשלתם וכבודם ימסו כמים: תורה וחכמה אין בהם ולכן יאבדו
 עם אצרותיהם יחד ועם כל תפארתם וכבודם ימותו בחרפה ועני
 4 גדול ונפשם תקלע אל תנור אש: הנני נשבע לכם חטאים כי
 כאשר לא היה הר לעבד ונס לא יהיה ולא נבעה אמה לאשה כן
 לא שלחה החמאת על הארץ רק האנשים לברם יצרו אותה וכל
 5 עושיה יהיו לקללה גדולה: ורחם משכיל לא נתן אל האשה רק
 6 בגלל פעל כפיה תמות בלי בנים: והנני נשבע לכם חטאים [בשם]
 הקדוש והגדול כי כל מעשיכם הרעים גלויים המה בשמים ודרכי
 7 רשעתכם לא נסתרו ולא נחבאו: אל תדמו בנפשכם ואל תאמרו
 בלבבכם לאמר לא נדע ולא נראה כי כל החטאים יכתבו בכל יום
 8 לפני האלהים בשמים: הנה עתה ידעתם כי כל רשעתכם אשר
 9 הרשעתם יכתב בכל יום עד יום משפטכם: אוי לכם האוילים כי
 באולתכם תאבדו אל החכמים לא תשמעו ואת הטוב לא תבקשו:

10 ועתה דעו כי נכונים אתם ליום אבדון ואתם החטאים אל תקוו
 לחיות רק תלכו ותמותו ולא תדעו כפר היו נכונים ליום המשפט
 11 הנדול וליום מצוקה וחרפה גדולה לנפשכם: אוי לכם ערלי לב
 העושים רעה ואוכלים דם מאין תאכלו בטוב ותשתו ותשבעו מכל
 הטוב הלא באשר שם אדוננו העליון לרוב על הארץ אין שלום
 12 לכם: אוי לכם האוהבים את דרכי החמס מדוע תקוו לטוב דעו כי
 תנתנו בידי הצדיקים והמה יכריתו את צואריכם וימיתו אתכם ולא
 13 ירחמו עליכם: אוי לכם השמחים למצוקת הצדיקים כי לא תאספו
 14 אלי קבר: אוי לכם כי תסכלו את דברי הצדיקים ולא תהיה לכם
 15 כל תקוה לחיים: אוי לכם הכותבים דברי שקר ודברי רשע ויכתבו
 את כזביהם למען ישמעו להם ולמען לא תשכח האולת אין שלום
 להם רק ימותו פתאם:

Cap. XCIX. צט

1 אוי להם (לאלה) העשים רשע ישבחו את דברי השקר ויכבדו
 2 [לכן] תאבדו ולא תראו חיים טובים: אוי לכם ההפכים את דברי
 הצדק ויעזבו חוק עולם ויהיו לחטאים את אשר לא היו מעולם
 3 לכן ירספו לארץ: הכנו צדיקים לימים ההמה לשאת תפלות זכרון
 וערכו אותן לעדה לפני המלאכים למען ישימו את חטאת הרשעים
 4 לפני העליון לזכרון: בימים ההמה ינועו העמים ומשפחות גוים
 5 יתנשאו ביום הכליון: וכימים ההמה אתן לנשים רחם משכיל את
 עולליהם ירטשו ואת בניהם ידיחו מפניהם הרות תפילנה את פרי
 כסנן ואת עולליהם תשליכנה ולא תאספנה אותם אליהן ועל אהוביהן
 6 לא תרחמנה: עוד הנני נשבע לכם חוטאים כי ליום שפך דם וכליון
 7 נצה הוכנה החטאת: וישתחוו אל האכנים ו(אחרים) יעשו [להם]
 פסלי זהב וכסף עץ ואבן ואחרים ישתחוו אל הרוחות הטמאות
 ואל השעירים ובכל היכלי האלילים וכל תשועה לא ימצאו בהם:
 8 וירשעו בזדון לכם ותעורנה עיניהם כפחד לבם וכמראות חלומותיהם:
 9 בהם יסכלו וירב פחד לבם בעשותם את כל מעשיהם כשקר וישתחוו
 10 לאבן [לכן] יאבדו כלם: וכימים ההמה מאשרים יהיו כל המקבלים
 את דבר החכמה ויודעיה וכל העושים את מצות העליון וילכו בדרכי
 11 הצדק לא ירשעו עם הרשעים כי המה ימלטו: אוי לכם המפיצים
 12 את הרעה בין אחיכם כי בשאול תמותו: אוי לכם מיסדי חטאת
 13 ותרמית והשופכים רוח סמר על הארץ כי בזה יסופו: אוי לכם

הבונים בתיכם ביגיע אחרים ותהי כל הבניה לבני הטאת ואבני
 14 (רשע) והנני אומר לכם כי אין שלום לכם: אוי לכם המשליכים
 את מנת מדת אבותיהם ונחלתם אשר לעולם וינהו אחרי האלילים
 15 כי לא תהיה להם מנוחה: אוי להם עושי און ואנשי חמס ההרגים
 16 את אחיהם במסותרים עד יום המשפט הגדול: כי יוריד את
 תפארתכם ואת הרעה ישים בלבבכם ויעיר עליכם את רוח אפו
 להכרית את כלכם בהרב וכל הצדיקים והקדושים יזכרו את
 חטאותיכם:

Cap. C. ק

1 ובימים ההמה יהרגו האבות עם בניהם על מקום אחד ואחים
 2 יחד ימותו עד אשר יצוף כנחל דמם: כי איש לא יכלא את ידו
 מהמית את בנו ולא ירחם את בן בנו וחוטא לא ישיב את ידו
 3 מאחיו הנכבד ומשחר עד ערב (שמש) יתקמלו: ועד ציאר יחצה
 4 הסוס בדם החוטאים והעגלה עד מרומה תטבע: ובימים ההמה
 ירדו המלאכים אל המחבואות ויאספו את כל עוזרי החטאת אל
 מקום אחד אז יתנשא העליון ביום ההוא לעשות שפטים גדולים
 5 בכל החטאים: ואת המלאכים הקדשים יפקיד לשמרים על
 הצדיקים והקדשים לשמור אותם כאישון עין עד אשר תסוף כל
 הרעה והחטאת וגם כאשר ירבו הצדיקים שנות אין כל פחד נגד
 6 עיניהם: ואנשי חכמה יראו את האמת ויבינו כל בני הארץ את
 כל דברי הספר הזה ויכירו כי גם עשרם לא יוכל להצילם ביום
 7 מפתם בעד הטאתם: אוי לכם החטאים כי תציקו אל הצדיקים
 ותשרפו אותם באש כי כפי מעשיכם יגמל לכם ביום המצוקה
 8 הגדולה: אוי לכם עקשי לב שוקדי מזמות רעה כי פחד ימצא
 9 אתכם ואין לכם מציל: אוי לכם חטאים כי על דבר פיכם ועל
 10 מעשי ידיכם אשר עשיתם ברשע תשרפו בתוך להבת אש: ועתה
 דעו כי המלאכים יחקרו את מעשיכם בשמים מן השמש והירח
 וְהַכְּכָבִים [יחקרו] הטאותיכם אשר הרשעתם את הצדיקים בארץ:
 11 ויעיד בכם את העב ואת האד ואת הטל ואת המטר כי כלם נעצרו
 בעבורכם ולא ירדו עליכם ועתה האם לא יפקדו את הטאתכם:
 12 ועתה הביאו שִׁי אֶל הַמֶּטֶר כִּי לֹא יַעֲצֵר לָכֶם (מרדת עליכם) ואל
 13 הטל אִם יִקְבַּל מֵאֲתֶכֶם זֶהָב וְכֶסֶף: והיה כאשר יפלו עליכם השלג

והכפור וקרתם וכל רוחות השלג עם כל מצוקותיהם או (כימים
ההמה) לא תוכלו לעמד לפניהם:

Cap. CI. קא

1 התבוננו על השמים כל בני השמים כלכם הכיטו אל כל
2 מעשי העליון וגורו מפניו ולא תעשו את הרע לפניו: כי מה עשיתם
אם סגר את ארכות השמים ויעצר את המטר ואת הטל מרדת
3 בעבורכם על הארץ: וכאשר שלח עליכם את אפו על כל מעשיכם
לא קראתם אליו ותדברו על צדקתו בנאוה ובוז אין שלום לכם:
4 האם לא ראיתם את מלכי האניות כאשר תנוענה אניותיהם מן
5 הנלים וכאשר יסער הרוח יתחללו ויבואו בצרה: ולכן יחילו כי
כל רכושם (הטוב) יצא עמדם אל הים וייאש לבם מכל טובם
6 כי הים יבלע אותם ויאבדו בקרבן: הכי איננו הים וכל תנועתו
מעשה העליון הוא חתם את כל מעשיו ויסגר את כלו בחול:
7 ובנערתו יחריב [ים] ותמת (כל) דגתו וכל אשר בקרבן ואתם חוטאים
8 בארץ לא תגורו מפניו: האם לא עשה את השמים ואת הארץ ואת
כל אשר בה ומי נתן תורה וחכמה אל כל חיה הרמשת על הארץ
9 ואל כל אשר בים: הכי לא יחילו כל מלכי האניות מפני הים
והחטאים לא יחילו מפני העליון:

Cap. CII. קב

1 איפה תנוסון בימים ההמה כאשר ישלח עליכם אש מכאבת
ואי תמלטון וכאשר ישלח את דברו עליכם האם לא תבהלו ותפחדו:
2 וכל המארות יפחדו פחד גדול וכל הארץ תבהל תרעד ותחת:
3 וכל המלאכים יעשו את מצותם ויבקשו להחכא מפני גדל התפארת
ובני הארץ ירעדו ויחילו ואתם חטאים ארורים אתם לעולם ואין
4 שלום לכם: ואתנה נפשות צדיקים אל תפחדו קוו אל היום אשר
5 בו תמותו בצדק: ואל תעצבו ברדת נפשכם בצער גדול ובתונה
ואנחה ועצב אל השאול ובשרכם לא ראה טובה בחייכם כפי
6 מעשיכם ותהיו כחטאים כיום הקללה והמשפט: וכאשר תמותו
יאמרו (עליכם) החטאים לאמר כאשר נמות אנחנו ימותו גם
7 הצדיקים ומה הועילו בכל מעשיהם: הנה כמנו מתו גם המה
8 בצרה ומעוף צוקה ומה יתרון להם ממנו ומעתה נשונו: ומה

ישאו ואיזה שכר יראו לעלם הנה גם המה מתו ומעתה עד נצח
 9 לא יראו אור: הנני אמר לכם הטאים רב לכם אכל ושתה ולהערים
 10 אנשים גזל וחטא ולעשות עושר ולראות ימים טובים: האם ראית
 את הצדיקים כי אחריתם שלום וכל חסם לא נמצא בם עד יום
 11 מותם: ויאבדו ויהיו כלא היו ונפשותיהם תרדנה בעמקי שאול
 וצלמות:

Cap. CIII. קג

1 ועתה הנני נשבע לכם הצדיקים בגדל תפארתו וכבודו ובכבוד
 2 מלכותו ובגדלו אשבע לכם: כי אנכי אדע את הסוד הזה קראתיו
 מעל לחות השמים ואראה את ספר הקדושים ואמצא כתוב עליו
 3 ורשום בו עליהם: כי כל טוב ושמחה וכבוד הכנו להם אל
 הנפשות אשר מתו בצדק ורב טוב ינתן לכם תחת כל עמלכם ויפה
 4 חלקכם מחלק החיים: ותחיינה נפשות המתים בצדק ונפשותיהם
 תגלנה ותשמחנה וזכרון יעלה לפני הגדול לכל דרות עלם ועתה
 5 לא תפחדו עוד מחרפתם: אוי לכם הטאים כי בחטאתכם תמותו
 והדומים לכם אמרו עליכם לאמר מאשרים המה החטאים כי כל
 6 ימיהם ראו [כטוב]: ועתה מתו באושר ועושר וכל מצוקה וקטל
 לא ראו בחייהם וימותו בנאון ולא נעשה בהם משפט בחייהם:
 7 דעו כי נפשותיהם תרדנה שאולה ורע להם כמאר וגדול יהיה עניהם:
 8 ובעת המשפט תבא נפשם במקום חשך וצלמות ובלהב בוער והיה
 9 המשפט לכל דרות עולם אוי לכם כי אין שלום לכם: אל תנידו אל
 הצדיקים ואל הטובים אשר בחיים המה לאמר בימי צרתנו לחצנו בלחץ
 ראינו כל צרה ורעות רבות מצאנו רדפנו ונמעטנו ותקצר רוחנו בעמלנו:
 10 נכרתנו ואין מושיע לנו (לא יבלנו) באמר ובמעשה ולא מצאנו
 11 מאמה עשקנו ורצצנו יום יום ולא קיינו לראות בחיים: קיינו להיות
 לראש ונהיה לזנב ינענו במעשנו ופרי לא עשינו ונהיה מאכל אל
 12 החטאים והרשעים הכבידו את עולם עלינו: שנאינו ומכנו משלו
 13 בנו ונכף את ראשנו אל שנאנו ולא רחמונו: בקשנו ללכת מאתם
 למען נמלט ונמצא מנוח אך לא מצאנו מקום לנום ולהושע מהם:
 14 ונצעק עליהם בענינו אל המושלים ונשוע על אוכלנו אך את
 15 צעקתנו לא ראו ואל קולנו לא אבו שמוע: ויעזרו אל חמכנו ואל
 אוכלנו ואל ממעטנו ויסתירו את חמסם ואת עולם לא הרחיקו ממנו

כי אם אכלונו ויזרנו ויקטלונו ויסתירו את ההרג הרב [אשר הרנו
בנו] ולא זכרו כי הרימו את ידיהם עלינו:

Cap. CIV. קד

1 הנני נשבע לכם הצדיקים כי המלאכים יזכירו אתכם בשמים
2 לטוב לפני הדר כבוד הגדול ושמותיכם יכתבו לפניו בראשונה
3 [הייתם] לקללה לחרפה ולבוז ועתה קוו כי תאירו כמארות השמים
4 ותראו ושערי השמים יפתחו לפניכם: וזעקו צעקתכם למשפט ויראה
5 לכם ויפקדו המושלים על כל אשר לחצו אתכם וגם כל העוזרים
6 לעשוק אתכם: קוו כי רבה תהיה שמחתכם כשמחת מלאכי השמים
7 ואת תקותכם אל תעזבו: יען כי כן נהיה לכם לכן לא תתחבאו
8 ביום המשפט הגדול וכל חטא לא ימצא בכם ומשפט עלם ירחק
9 מאתכם לכל דרות עולם: ועתה אל תפחדו צדיקים בראותכם את
10 הרשעים בעשותם חיל ויתענגו בתאותם התרחקו מחמסם ואל
11 תתחברו עמדם כי חברים תהיו אל צבאות השמים: ותדברו חטאים
12 לאמר לא יפקדו ולא יכתבו כל חטאתינו אכן דעו כי כל חטאיכם
13 יכתבו בכל יום: ועתה הראתי לכם כי אור וחשך יום וליל יראו
14 את כל חטאתיכם: אל תרשעו בלבבכם ואל תשקרו ואל תהפכו
15 את דברי האמת ואל תשקרו בדברי הקדושים והגדול ולא תרוממו
16 את אליליכם כי לא לצדקה יחשבו לכם כל שקריכם וכל רשעתכם
17 כי אם לחטאה גדולה: ועתה הנני יודע את הסוד הזה כי יהפכו
18 את דברי האמת ויסורו ממנה חטאים רבים וישקרו וידברו דברים
19 רעים ויעשו מעשים גדולים ויכתבו ספרים [לחזק] את דבריהם:
20 אכן כאשר יכתבו את כל דברי באמונה בלשונותיהם ולא ישנו
21 ולא ישמיטו מדברי כי אם יכתבו (את הכל) באמונה את כל אשר
22 העדותי עליהם בראשונה: אז אנלה להם סוד שני כי ינתנו הספרים
23 אל הצדיקים ואל החכמים לשמחה וצדק ולחכמה רבה: ויתנו להם
24 הספרים והמה יאמינו בהם וישמחו בהם ויגמלו כל הצדיקים אשר
25 מהם הכירו את כל דרכי הצדק:

Cap. CV. קה

1 זבימים ההמה דבר האדון לאמר קראו אל בני האדם והעידו
2 להם על חכמתם הראו להם כי אתם מנהליהם ושכרם הרבה על

2 הארץ: כי אני ובני נתחבר עמדם לעלם [ויילכו] בדרכי הצדק בכל ימי חייהם שמחו בני הצדק באמת כי שלום יהיה לכם:

ZWANZIGSTER ABSCHNITT.

Cap. CVI. קן

1 ויהי אחרי ימים (רבים) ויקח מתושלח בני אשה לבנו למך
 2 ותהר האשה ותלד בן: ויהי בשרו לבן כשלג ואדום כפרח
 3 ששנים ושערות ראשו וקדקדו כצמר צחר ועיניו יפות ויהי כאשר
 4 פקח את עיניו האיר את כל הבית כשמש והאור גדול מאד בכל
 5 הבית: ויהי כאשר לקח מידי המילדת ויפתח את פיו וידבר אל
 6 אדון הצדק: ויפחד למך אביו מפניו וינס ויבא אל מתושלח אביו:
 7 ויאמר אליו לאמר ילד משנה ילדתי איננו ככל האדם כי דומה
 8 הוא אל בני המלאכים ודמותו משונה ואיננו כמנו פניו יאירו ועיניו
 9 כקרני השמש: אדמה כי איננו ממני רק מן המלאכים ועתה הנני
 10 ירא כי אות יהיה בימיו על הארץ: ועתה הנני אליך אבי בבקשתי
 11 כי תלך אל חנוך אבינו ושמעת ממנו דבר אמת כי עם המלאכים
 12 שבתו: ויהי כאשר שמע מתושלח את דברי בנו ויבא אלי אל קצות
 13 הארץ כאשר שמע כי שמה הנני ויצעק [אלי] ואשמע את קולו
 14 ואבא אליו ואמר אליו לאמר הנני בני כי באת אלי: ויען אותי
 15 ויאמר כעבור דבר גדול באתי הנה ובעבור מראה קשה קרבתי
 16 אליך: ועתה אבי שמעני הנה בן נולד לבני ללמך וצלמו ודמותו
 17 איננו כדמות כל האדם מראהו לבן משלג ואדום משושן ושערות
 18 ראשו לבנים מצמר צחר ועיניו כקרני השמש ויהי כאשר פקח את
 19 עיניו האיר את כל הבית: וכאשר לקח מידי המילדת פתח את פיו
 20 ויברך את אדון השמים: ויפחד למך אביו וינס [ויבא] אלי והנה
 21 הוא לא יאמין כי יוצא חלציו הוא כי [דומה] במראהו אל מלאכי השמים
 22 ועתה באתי אליך כי תודיע לי את האמת: ואען אנכי חנוך ואמר
 23 אליו הנה חדשות יחדש האדון על הארץ ידעתי זאת ואראה
 24 במראה הנה הודעתך כי בדור ירד אבי עברו [מלאכים] בשמים
 25 ממעל על דברי האדון: ויעשו חטאה ויחלפו הוק ויתערבו עם
 26 הנשים ויחטאו עמדם ויקחו מהן נשים ויולידו בנים: ועתה כליון

גדול יהיה על הארץ ומכול מים יבא עליה ותשם הארץ שנה אחת:
 16 הבן הזה הנולד לכם יותר על הארץ ושלשה בניו ינצלו עמדו
 17 ואחרי אשר יגועו כל האנשים ינצל הוא ושלשה בניו: (ויולידו
 ענקים על הארץ לא מן הרוח אך מן הבשר ומשפט גדול יהיה על
 18 הארץ ותטהר הארץ מכל טמאה): ועתה הודע אל למך בנך כי
 הבן הנולד לו בנו הוא באמת וקראת את שמו נח כי הוא יהיה
 לכם שארית והוא ובניו ינצלו מן הכליון אשר יבא על הארץ על
 19 כל החטאת והחמס אשר יעשו בימיו על הארץ: ואחר זה תרב
 החטאת מכל אשר נעשה מקדם והנני יודע את מסתרי הקדשים
 כי האדון הראני והודיעני ואקרא אותם מעל לחות השמים:

Cap. CVII. קז

1 ואראה כתוב עליהם כי ירשעו מדור לדור עד אשר יקום דור
 צדק וכל הרשעה תכרת והחטאת תחלף מעל פני כל הארץ ואז
 2 יבא עליה כל טוב: ועתה בני לך והודע אל למך בנך כי הבן הזה
 3 הנולד [לו] בנו הוא באמת ואיננו שקר: ויהי כאשר שמע מתושלת
 את דברי חנוך אביו בהראותו לו את כל הנסתרות וישב וירא
 אותו ויקרא את שם הבן ההוא נח כי הוא ינחם את הארץ מכל
 עצבונה:

Cap. CVIII. קח

1 ספר שני אשר כתב חנוך בעד מתושלה בנו ובעד כל הבאים
 2 אחריו וישמרו חוק באחרית הימים: אתם אשר עשיתם את כל
 אלה חכו לימים ההמה עד אשר יסופו כל עושי רע ויסוף כח
 3 הרשעים: ואתם חכו עד אשר תחלף חטאת וימחה שמם מספרי
 הקדושים זרעם יכרתו לעולם ונפשותיהם תמותינה ותצעקנה ותיללנה
 4 במקום שמם וחרב ותשרפנה באש בארץ נשמה: ואראה שמה כעין
 העב ולא הכרתי אותו כי עמוק היה וגם לא יכלתי לראותו ולהב
 אש בהיר בוער בתוכו ויסבו שמה כמו הרים בהירים ויגועו. הנה
 5 והנה: ואשאל את אחד המלאכים הקדשים אשר עמדי ואמר מה
 הוא האור הזה כי אין זה שמים רק להב אש בוער בלבד וקול
 6 זעקה ובכי ותאניה וכאב גדול: ויאמר אלי המקום הזה אשר ראית
 בזה הוא אשר תבואנה בו נפשות החטאים והפושעים והעושים

רשע ואשר ישנו את כל אשר דבר הארון ביד הנביאים על [הימים]
 7 הבאים: כי כתובים המה ורשומים בשמים ממעל למען יקראו אותם
 המלאכים וידעו את אשר יבא על החטאים ועל נפשות הענוים
 והמענים את בשרם ויחרפו מאת האנשים הרעים ושכרם נכון מאת
 8 האלהים: ואל האהבים את האלהים ולא יאהבו את הכסף ולא
 9 את הזהב ולא את כל טוב העולם ויתנו את בשרם לדוש: ולא לה
 אשר מעת היותם לא התאוו אל מעדנות הארץ ויזכרו כי רוח
 חייהם וישמרו זאת והארון הרבה לנסותם ותמצאנה נפשתיהם
 10 טהרות למען יברכו את שמו: ואכתב בספרים האלה את כל
 ברכותיהם והוא קבע את שכרם כי מצא אותם אהבים את [אלהי]
 השמים מנפשם לעלם ויברכו אותי בעת אשר נרמסו מן האנשים
 11 הרעים וישמעו מהם קללות וגדופים ויחרפו מהם: ועתה הנני קורא
 אל נפשות הצדיקים מדור האור והארתי על כל הנולדים בחשך
 12 ובשרם לא נמל בכבוד כפי אמונתם: ואביא את אוהבי שמי הקדוש
 13 אל אור מזהיר ואושיב את כל אחד על כסא כבוד: ויזהירו לעלם
 ועד כי צדיק אלהים במשפטו ולאמונים יתן אומן במושב צדיקים:
 14 ויראו את ההלכים בחשך כי יהדפו אל [מקום] צלמות והצדיקים
 15 יזהירו: ויאנחו החטאים בראותם את זהר הצדיקים וגם המה ילכו
 אל [המקום] הכתוב להם לימים ולזמנים:

ת ב

תקונים.

לר	3	שורה	14	סחח	על	נינ	אל
"	15	"	20	"	וקשים	"	וקשות
"	23	"	10	"	הכסא	"	כסא

Noten.

Kap. 1. V. 2. יהוה aethiop. **አግዚአብሔር** : zusammengesetzt aus **አግዚ.አ** : *Herr* und **ብሔር** : *Land, Erde*, dem Sinne nach ist es eigentlich richtiger **አገላ** zu übersetzen, aber da die Aethiopen das nom. propr. dei יהוה durch **አግዚአብሔር** : und das nom. apell. dei **አገላ** durch **አምላክ** : wiedergeben, so richte ich mich in meiner Uebersetzung darnach.

V. 3. יהוה והגדול so wird Gott von diesem Verfasser oft genannt, und ist auch für die Folge zu merken.

V. 5. עירי aethiop. **ት-ጉ-ሃን** : stammt aus der Wurzel **ተ-ገ-ט** : *wachen*, ist aber nicht mit **שמרים** zu übersetzen (wie Rubin in seiner Uebers. des Jubiläenbuches), hier sind nur die עירי (v. עיר) *Wachselgel* (Dan. 4,10.) gemeint.

Kap. 3. V. 1. מראה i. T. **እር፡ያስተርእዮ** : *wie sie erschienen, aussehen*.

Kap. 6. V. 3. שמעא aeth. **ሰሚያ** : *Semiāzā* : auffallend ist, dass derselbe in manchen Stellen (der jüd. Litt.) עיא, in manchen עיא und in manchen שמעא heisst, die Lesart **ሰሚያ** kommt nur in unserem Buche und im **והר** zur Genesis (ed. Mant. fol. 37 col. 1) vor, אמרו רבותנו ד'ל בשעתא דברא קב"ה לאדם ברא ליה, בגינתא דעדן וצוהו על שבע מצות חב ואתגרש מגינתא דעדן ותרתי מלאכי סמיא עיא ועואל אמרו קמיה קב"ה אלו הוינא אגן בארעא הוינא זכאין א"ל קב"ה וכו' אסון יכלין על יצרא בישא אמרו קמיה יכלין מיד אפיל לון קב"ה בד"א הנפילים היו בארץ וכתיב הגבורים וכי ובשעתא דנחתו לארעא עאל בהו יצרא בישא שנאמר ויקחו להם נשים וכי חבו ואתעקרו מקדושתיהו ע"ב. Diese Sage vom Fall der Engel, welche in der ganzen Midrasch- und Kabbala-Litteratur bekannt ist, wird zweifellos aus unserem Buche entnommen sein, da wir keine ältere Urkunde darüber haben. Die Lesarten dieses Namens sind in der jüd. Litteratur so mannigfaltig, dass wir vermuten dürfen, dass dieser Name nicht jüdischen Ursprungs sei.

V. 6. **דַּרְדַּר** aeth. **አርዲስ** : ein Berg solchen Namens ist uns ganz unbekannt: das griechische Bruchstück, welches uns erhalten ist, hat hier **דַּרְדַּר**, die aeth. Lesart wird freilich falsch sein, im Urtext wird es geheissen haben *in den Tagen des Jared* (s. Hen. 106,13). Auch die anderen Bücher, welche diesen Fall erzählen, setzen ihn in die Tage des Jared. Im Buche der Jubiläen Kap. 4 heisst es: **አስመ** : **በመዋዕሊሁ** : (des Jared) **ወረዱ** : **መላእክተ** : **አግዚአብሔር** : **ውስተ** : **ምድር** : u. s. f. vergl. auch Orig. Comm. in Joann. T. VIII p. 132 ed. Huet.

V. 7. Diese Namen sind offenbar verwirrt, und lassen sich schwer herstellen, ich will hier daher angeben, wie sie im aeth. Text heissen. **ኡራኪበራሜኤል** : *Urākibarāmēel* **አኪቤአል** : *Akibēel* **ጣሚኤል** : *Tāmiel* **ራሙኤል** : *Rāmuēl* **ዳንኤል** : *Danēl* **ኤዜቄኤል** : *Ēzekeel* **ሰራቄያል** : *Sarākujāl* **አሳኤል** : *Asāēl* **አርምርስ** : *Armers* **በጥረአል** : *Batraal* **አናንኢ** : *Auan'i* **ዘቄቤ** : *Zakēbē* **ሰምሳዌኤል** : *Samsāweel* **ሰርተኤል** : *Sartael* **ጡርኤል** : *Turēl* **ዮምያኤል** : *Jomjāel* **አራዝያል** : *Arāziāl*; zu vergleichen sind diese Namen mit den Engelsnamen in **דַּרְדַּר** zur Gen. fol. 40 ff. (ed. Mant.) und mit verschiedenen Stellen im Buche **דְּוִאֵל הַמְּלָאךְ**.

Kap. 7. V. 1. ist zu vergleichen mit der Stelle **דַּרְדַּר** zur Genesis fol. 58 (ed. Mant.) wo es heisst: **וְהָיָה עוֹן וְעוֹנָאֵל דְּמַרְדֵּרוֹ וְהָיָה לְעוֹלָא וְאִפְסִיל לֶן קַב"ה" אַנְלוֹמִי בְּאַרְעָא וְאַתְרִיקִימִי בְּיָדָא וְלֵא וְיִלְדִי דְּנַאֲפַסְפַּשְׁמִי מִנְהָ וְלִבְחַר מַעֵו בְּחַר נָשִׁי עֲלֵמָא וְעַד כַּעַן יוֹמָא דָּא אִינְן קִיִּימָא יְאֻלְפָּא חַרְשֵׁן לְבַנֵּי נָשִׁי וְאוֹלִידוֹ בְּנִין וְקָרוֹ לְהוּ עֲנָקִים וְכוּ'.**

V. 2. Eine Handschrift hat hier „3000 Ellen“, und wird auch von Dillmann bevorzugt; übrigens fehlt die Angabe ihrer Grösse im griechischen Text und wird höchstwahrscheinlich eine Glosse sein.

Kap. 8. V. 1. **אַזַּזְיָא** aeth. **አዘዝኤል** : *Azaz'el* ist der älteste Dämon, den die jüd. Daemonologie kennt. Derselbe war ursprünglich als Gottheit verehrt; er kommt schon im Lev. 16,8. vor, wird **אַזַּזְיָא** geschrieben, weil man ihm den Namen **זַא** nicht anhängen wollte; (Pešita hat richt. **ሪሳብ**, die Ssabier **ሪሳብ**, die Araber **عزازيل**), wie dies schon im A. T. bekannt ist. Am Sühnetag wurden 2 Böcke geopfert, der eine dem Jahve, der andere dem Azaz'el; die Rabbinen wollen freilich erklären, **אַזַּזְיָא** sei ein Name eines Berges, aber diese Erklärung ist einfach zu verwerfen. Ibn Ezra war auch der Meinung, das **אַזַּזְיָא** der Name eines Dämons sei, und verhüllte seine Ansicht in das

Geheimniss eines Rätsels, indem er sagt: ואני אגלה לך קצת הסוד: und man zähle aber 33 Verse weiter und man hat den Vers ולא יובחי עוד את זבחייהם לשעירם vor Augen. Diese Anschauung finden wir auch im Num. pag. 123 b. (ed. Mant.), dort heisst es: ובני רא היו ישראל מקריבין לעזאל לגבי ההוא הישר וב לקימא קרא (Pr. 25,21) אם רעב שונאך האכילו לחם und im Midrasch-Fragment שמחזאי ועזאל (herausgegeben von Jellinek im בית המדרש Band IV. pag. 127) wo es heisst: ועזאל לא חזר בתשובה ועדין הוא עומד בקלקולו להסית בני אדם לדבר עבירה במיני צבעונין של נשים ולכך היו ישראל מקריבין קרבנות ביום הכפורים איל אחד ליהוה שיכפר על בני ישראל ואיל אחד לעזאל שישבול עונותיהם של ישראל והוא עזאל שבתורה. Auch in diesem Midrasch wird von Azaz'el ausgesagt, dass er es war, der den Gebrauch von Putzsachen und Schminke den Menschenkindern lehrte. Was die Etymologie dieses Namens betrifft, so wird er aus עזאל oder עזאל *Trotz gegen Gott* oder *der Trotzer Gottes* zusammengesetzt sein. Die Ableitung des Namens am עזאל ist nicht zu beachten.

אהריה, de Sacy und Dillmann, erklären, dass darunter die Verfertigung der Spiegel zu verstehen sei.

V. 3. עמזירק aeth. አሜራራክ: *Amēzārāk* kommt sonst nicht vor.

ארמרוס aeth. አርማሮስ: *Arāmros*, in Kap. 6 Armers.

ברקיא aeth. በረቅዓል: (viell. ኤል?) ist nach היכלות Kap. 13, der Engel der Blitze.

ככביאל aeth. ካካብኤል: *Kokabēl* ist nach der obengenannten Stelle der Engel der Sterne.

המאל aeth. ስጥጥ: *Tem'el* kommt im griechischen Texte nicht vor.

Kap. 9, V. 1. מיכאל ונבריאל sind auch in anderen Stellen als Angesichtselgel (מלאכי הפנים) bekannt.

סוריאן aeth. ሱርያን: *Suriān* ወሱርያን: *Uriān*, Dillmann will diese Namen mit סוריאל und אוריאל zusammenführen, da *l* und *n* in Fremdwörtern, die ins Aethiopische aufgenommen wurden, in einander übergehen; z. B.: ሱራሬል: für שרפים **ሱሩቤል**: für כריבים u. s. f. סוריאל kommt auch im babil. Talmud Tract. ברבות fol. 51 col. 1. als Angesichtselgel vor (vergl. hierüber זרה z. Gen. pag. 40. b. ed. Mant.). Zu beachten ist ferner die Glosse, welche eine Handschrift hat, das Surian Rufael sei, und dieses ist auch anzunehmen, da Rufael (רפאל)

immer unter den vier Gesichtsendeln gezählt wird, dagegen ist Surian oder auch Suriel in unserem Buche ganz fremd.

Kap. 10. V. 1. ארשליאל aethiop. ለርሻላላዮር : *Arsejalalior*. statt dieses Namens hat der griechische Text *Uriel*, Dillmann meint, dass dieser Name aus den beiden Namen ארשאל ארשאל *Gottessonne, Gotteslicht* zusammengeschmolzen sei, wieso aber derselbe statt Uriel geschrieben wird, ist damit nicht erklärt.

V. 4. ארדאל aeth. ዱዱል : *Dudäel* A. Geiger (Jüd. Zeitschrift f. Wiss. u. Leb. III 199,) meint, dass wir es hier nicht mit einem bloß fingierten, sondern einem ganz bestimmten Orte in der Nähe Jerusalems zu thun haben. Dieses Wort ist nicht, wie Dillm. behaupten will, aus ארדאל ארדאל *Kessel Gottes*, zusammengesetzt, sondern aus ארדאל ארדאל (s. Talm. Bab. Tractat יומא fol. 68 col. 2., (Talm. Jerus. hat בית ארדאל statt בית ארדאל was aber nicht richtig ist), wir brauchen auch keine Etymologie für den Namen aufzusuchen, obgleich eine solche von den scharfen Zacken des Felsens für ארדאל sehr nahe liegt. (Vergl. Mišna S. Moéd Tractat יומא M. 5,6. Josephus XIII 6,4).

ארשאל aethiop. ሩፋል : *Rufäl*, in Vers 7 soll er die Erde von ihrem Verderben heilen, auch die Etymologie dieses Namens weist darauf hin; Refael ist auch in vielen Stellen im Talmud und Midrasch als Heilengel bekannt.

V. 7. גלו, der aeth. Text hat hier ሠቀተሉ : *dass sie getödtet haben*, ist aber zweifellos eine falsche Lesart.

V. 19. אר aeth. ምክያደት : *Pressen*.

Kap. 12. V. 1. Das Hinscheiden Henochs wird schon in der Bibel (Gen. 5,24) mit den Worten ארשאל ארשאל ausgedrückt (in der aethiop. Uebersetz. der Bibel ist das Wort ארשאל mit ሠቀተሉ : *verbergen* übersetzt). Seiner Etymologie nach bedeutet das Wort ארשאל *der Eingeweihte*, er soll Erfinder der Gelehrsamkeit, Schrift und des Schrifttums sein. Philon findet in den 365 Lebensjahren Henochs die astronomische Zahl des Sonnenjahres; daher wohl die Sage, dass er die Astronomie zuerst lehrte. (Vergl. die angeführte Stelle aus dem Jubiläenbuche in unserer Einleitung).

Kap. 13. V. 4. אר i. T. ሰክረ : ሰክረት : *Bitterinnerung*.

V. 6. ארשאל aeth. ስገት : *länge* (ארשאל) kann wie schon Dillmann bemerkt — geistig aufgefasst werden und ארשאל *Langmut* heissen.

V. 9. אובלשאיל aeth. አ-ብልሳይኤል : *Ublesjäel*, לבן ist ein Name verschiedener Ortschaften; der Verfasser wird hier an לבן ביהמערב eine Ortschaft am Chermen, im äussersten Norden von Palästina, in der Nähe von יד gedacht haben.

לבנון וסנאסר aeth. ሊባኖስ : ወሴኒሴር : *Libanos und Sēnōser*, סנאסר wird im Urtext שניש geheissen haben, welcher zwischen לבנון und יד liegt.

Kap. 14. V. 20. ושל i. T. እምሁሉ : ቦረድ : vor allem *Hagel*.

Kap. 15. V. 11 bis 16,1 scheinen sehr verdorben zu sein, und geben keinen guten Sinn: sie weichen bedeutend vom griechischen Text ab.

V. 12 passt hier auch nicht gut. Hoffmann übersetzt „sie werden sich nicht immer erheben, sondern am Ende selbst unkommen“, die Uebersetzung ist aber sprachlich nicht zulässig; Dillmann meint, dass die Negation አ zu streichen sei.

Kap. 16. V. 1 ist am 15,2 zu schliessen, die Kapitelabteilung ist nicht richtig.

Kap. 17. V. 4. כרמל vergl. 72,4.

V. 7. משפשי i. T. አድባረ : ቶባራት : አለ : ክረምት : die *Berge der schwarzen Wolken des Winters*, eine solche Vorstellung kommt im A. T. nicht vor, ausserdem ist der Sinn nicht deutlich genug; hier wird wahrscheinlich ein Fehler vorliegen.

Kap. 18. V. 4. Vergl. 72,5. 73,2.

V. 7. שישית aeth. አብነ : ኅብር : שישית (Ex. 28,20) wird von Aethiopen አብን : ዘሕብረ : ወርቅ : übersetzt.

מרגלית aeth. አብነ : ባሕርይ : (*Meersteine?*) Dillmann übersetzt *Perlsteine*.

שבו aeth. አብነ : ፈውስ : (*Stein der Genesung*), von diesem Stein heisst es በአብነ : ፈውስ : ከሐሐረ : ዐይነ : daher von Dillmann *Spiessglas* (stibium) übersetzt. Auch der Stein שבו wird (R. Gers. b. Sal. im עשר השמים II 3) als solcher bezeichnet.

אודם aeth. አብነ : ቀይሕ : *roter Stein*.

V. 8. פוך aeth. ፔካ : nach Dillmann *Alabaster*; dieses Wort ist aus dem Hebräischen herübergenommen.

פיר siehe Note 71,2.

V. 16. בשנה es wäre richtiger ወዓመት : ምሥጢር : und *das Jahr ist ein Geheimniss* statt በዓመት : ምሥጢር : zu lesen.

Kap. 19. V. 3. Aehnliches 37,4.

Kap. 20, V. 1. מלאכי השמים darunter sind die מלאכי השמים oder מלאכי השרת zu verstehen.

V. 2 vgl. 75,3.

V. 4. רעואל רֶעוּאֵל : Raguël, oder auch רעואל ist sonst unter den Wachengeln nicht bekannt. Vgl. 21,5. 23,4.

V. 5. העם hier wird zweifellos das Wort Israel ausgefallen sein; ursprünglich wird es geheissen haben: אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל : des Volkes Israel. Michael ist im Buche Daniel 10,13 ff. wie auch in vielen Stellen des Talmud und Midrasch als Schutzengel Israels (שר של ישראל) bekannt.

V. 6. שרביאל aeth. ሰረቃኤል : Sarakäel kommt weiter in unserem Buche nicht vor und wird auch sonst unter den שרי השמים nicht gezählt.

Kap. 21, V. 7. יכה בקעים die Handschriften haben hier viele Varianten; das beweist, dass sich auch die aethiop. Leser daran stiessen.

Kap. 22, V. 11. הפשעים (eigent. המקללים) i. T. ይረገሙ : (act.) ohne Object; es kann auch sein, dass es aus ይታረገሙ : (pass.) verdorben ist.

V. 12. ויבאשר wörtl. und wenn es vor der Ewigkeit ist.

Kap. 24, V. 6. עליהם über die Berge und Bäume.

Kap. 25, V. 1 ist an 24,b zu schliessen.

Kap. 29, V. 2. הניחנים i. T. ረዳፋድ : ቁሳቁሳ : መዛ : ለሰጊ ጌ : መከርቤ : besonders Gefässe von Weihrauch- und Myrrhen-Geruch.

Kap. 30, V. 2. הנטף aeth. ስኪፍን : Mastix.

V. 3. קנמן aeth. ቀናንሞስ : Zimmt, aus dem Hebräischen herüber genommen, mit Einschlebung eines נ (vgl. 18,7.)

Kap. 31, V. 1. שרף aeth. ኔቁጥሮ : Nectar.

צרי וחלבנה aeth. ሰረፈ : መከልበጊን : das zweite verrät gleich das hebräische חלבנה Galbanum, das erste dagegen ist sehr schwer zu erkennen; die Zusammenführung mit צרי wird aber das richtige sein.

Kap. 32, V. 1. פלפל, das aeth. ጥጥሬ, wird von Dillmann mit dem arab. فلفل Pfeffer, verglichen.

V. 2. שיהור auch ים סוף wird überall vom Aethiopen mit אባረ : ኤርትራ : erythäisches Meer übersetzt.

זוטל aeth. ዙጥኤል : Zutel, Dillmann meint, dass Zutel, wie

man aus dem Zusammenhang schliessen könne, der Bewacher des Paradieses sei; diese Ansicht ist aufzugeben, da der Name sowohl in unserem Buche als auch in der ganzen einschlägigen Litteratur nicht vorkommt. Daher glaube ich, dass es hier im Urtext, wie aus **והר** zur Genesis pag. 29a (ed. Mant.) hervorgeht, **מפאל** geheissen hat, und vom griechischen resp. aethiopischen Uebersetzer für **מטאל** gelesen worden ist.

V. 4. **הענבים** in Midrasch **בראשית רבה** Cap. 15 sind Rabbi Me'ir, Rabbi Jehuda bar Jlai und Rabbi Abba de Acca verschiedener Meinung über die Früchte des Baumes, von welchem Adam und Eva gegessen haben. Der Erste meint, es sei Weizen gewesen, der Zweite hält dafür, es seien Weintrauben gewesen, der Letzte hält die Citrone (**אתרנג**) für das richtige. (Dasselbe kommt auch im babyl. Talmud Tractat **ברכות** fol. 40 col. 1 u. **סנהדרין** fol. 70 col. 2, jedoch mit manchen Abweichungen, vor) Die Ansicht des Rabbi Jehuda bar Jlai, vertritt übrigens schon der Verfasser unseres Buches.

Kap. 34. Ueber dieses Kap. und die folgenden, vergl. **פרקי רבי אליעזר** Kap. 3.

Kap. 36, V. 1. **ויוו** wird vielleicht eine Glosse sein; wenn diese Lesart richtig ist, wird hier *ein segenbringender, oder guter Wind* zu ergänzen sein.

Kap. 37, V. 2. **הלך** i. T. heisst hier, wie auch in den anderen Stellen wo ich es mit **ארץ** übersetze **אח**; *das Trockne, die Veste*.

וקנים i. T. **הימים : ארבעה : ארבעה : ארבעה**; *höret ihr Ersten, und sehet ihr Späteren*.

V. 5. **שלה**, Laurence übersetzt *103 Parabeln* er las **ארבע**; statt **ארבע**; es ist aber keine Variante, sondern, wie Dillmann sagt, ein grober Lesefehler.

Kap. 38. V. 6. **איש**, natürlich sind hier die Bösen gemeint. Ausführlicher Kap. 52 u. 63.

Kap. 39, V. 1. Unter **הבנים הבחורים** werden hier die Engel gemeint sein, obgleich sie sonst diesen Namen nicht tragen, aber die Worte **מן השמים** weisen darauf hin.

V. 11. **אח כל דור ודור אשר יהיה** oder auch **אח אשר יהיה**.

V. 12 Bb erwarten wir nach Jes. 6,3 **כל הארץ כבודו**; dies ist eine absichtliche Abänderung, da er in diesem Teil von den **רוחות** sprechen will.

Kap. 40,2. יהנה i. T. **א.ה.ח.** :

V. 3. מלאכי הפנים, höchstwahrscheinlich wird hier הפנים dieses zu lesen, oder dieses wenigstens gemeint sein; vergl. V. 9.

V. 8. מלאך השלום Hoffmann will unter dieser Bezeichnung den Engel Uriel verstehen, man muss ihm aber auch glauben wollen.

V. 9. Die Etymologie der Namen dieser Engel, mit den ihnen aufgegebenen Aemtern ist einfach; מביטאל *derjenige, der wie Gott ist*, also: barmherzig und langmütig. רפאל *der Heilende Gottes*, also: über die Krankheiten und über die Wunden. גבריאל *der Mächtige Gottes*, also: über alle Mächte. פניאל *wendet euch* (imperat. v. פנה) *zu Gott*, also: über die Busse.

V. 10. עליון, Dillmann vermutet, dass es einst im Texte *diese sind die vier höchsten Engel Gottes* geheissen habe; die Vermutung ist aber nicht notwendig; dass diese die höchsten Engel sind, ergibt sich aus anderen Stellen dieses Buches.

Kap. 41, V. 1. הממלכה, dem Zusammenhang nach, wird hier das künftige messianische Reich gemeint sein.

V. 4. עבתי, diese Worte sind sehr schwierig.

V. 5. גרתיקי, das syr. ܓܪܬܝܩܝ wird für jeden Gegenstand, welcher zur Aufnahme anderer bestimmt ist, gebraucht, *Behälter, Kästchen*, etc.

יחריק, dieser Vers ist durch Kap. 72 weiter erklärt.

הקביע, das aeth. ቀደ-ል : wird von Laurence (nach Ludolf) *reich*, von Hoffmann *prächtig* übersetzt; Dillmann aber beweist, dass es mit 𐩈𐩣𐩪 : *bestimmte Zeit* identisch ist, und daher *bestimmt* zu übersetzen sei.

V. 6. Das Suff. (הם-) kann sich sowohl auf Gott, wie auch auf die Sonne beziehen.

V. 7. מול i. T. 𐩈𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 : 𐩈𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 : *einer den zweiten anblickend*, der Begriff *einander gegenüber stehen* ist selbstverständlich.

V. 8. הבריל, hier ist nicht nur die natürliche Trennung zwischen Licht und Finsternis (Gen. 1,4) sondern auch die Trennung auf dem geistigen Gebiete zu verstehen.

ייהלק, dieser Satz wird durch Vers 9 erklärt.

V. 9. כה das aeth. 𐩈𐩣𐩪𐩠𐩢𐩪 : wird in manchen Stellen speziell für *Engelsmacht* gebraucht.

Kap. 43, V. 2. ברק, dieser Satz dürfte nach Dillmann

eine Glosse sein, da er ganz abgerissen steht, und ist ausserdem nicht deutlich genug.

Kap. 45, V. 1. כְּבִדְרָה i. T. ሰሞ : *im Namen*, giebt aber keinen guten Sinn.

Kap. 46, V. 1. שֵׁרָא aeth. ርኣሰ : መዋዕል : *Haupt der Tage*, das heisst: ein Haupt das viele Tage hat: vergl. Dan. 7,9.

Kap. 47, V. 3. nach Dan. 7, 9, 10.

Kap. 48, V. 1. יִלְלֵי i. T. ወኣይትኃለቀ : *unzählbar*, dieser Ausdruck giebt aber keinen Sinn: es ist *unerschöpflich* zu übertragen. (s. Kap. 52,8).

V. 3. מַעֲוֹתֵיהֶם die astronomischen Himmelszeichen, wie Gen. 1,14.

V. 4. אור nach Jes. 42,6. 49,6.

V. 9. שֵׁרָא i. T. አሰር : *Band*, Dillmann übersetzt *Spur*.

V. 10. וְיִרְיֵי dieser Satz ist eine Doxologie Henochs.

Kap. 49, V. 1. מַעֲוֹתֵיהֶם Var. መንፈስ : ጥበብ : *Geist der Weisheit*.

V. 3. וְיִרְיֵי i. T. መንፈስ : ዘያሌብ : fehlt aber in einer Handschrift, ich habe diese Handschrift vorgezogen, da es so auch in Jes. 11,2. heisst.

עֵצָה das aeth. ጥምህርት : wird eigentlich spec. für ስጦታ gebraucht, kann aber auch *Kenntnis, Wissenschaft* heissen.

V. 4. Vergl. Jes. 11,3.

Kap. 51, V. 1. Vergl. Dan. 12,2.

Kap. 52, V. 1. Dieser Vers ist verstümmelt, hier wird etwas ausgefallen sein.

V. 2. מַעֲוֹתֵיהֶם das aethiop. ነጠብጣብ : heisst sonst *Tropfen, tiefende Flüssigkeit*, hier aber. wird es zweifellos der Name eines Metalles sein. Hoffmann meint. darunter werde Quecksilber gemeint sein; diese Erklärung ist aber nicht zu acceptiren, da es in vielen Stellen. wie 52,8. 65,7, 8 u. a. m. immer zusammen mit ሀረር : *Blei* und ናእክ : *Zinn*, ja sogar statt dieselben angeführt wird; in Kap. 67,1 heisst es ነጠብጣብ : አሳት : *in Feuer geschmolzenes Natabtab*, also Metallguss. Von diesen angeführten Stellen, scheint ነጠብጣብ : ein leicht schmelzbares Metall, wie Zinn und Blei, oder auch ein Colletivname für beide, zu sein. In der Bibel gilt ነጠብጣብ : als Uebersetzung für נֶמֶץ (Job 36,27.) רֵיבִי (Ps. 64,11. 71,6.) גִּגְלֵי (Job.38,28.) מַר (Jes. 40,15 (כֶּסֶף מְרִירִי) ስመ : ነጠብጣብ : መኣዳብ.)

V. 8. יִרְבֵּי i. T. ወኣይትኃለቀ : hier kann aber von zählen

gar keine Rede sein: Dillmann übersetzt hier *frei und werden nicht angeschlagen werden*. Dass der Verfasser dieses Verbum nicht überall im eigentlichen Sinne nimmt, beweisen schon Stellen, wie 48.1. 58,6.

Kap. 53, V. 2. Die Construction weicht im Text etwas ab, es muss aber in dieser Weise übersetzt werden.

Kap. 54, V. 5. **וְהַיְתָרְוּ** i. T. **መትሕተ : ስሉ : ደይን :** *in der Tiefe aller Verdammnis.*

V. 7 55, 2 ist, wie schon viele bemerkten, ein späteres Einschubsel. Erstens ist die Beschreibung des Flutgerichtes über die Menschen, dem Zusammenhange fremd; zweitens ist der Bericht über die Reue Gottes (35. 1) im Mund Henochs unpassend; drittens ist die Bemerkung über das weibliche und männliche Wasser (54. 8) ganz im Geiste der Gnosis des noachitischen Apocalyptikers. Das Wort **ደቦ**, vor **አንቅዕት**, ist zu streichen.

V. 10 ist etwas schwierig.

Kap. 55, V. 1 u. 2 beruht auf Gen. 8, 21.

V. 3 schliesst sich an 54, 6.

Kap. 56, V. 1. **עֲוֹנוֹ** dieses Wort bietet Schwierigkeiten, es scheint ein Irrtum des Uebersetzers vorzuliegen. Dillmann will dem Verbum **አጉዛን** eine passive Bedeutung geben.

V. 5. Auf Grund von Stellen wie Joel 4, Zach. 12, Ex. 38, 29 Dan. 11.

Kap. 58, V. 3. **בְּאֵר**, so wird es im Urtext geheissen haben, der Uebersetzer hat mit Unrecht **בְּאֵר** gelesen.

V. 6. **וְהָיָה** i. T. **ዘኢይትኃለቀ** : *unzählbar* siehe die Anmerkung zu 52, 8.

Kap. 59, V. 1. **הַמְּאִירִים** aeth. **ብርሃነት** : gewöhnlicher Ausdruck für *Lichter*, hier aber von Dillmann *Lichtmassen* übersetzt.

Kap. 60, V. 1. Dass dieses Kapitel ein später eingeschobenes Gesicht ist, welches in der jüd. Litteratur unter den Namen **הַמְּפָר** bekannt ist, beweist schon die Zeitbestimmung *im Jahre 500* welche bei unserem Verfasser sonst nicht üblich ist. Statt **לְחַיֵּי הַנֶּקֶד** hat es im Urtext zweifellos **לְחַיֵּי נֶחֱ** geheissen, wie man aus Gen. 5, 32 schliessen kann; ausserdem wissen wir, dass Henoch nur 365 Jahre lebte. (Gen. 5, 23) vergl. Vers. 8.

V. 6. **הַמְּנַצְּלִים** aeth. **መሀላ** : Laurence und Hoffmann wollen

dieses Wort mit **סחל** : *schwören*, vergleichen und übersetzen *Eidschwur, beschworenes Bündnis*, aber diese Uebersetzung ist hier unpassend, und ist auch kein Gegensatz zu **חלף** *Untersuchung*. Vielmehr ist die Erklärung Dillmanns anzunehmen, dass dieses Wort aus **סחלף** : *Gebet* (supplicatio) contrahirt ist, es ist hier als *Verteidigung* zu verstehen. (Vergl. Dill. L. l. A. a. **סחל** :).

V. 7. **בהמות** aeth. **ብሔዋት** : Name eines ägyptischen Tieres, welches im Buche Job 40, 15 ff. näher beschrieben wird. Koptisch p-eh-emmou *Ochse des Wassers*, wie das Nilpferd hiess. Später wurde Behemot, bei den Juden **בְּהֵמוֹת**, in der Legende als fabelhaftes Riesentier bekannt. Ueber diese beiden Tiere berichtet das Vocab. Aethiopicum **ብሔዋት : ወሌዋታን : ዘ : አክይስት : ዘሀለወ : በጸንፈ : ውቅያኖስ : እንዘ : የዐውድዋ : ለምድር : ከመ : አልቀት :** *Behemot und Leviathan sind Schlangen (Ungeheuer) am Ufer des Oceans, umkreisen die Erde wie ein Ring*. Im babyl. Talmud Tratat **בבא ברהר** fol. 74. col. 2. heisst es: es sagt Rabbi Jehuda im Namen Rabs: Alles, was Gott (**הַקֹּב"ה**) geschaffen hat, hatte er Männliches und Weibliches geschaffen. Auch Levjathan (**לֵוִיָּתָן** und **לֵוִיָּתָן נָחַשׁ בְּרִיחַ**) (Jes. 27, 1)] wurde männlich und weiblich geschaffen. Wenn sie sich miteinander begatten würden, so könnten sie die ganze Welt zerstören. Was that Gott? er entmannte das Männchen und kühlte ab das Weibchen und salzte es für die Frommen, welche in der zukünftigen Welt sein werden. Dasselbe wird auch von Behemot (**בְּהֵמוֹת בְּהַרְרֵי אֵלֶּף**) (Ps. 50, 10)] erzählt.

V. 8. **רִין רִין** aeth. **ጸንጸጸ** : soll nach Dillmann ein erdichteter Name sein.

אבי aus diesem Vers ist zu schliessen, dass Noah hier redet.

V. V. 11—13 sind nach Laurence und Hoffmann an 59,3 anzuschliessen, da sie hier durchaus nicht passend sind, und V. V. 24, 25 an Vers 10 zu schliessen, da letztere die Antwort auf die Frage in Vers 10 erteilen. Dillmann widerlegt diese Meinung, da in Vers 10 der sog. **מִלֵּאךְ הַשְּׁנִי** vorkommt, von dem in Kap. 59 keine Rede war und den wir ohne Kap. 60,4 gar nicht kennen; auch die Darstellungsweise dieses Kapitels ist ganz verschieden von der des übrigen Buches. Daher erklärt Dillmann, dass die V. V. 11b.—23 nur eine Bemerkung oder Erklärung zu den Worten **אֵת הַנְּסִתוֹת לִי אֲשֶׁר הִרְאָה לִי** sind.

V. 13. **ጠጠጠጠጠጠጠጠ ሙዳቃት** : Fallörter.

V. 24. Die Construction dieses Verses ist sehr schwerfällig.

Kap. 61, V. 12. **ጥጥ** aeth. **ዘፈድፈድ** : **እምጎይል** : die Uebersetzung Dillmanns *überschwenglich*, ist der Uebersetzung Hoffmanns *ausgezeichnet an Macht* sprachlich, wie auch sinnlich vorzuziehen.

Kap. 62, V. 3. **ሳሳ** i. T. **እለ** : **ይእጎዝዋ** : **ለየብስ** : welche die Feste inne haben; ebenso an den übrigen Stellen.

V. 5. **ሁሳክ** ገ diese Benennung des Messias ist in unserem Buche ganz fremd; er wird sonst **ወልደ** : **ሰብእ** : Menschensohn (46,2, 3, 4. 48,2) auch **ወልደ** : **እንሰ** : **እመሕያው** : Sohn des Menschgeborenen (62,7, 9, 14. 63,11. 69,26, 27. 70,1. 71,17) oder auch **ወልደ** : **ብእሲ** : Sohn des Mannes (66,29) genannt; daher dürfen wir behaupten, dass die Worte **ወልደ** : **ብእሲት** : eine spätere, christliche Glosse, oder eine Änderung sind; es es kann auch ursprünglich **ወልደ** : **ብእሲ** : geheissen haben, und nur die Femininendung **ት** ist angehängt worden.

Kap. 63, V. 10. **ሳሳ** wörtlich : und verhindert nicht.

V. 12. **ጠጠ** i. T. **ሥርዐት** : Ordnung.

Kap. 65—69 ist ein später eingeschobenes Stück, welches dem Noah zugeschrieben wird (**ገ** **ጥጥ**).

V. 6. **ጠጠጠጠ** Beschwörer.

V. 7. **ጠጠጠጠ** siehe Note 52,2. vergl. Job 28,2.

V. 10. **ሳሳ** **ሳሳ** durch ihre Astrologie (Kap. 8,3) haben sie schon ausgerechnet, dass im Verlauf einer geraumen Zeit ein Weltuntergang eintreten werde, aber Gott wird trotz ihrer Astrologie den Untergang sofort eintreten lassen.

V. 12. **ጥጥ** wörtlich ገ.

Kap. 67, V. 2. **ጥጥ** **ጥጥ** im Text nur **ፅፀወ** :; von Hoffmann *Verschluss* (**ፀፀወ** : verschliessen) übersetzt; die Erklärung Dillmanns, dass es ein Plur. von **ፅፅ** : Holz sei also *hölzernes Gebäude* heisse, ist vorzuziehen.

Kap. 68, V. 4. **ሳሳ** eigentl. **ጥጥ** **ጥጥ**.

Kap. 69, V. 2. Da ich die Engelsnamen, der hebräischen Sprache entsprechend, transcribirt habe und vom Text etwas abgewichen bin, so will ich dieselben auch aethiop. angeben. Der erste **ሳሳ** : vergl. Note 6,3. Der zweite **እርስጠ.ቂፉ** : Var. **እርስጠ.ቃፉ** : auch **እርስጠ.ቂፉ** :. dieser Name scheint nicht hebräischer Ableitung zu sein. Der dritte **እርሳን** :

viell. **ררמן**; der vierte **hhqħA** : die Var. **hh-ŋħA** : ist vorzuziehen : 5. **ṁ-CħA** : 6. **ḡ-ḡḡA** : 7. **ḡḡħA** : Var. **ḡḡḡA** : 8. **ḡ-ḡħA** : 9. **ŋ-CḡħA** : Var. **ŋ-CḡḡA** : 10. **ħḡḡħA** : vergl. Note 8,1. 11. **ħCḡḡCḡ** : 12. **ŋṁCḡḡA** : 13. **ŋŋŋħA** : Var. **ŋŋŋħA** : 14. **ħḡḡħA** : viell. **לננח**. 15. **ṁ-CḡḡA** : Var. **ṁ-CħA** : 16. **ŋḡḡḡCḡħA** : Var. **ŋḡḡḡCḡħA** : b. **ŋḡḡḡCḡħA** : 17. **ḡ-ḡCħA** : Var. **ḡṁ-CħA** : 18. **ḡḡḡħA** : 19. **ṁCħA** : 20. **ḡḡḡħA** : Var. **ḡḡḡħA** : 21. **ħḡḡħA** : Var. **ħḡḡħA** : b. **ħḡḡħA** : c. **ħḡḡħA** : d. **ħḡḡħA** : Zu vergleichen ist diese Stelle mit **ררמן** Kap. 13.

V. 4. **קקן** aeth. **ḡḡḡ** : *Jekun* soll nach Hoffm. aus dem hebräischen **קקן** *der Aufständige* abgeleitet sein.

V 5. **עבאל** aeth. **ħŋ-ŋħA** : *Asbeel* nach Hoffm. *der Gott Verlassende*.

V. 6. **עדריאל** aeth. **ḡḡCħA** : *Gadreal* vergl. Kap. 8, 1.

V. 8. **פנימיה** aeth. **ḡḡḡ-ḡ** : *Penemue* Var. **ḡḡḡ-ḡ** :

V. 12. **כשריה** aeth. **ħħḡḡḡ** : *Kasediue* Dillm. will, wie aus V. 13 zu schliessen ist, an **קבוקה** denken, der Name **קבוקה** wäre für einen Satan nicht passend; seinem Amte entsprechend, wäre **קבוקה** die richtigste Lesart.

טבע, dieser Satz ist ganz dunkel und unverständlich. Dillmann weiss nicht, ob **ḡḡḡḡ** : ein Eigenname ist, oder ob es mit *männlich* übersetzt werden soll. Dieses Wort, welches vielen Gelehrten unerklärt blieb, lässt sich sehr leicht aus einer Stelle einer Handschrift des Moise de Leon, betitelt **ס הטרות** oder **הטרות משכן** erklären; dort heisst es: **ספרו חכמה** : ראיתי בסוד ספרו חכמה אשר אמרו כמה ישאמרו בספר חנוך והודיעו כי כנסע הרקיע הזה ננכה למעלה עד הטבעת הגדולה אשר לפאת הרום והוא יחד רקיע אצל רקיע בפאה ההיא ורקיע עומד ושם נראה גון אחד ועליו ממונה זורח אור שר אחד העומד מימין הכסא והוא שר גדול ושם נראה גון אחד ועליו ממונה זורח אור שם שר אחד והוא מחתת ימין הרקיע חדר ועומד שם ובעמוד רקיע זורחות איתות שם מחוקק ככ"ב איתות והוא סוד שם המפורש אשר ממנו עומדים ומרעידים כל צבא המסעות

Aus dieser Stelle geht aber auch hervor, dass der Vers viele Misshandlungen vom griech. resp. aethip. Uebersetzer erlitten hat.

V. 13. כֹּסְבֵל aeth. ክስብኤል : *Kesbeel* vergl. V. 12.

בֶּכָה aeth. ቤቃ *Bekā*, auch dieser Name ist uns ganz unbekannt.

V. 14. רַחֵם in den Talmudim und späteren Schriften, unter den Namen שֶׁמֶשׁ הַמַּפְרָח וְשֶׁמֶשׁ הַמַּיִתָּה bekannt (א"מ 6,2).

V. 15. אֶקֶס aeth. አካዕ : *Akæ*, dieser Name scheint eine Variante des im Vers 13 erwähnten אֶקֶס zu sein.

V. 17. עִישׁ das Wort אֲוֶרְגִי : lässt sich nur von der Wurzel אֲוַרַע : *ergötzen* ableiten, obgleich es hier keinen guten Sinn giebt.

V. 22. scheint sehr verderbt zu sein, es giebt keinen guten Sinn.

V 26—29 die Benennung אֶזְלָא : አመአያው : und ወልደ : ብሔሩ : wechseln hier mit einander, sie haben im Aethiopischen ganz verschiedene Bedeutungen, die erste heisst *Menschenkind*, die zweite aber *Sohn des Mannes*, im Hebräischen aber haben אֶזְלָא אֶזְלָא וְשֶׁמֶשׁ אֶזְלָא eine und dieselbe Bedeutung

Kap. 70. Dieses Kapitel muss ein späterer Zusatz sein, da Henoch von sich nicht berichten kann, dass er in das Paradies gekommen sei, ohne dasselbe verlassen zu haben. Ebenso wenig kann er dort die *ersten Väter* und die *walten Gerechten* gesehen haben.

Kap. 71. V. 1. אֶזְלָא im Text אֶזְלָא : *Hagel*.

V. 2. אֶזְלָא aeth. ያክንት : (arab. ^{بوحنت}) *Hyacinth* אֶזְלָא נֶזְדָּה (Ex 39,11) wird in der aethiopischen Bibelübersetzung ያክንት : ቀይሕ : ያክንት : ጸሊም = *roter Hyacinth und schwarzer Hyacinth* übersetzt, obgleich אֶזְלָא auch aeth. ሰንፎር : heisst, jedoch mit Einschubung eines ז, wie solches gewöhnlich im Arabischen und Aethiopischen vorkommt; (z. B. ሰንፎር : (سِنْفَر) אֶזְלָא : (סניף) u. s. f.) vergl. auch arab. صَفِيرٌ aram. אֶזְלָא syr. ܣܦܝܪܐ sanscr. शनिप्रघ

V. 6. אֶזְלָא im Text አይው : *lebendig*.

V. 10. אֶזְלָא s. Note 46,1.

Kap. 72, V. 7. אֶזְלָא wie aus dem folgenden Vers hervorgeht, ist dieses Wort zu streichen, es kann aber auch übersetzt werden: *Fenster welche geöffnet werden können*.

V. 8. אֶזְלָא im Text አባሕ : *Morgen*, ebenso an den folgenden Stellen.

V. 12. אֶזְלָא wörtl. אֶזְלָא vergl. V. 28.

V. 15, **שָׁחַח**, damit bezeichnet er den Wendepunkt, von dem an die rückwärtsschreitende Bahn beginnt. (D.).

V. 36. **מְרִאָהוּ**, der Verfasser wird hier an die Benennung **שָׁשׂ** gedacht haben, welche eigentlich, *das Glänzende, das Leuchtende*, heisst: vergl. arab. **شَاعَ** *hell sein, leuchten*; oder an **הִרַר** *das Schimmernde*; er kann aber auch an das aethiopische **ሐዳ**: *denken*, welches auch dieselbe Bedeutung hat, arab. **صَحَّوْ** *hell, klar sein*.

Kap. 73. V. 5. **כִּרְרִי** aeth. **ክሰ-ገ**: *runde Scheibe, Rundung*.

Kap. 74, V. 2 **פְּלִכִיָּהֶם** aus dem arabischen **فَلَكٌ** *Himmelskreis, Sphäre*, entnommen.

V. 17. **מַלְוָה** *Herberge, Stationen (des Kimmelskreises)* wechselt mit **מְרִיָּה** nach einem Wechsel von **ל** u. **ר**: arab. **مَمْرٍوَل** (aus der Wurzel **فَرَجَّ** *absteigen, beherbergen*) syr. **ܦܪܝܗܐ**.

Kap. 75, V. 1. **הַטַּמְסִים** darunter sind die Schalttage zu verstehen.

V. 5. kann nicht mit dem folgenden Vers, noch weniger mit dem vorhergehenden Vers verbunden werden. Ferner wird in diesem Kapitel über Wind und Tau nicht gesprochen, dieser Vers wird daher, wie schon Dillmann bemerkt, eine Glosse sein.

V. 8. **הַקְּיָמִים** im Text **አለ : አያርሱ :** *welche nicht untergehen*.

Kap. 76, V. 10. Die Worte **יַשְׁמֵי** und **שְׁלִשָׁה** sind Glossen eines späteren Abschreibers und wurden schon im aeth. Text von Dillmann durch Parenthesen eingeschlossen. Ferner bemerkt Dillmann, dass der Norden von einem Palästinenſer niemals durch **צ** bezeichnet werden kann, wohl aber von einem Aegyptier oder Abessinier.

Kap. 77, V. 1. **יָרַד**, das Wort **יָרַד** kann sowohl von **יָרַד** als auch von **יָרַד** abgeleitet sein.

V. 2. **יַעֲרֶבוּ** im Text **ይሐሰሱ :** *verkleinern*; übrigens wird der Nordwind im Aethiopischen auch **ጎጉጎ**, von der Wurzel **ጎጎ**: *abnehmen* genannt; wie es hier im Urtext geheissen haben mag, wissen wir nicht.

Kap. 78. V. 1. Die Namen, welche in diesem und im folgenden Verse vorkommen, sind von dem Aethiopen ganz ver-

stümmelt und lassen sich sehr schwer herstellen; der erste Name lautet im aethiopischen Texte **አርያሪስ** : *Oriaros*. Dillmann will darunter **אורי ירי** verstehen, die Sonne wird aber weder **אורי ירי** noch **אורי ירי** genannt, sondern schlechtweg **אורי**; übrigens lässt sich **አርያሪስ** : hebräisch **אורי ירי** transscribiren, aber das wäre kein Sonnenname. Der zweite heisst im Text **ቶማስ** : *Tomäs*. Hoffmann meint, dieser Name sei durch Abplattung aus **טומא** entstanden, aber schon Dillmann behauptet mit Recht, dass man weder im Aramäischen **טומא** statt **טומא** spreche, noch dass die griechischen Uebersetzer das **ט** zu **τ** abgeplattet hätten. Böttcher will darin den Namen **טומא**, den Namen des syrischen Sonnengottes (Ez. 8,14) und des hebräischen Sommersolstitialmonats finden; aber auch diese Erklärung wurde von Dillmann widerlegt, da dieser Name bei den Israelitern kein Sonnenname war. Dillmann meint, dass **ቶማስ** : **טומא** *Tomas* sei, woraus entweder durch Verwechslung von **X** und **T** oder von **ח** und **ת** unsere Form hier entstand. Da alles dies nur Vermutungen sind, habe ich diese Namen genau wie sie im aethiopischen Text lauten, aber der hebräischen Sprache entsprechend, transscribirt.

V. 2. Die Namen in diesem Vers sind noch mehr verderbt und lassen sich nicht mehr wiederherstellen. Im aeth. Text heisst der erste **አሶንያ** : *Asonia*, Böttcher vermutet, dass auf Grund einer Handschrift, welche **አሶንያ** : *Aeniä* hat darunter **אניע** zu verstehen sei; der zweite heisst **አብላ** : *Eblä*, unter welchem Dillmann eine verdorbene Transscription von **אבל** verstehen will; der dritte lautet **ቤናሴ** : *Benase*, unter welchem Hoffmann **בנש** und Dillmann **בנש** verstehen wollen; der vierte heisst **ኦራዕ** : *Erac*. Mit Recht vermutet Dillmann, dass darunter zweifellos **אורי** gemeint ist.

V. 9 wird zweifellos, wie schon Dillmann bemerkt, eine Glosse sein, da er mit den übrigen Versen, welche nur von 30 und 29 tägigen Monaten sprechen, nicht übereinstimmt. Ausserdem wird von der Dauer der Monate eigentlich erst von V. 15 an, gesprochen.

V. 16 **በጊዜው** im Text **ወበዘመን** : **መ-ጊዜ** : *zur Zeit seines Ausgangs*.

Kap. 82, V. 11. **ወደባቸው** aeth. **መራኅያን** : **ዘሥርዐታት** : *die Führer der Ordnung*.

V. 12. Diese Verse sind nicht verständlich, der Uebersetzer wird hier Vieles verdorben haben aus Mangel an Verständnis der jüdischen Terminologie.

V. 13. מלכאל aeth. **ግልሐኤ** : *Melkel*. מלכאל aeth. **ሀልምሂሌክ** : *Helemmelck*. Var. **ሀልምምኤሌክ** : Hoffmann und Dillmann wollen darunter מלך מלך verstehen, dieses ist aber kein Engelsname. מלכאל aeth. **ሚሊኤላ** : *Melcal* Var. **መላኤላ** : b. **ሚላየኤላ** : מלאך aeth. **ናራ** : *Narēl*.

V. 14. Dieser Vers ist ganz unverständlich und sehr verwirrend: dagegen sind aber die Engelsnamen, welche in diesen Versen vorkommen, nicht verderbt, wie Dillmann meint, sondern lassen sich sehr leicht herstellen. מלאך aeth. **አድናኤላ** : *Adnarēl*. Var. **አድናኤላ** : Dieser Name ist kein Compositum von מלאך noch von מלאך (arabisch *malak* stark), sondern er ist der bekannte Name מלאך oder מלאך welcher im Sohar und in der kabbal. Litteratur sehr oft vorkommt (vgl. Sohar zur Genesis pag. 41 a, 55 b etc.). Besonders ist die Variante **አድናኤላ** : vorzuziehen. מלאך aeth. **አ.የሱሳኤላ** : *Ijasusael*; dieser Name ist keine Zusammensetzung aus מלאך *der Greis Gottes*, sondern eine Transcription des Namens מלאך oder מלאך, da der Name מלאך oder מלאך aeth. auch **አ.የሱሳ** : heisst (das zweite **ሳ** ist in **ሳ** übergegangen, des St. const. wegen). מלאך aeth. **አ.የሱሚኤላ** : *Ijhumiel* Var. **አ.የሱሚኤላ** : dieser Name ist kein Compositum aus מלאך *wie* Dillmann meint, sondern er ist auf מלאך *verbergen*, zurückzuführen.

V. 15. מלאך aeth. **ግልሐኤ** : *Melckjal* Var. **ግልሐኤ** : der erste, der im V. 13. genannten Toparchen. Auffallend ist es, dass dieser Engel auch die Namen Tamaani und Sonne tragen soll. Wenn man aber diesen Vers mit Vers 18 vergleicht, so geht daraus hervor, dass hier statt **ተመዳኒ : መዳኒ** : richtiger **መዳኒ : ተመዳኒ** : (od. **ተመዳኒ** :) zu lesen, und **መዳኒ** *südliche Sonne* zu übersetzen ist.

V. 17. מלאך aeth. **በርካኤላ** : *Berkeel*, מלאך **ዘልብሳኤላ** : *Zalebsael*, Var. **ዘልብሳኤላ** : b. **ዘልብሳኤላ** : מלאך aeth. **ሂሎያሌፋ** : *Helojäsēf*, Var. **ሂሎያሌፋ** :

V. 20. Dieser Vers ist verworren und unverständlich. מלאך aeth. **ገዳኤላ** : *Gedael*. Var. **ገዳኤላ** : b. **ገዳኤላ** : מלאך aeth. **ኬኤላ** : *Keel*, מלאך aeth. **ኬኤላ** : *Heel*, kann auch מלאך

beissen. **አንጩ** aeth. **አስፉኤል** : *Asfüel*; dieser Name ist aus **አን** **ጥጩ** zusammengesetzt, weil er den ersteren hinzugefügt wurde.

Kap. 85, V. 3. **ኮጉግ** aeth. **ኢደና** : *Ednā*. Vergl. **ሙጽሐ**
ፈ : **ከፉሌ** : Kap. 4 wo über Henoch berichtet wird: **ወበገወጀ**
ኢዮቤልው : **በሳብዕ** : **ሱባዔሁ** : **ነሥኦ** : **ሎቱ** : **ብኢቢተ** : **ወስማ** : **አደና** :
(Var. **አደኒ** :) **ወለተ** : **ደንኤል** : **ወለተ** : **እጎተ** : **አቡሁ** : **ሎቱ** : **ብኢ**
ቢተ : **ወበሳደስ** : **ዓመት** : **በሱባዔሁ** : **ለዝ** : **ወለደት** : **ሎቱ** : **ወልደ** :
ወጸውዐ : **ስሞ** : **ማቱሳለ** : etc.

Kap. 86, V. 4. **ርገጽ** *Elephanten*, der Name dieses Tieres kommt im A. T. alleinstehend nicht vor, sondern nur im Compositum **ርገገጋሠ** (zusammen gesetzt aus **ርገጽ** **ገጋሠ**, Targ. **ኒገገ ገሠ** Vulg. *dentes elephantorum*) *Elephantenzahn*, *Elfenbein*, wir kennen denselben nur aus dem Vergleich mit den anderen Sprachen, kopt. **ሐፊፍ**, sanser. **इभस (इभ्या)**.

Kap. 89, V. 54. **ገሠ ግ** im Text **እስከ** : **ደጼውዕም** : **አልከ** :
አባግዕ : **ለዝከ** : **ቀትል** : **ወአግብኦ** : **መካኖ** : Dillmann übersetzt hier: *bis dass die Schafe solche Niederlagen (sogar) herbeiriefen und seinen Ort verrieten*. Diese Uebersetzung ist zwar grammatisch richtiger, auch wird sich nach derselben der Vers besser an den nächsten anschliessen, aber er ist nicht verständlich genug.

V. 61. Vergl. 90,14, 22.

Kap. 90, V. 11. Zur weiteren Erklärung dieses Verses und der folgenden vergl. Volkmar, Beitr. z. Erkl. d. B. H. ZDMG. Bd. XIV. pag. 87. ff.

V. 38. **ገገገ**. Dieser Satz wurde von Dillmann in seiner Uebersetzung ausgeschlossen, da er ganz unverständlich ist. Böttcher, Dillmann u. A. behaupten, dass wir hier mit einer späteren Glosse zu thun haben, sie wissen aber nicht zu erklären, wieso diese Glosse hierher kommt. Dass dieselbe eine christologische Glosse sei, ist nicht anzunehmen, obgleich unser Buch, wie wir schon an andern Stellen erwähnt haben, von den Christologen etwas gelitten hat, da der *Logos* im N. T. nicht mit **ነገር** : sondern **ቃል** : übersetzt wird. Schwer zu glauben ist es auch, dass **ነገር** : aus **ነጌ** : *Elephant* oder **ንጉሥ** : *König, Führer*, corrumpt sei, da selbige in dieser Erzählung bisher nicht vorkamen. Unserer Meinung nach wird hier ein Irrtum des griech. Uebersetzers vorliegen. Im Urtext wird es an dieser Stelle

geheissen haben לְהַרְאֵשׁן מִדָּם הִיא טֹבָה וְיָדֵי הַטֹּבָה הַזֹּאת לְהוֹלֵךְ לְהוֹלֵךְ
 das erste war ein Lamm und selbiges Lamm wurde ein grosses
 Tier, der Uebersetzer wird statt לְהַרְאֵשׁן Lamm aeth. ያለለ : irr-
 tümlicher Weise לְהוֹלֵךְ Wort, aeth. ነገር : gelesen haben. Ueber
 diese Redensart des Verfassers vergl. 89,1, 9.

Kap. 91, V. 12—17 sind an 93,14 anzuschliessen.

V. 14. Im Text ወይደሐፋ : ለሐገሉ : ዓለም : und die Welt
 wird zum Untergang angeschrieben werden, was aber hier keinen
 guten Sinn giebt.

Kap. 92, V. 4. וַיְהִי im Text ወይከውን : der Uebersetzer
 wird im Urtext וַיְהִי gelesen haben.

Kap. 93, V. 3. הַשְּׁבִיעִי Dillmann meint: „Die Bezeichnung
 als der siebente kann nicht umsonst sein, es muss darin die
 Andeutung liegen, dass er in den siebenten Teil der Woche
 fällt, und dass die erste Woche zu 7 Geschlechtern gerechnet
 wird.“ Wir finden darin nichts Auffallendes, bemerkenswert ist
 nur, dass Dillmann trotz seines reichen Wissens und seines grossen
 Scharfsinnes darauf nicht gekommen ist, dass hier nur das
 Wort አዎስዓም : zu ergänzen ist (vergl. 37, 1); dass Henoch
 das siebente Stammglied hinter Adam ist, kommt übrigens auch
 in einer anderen Stelle unseres Buches schon vor. Hoffmann
 übersetzt hier: *ich bin am siebenten geboren*, was ihm zu vielen
 unnötigen Spekulationen und Forschungen Veranlassung giebt.
 Vergl. Judasbrief 14.

Kap. 95, V. 4. Der Verfasser will hier auf die Verwün-
 schung und Beschädigung anderer Leute durch magische Formeln,
 denen man grosse Kraft zuschrieb, hinweisen. Schon zur exi-
 lischen Zeit drang die Magie unter die Juden (Jes. 47, 9,12)
 durch Einfluss der Babylonier, bei denen sie durch die Ver-
 mischung der Zendlehre mit babylonischen Elementen eine
 priesterliche Würde annahm (Jer. 39, 3,13); sie verbeitete sich
 aber stärker und wurde zur Zeit der Abfassung unseres Buches
 gemissbraucht (vergl. Apostelg. 8,9. 13, 6,8. 19,19.).

Kap. 98, V. 2. In diesem und im folgenden Verse sind wir
 vom Text etwas abgewichen, da er keinen guten Sinn giebt.

Kap. 99, V. 8. וְהָיָה aeth. አበደ : eigentl. ለገላ.

Kap. 101, V. 1. Wie schon aus dem Schluss des folgen-
 den Verses hervorgeht, sind hier nicht die Engel, sondern die
 Menschen gemeint.

Kap. 103. V. 14. המושלים im Text **מאלהתי**: *Engel*, ebenso 104, 3.

Kap. 105 V. 2. ובני, es lässt sich vermuten, dass dieses Capitel ein späteres Einschlebsel sei, da erstens die Benennung **מאדאי**: *mein Sohn* für den Messias, welche, wie man vermuten darf, christlich ist, sonst in unserem Buche nicht vorkommt, und da zweitens in den letzteren Kapiteln vom Messias überhaupt keine Rede war. Dieses Kapitel kann aber auch echt sein, die Benennung *Sohn* für den Messias ist auch im A. T. nicht fremd, wie z. B. Ps. 2, 7, 12.

Kap. 106. V. 17. Dieser Vers ist hier ganz unpassend und unterbricht den Zusammenhang, er wird höchst wahrscheinlich an Vers 14 anzuschliessen sein.